

ОДИТЕН ДОКЛАД

№ 0500100224

**за извършен одит за съответствие при управлението на публичните средства
и дейности на Национален фонд „Култура“ за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2023 г.**

Настоящият окончателен одитен доклад е приет с Решение № 196 от 07.07.2026 г.
на Сметната палата (Протокол № 26)

СЪДЪРЖАНИЕ

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА	3
Част първа РЕЗЮМЕ	4
Част втора ВЪВЕДЕНИЕ.....	7
1. Основание за извършване на одита	7
2. Информация за одитирания обект	7
3. Цели на одита	9
4. Обхват на одита	9
5. Критерии за оценка	11
6. Одитни стандарти, които са приложени при одита	12
Част трета КОНСТАТАЦИИ	12
I. Разходи за финансиране на творчески проекти	12
1. Организация на дейността.....	13
2. Творчески проекти, финансирани по регулярни и извънредни конкурсни програми	24
3. Изпълнение на „Плана за възстановяване и устойчивост на Република България“	47
II. Разходи за дейността	51
1. Разходи за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения.....	51
2. Разходи за персонала по извънтрудови правоотношения	58
3. Разходи за облекло	61
4. Разходи за външни услуги.....	63
4.2. Договори за външни услуги	64
Част четвърта ЗАКЛЮЧЕНИЕ	74
Част пета ПРЕПОРЪКИ.....	77
Част шеста ОТГОВОРИ НА ОДИТИРАНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ	77
ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД № 0500100224	79

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

ВПУЧРОР	Вътрешни правила за управление на човешките ресурси и организационното развитие на НФК
ВПЗНФК	Вътрешни правила за заплатите в НФК
ВПОИСГД	Вътрешни правила за отчитане и изплащане на суми по граждански договори в НФК
ВПФУК	Вътрешни правила за финансово управление и контрол в НФК
ВПУЦОП	Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки в НФК
ЕБК	Единна бюджетна класификация
ЕЕДОП	Единен европейски документ за обществени поръчки
ЗДБРБ	Закон за държавния бюджет на Република България
ЗЗД	Закон за задълженията и договорите
ЗЗРК	Закон за закрила и развитие на културата
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗПФ	Закон за публичните финанси
ЗФУКПС	Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор
ИАНФЦ	Изпълнителна агенция Национален филмов център
КЛ	Контролен лист
КТ	Кодекс на труда
КТД	Колективен трудов договор
КТИ	Културни и творчески индустрии
МК	Министерство на културата
МСВОИ	Международни стандарти на Върховните одитни институции
НАП	Национална агенция по приходите
Наредба № Н-5	Наредба № Н-5 от 27.06.2007 г. за условията и реда за провеждане на конкурси за предоставяне на средства от НФК
НБРУО	Наредба за безплатното работно и униформено облекло
НКПД	Национална класификация на професиите и длъжностите, 2011
НСОРЗ	Наредба за структурата и организацията на работната заплата
НФК	Национален фонд „Култура“
ОКИБ	Отчет за касовото изпълнение на бюджета
ОВ на ЕС	Официален вестник на Европейския съюз
ПВУ	План за възстановяване и устойчивост
ПМС	Постановление на Министерски съвет
ПОРЗНФК	Правила за организиране на работните заплати в НФК
ПОРУС	Правила за организацията на работата на УС на НФК
ПОРУСУД	Правила за организацията на работата на УС на НФК
ППЗОП	Правилник за прилагане на Закона за обществените поръчки
ППНКПД, 2011	Правилник за прилагане на Националната класификация на професиите и длъжностите, 2011 г.
РОП	Регистър на обществените поръчки
УНП	Уникален номер на поръчката
УС	Управителен съвет

Част първа РЕЗЮМЕ

Одитът за съответствие при управлението на публичните средства и дейности на Националния фонд „Култура“ за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2023 г. е извършен в изпълнение на Програмата за одитната дейност на Сметната палата за 2024 г.

Национален фонд „Култура“ (НФК) е юридическо лице, второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на културата, чиято дейност е регламентирана в Закона за закрила и развитие на културата (ЗЗРК).

При одита са анализирани и оценени управленските решения и състоянието на системата за финансово управление и контрол (СФУК) в областите „Разходи за финансиране на творчески проекти“ и „Разходи за дейността“.

Критериите за оценка по области на изследване са: Закон за публичните финанси (ЗПФ), Закон за закрила и развитие на културата, Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС), Кодекс на труда (КТ), Закон за задълженията и договорите (ЗЗД), Закон за обществените поръчки и правилника за неговото прилагане, Постановление на Министерски съвет (ПМС) № 263 от 30.07.2021 г. за определяне на второстепенните разпоредители с бюджет по бюджета на Министерството на културата, Наредба № Н-5 за условията и реда за провеждане на конкурси за предоставяне на средства от НФК (Наредба № Н-5/2007 г., отм.), Наредба за безплатното работно и униформено облекло, Наредба за структурата и организацията на работната заплата, Национална класификация на професиите и длъжностите (2011), Правила за организацията на работата на Управителния съвет на Национален фонд „Култура“ (ПОРУС), Вътрешни правила за финансово управление и контрол, Вътрешни правила за заплатите в НФК, Вътрешни правила за управление на човешките ресурси и организационното развитие на НФК (ВПУЧРОР), Вътрешни правила за отчитане и изплащане на суми по граждански договори в НФК, заповеди на министъра на културата и на изпълнителния директор на НФК, решения на Управителния съвет на фонда, договори.

Бюджетът на фонда за 2021 г. е 23 224 986 лв., за 2022 г. 34 449 962 лв. и за 2023 г. - 8 844 147 лв., като общо за одитирания период разходите са в общ размер 66 519 095 лв. С най-голям относителен дял са разходите за финансиране на творчески проекти, съответно 22 350 082 лв. за 2021 г., 32 852 167 лв. за 2022 г. и 7 949 119 лв. за 2023 г. или общо 63 151 368 лв., които са 95 на сто от разходите за периода.

За Област „Разходи за финансиране на творчески проекти“, е установено:

Организацията на дейността по финансиране на творчески проекти е в частично несъответствие с правната рамка.

От УС на НФК не е приета стратегия за дейността на фонда и структура на администрацията. През периода не са осигурени прозрачна процедура, надеждно документиране и адекватна одитна пътека за проследяване на решенията на УС, тъй като протоколите от заседанията на УС са подписани само от председателя на съвета, а неприсъствените заседания, провеждани чрез технически средства за връзка, не са подходящо документираны. Практиката да се провеждат неприсъствени заседания на УС е продължила и след отпадането (от 01.07.2022 г.) на ограниченията във връзка с извънредните епидемични мерки за „Ковид-19“.

Финансирането на творчески проекти, чрез регулярни и извънредни конкурсни програми е в частично несъответствие с действащата правна рамка. При извършените проверки на 63 договора за финансиране на проекти по девет конкурсни програми, обявени от НФК през одитирания период, са установени съществени по характер несъответствия с изискванията на нормативните актове, в т.ч.: за 2021 г. при обявяването на конкурсите за програмите „Едногодишен грант“, „Любителско изкуство“ и „Музикални инициативи“, проверени при

одита, няма нарочни решения на УС на НФК за обявяването на конкурси, а са приети решения за одобряването на условията за програмите. Програма „Подкрепа за частни организации в областта на любителското изкуство“ 2021 г. („Любителско изкуство“ 2021 г.) и Програма „Музикални инициативи“ не са включени в Индикативната програма на НФК за 2021 г., публикувана на интернет страницата на фонда. През одитирания период няма/не са приети и публикувани нормативноопределени документи за конкурсите по програмите, които следва да се приемат с решение от УС на НФК и да се публикуват, в т.ч. „обява за конкурс“ и „формуляр за участие в конкурс“, чието съдържание е императивно определено с правната рамка, както и не са приети и оповестени – „система за оценяване“, насоки и „методика за оценяване“ на конкурсните предложения. Част от процедурите са извършвани в електронна среда, за което липсва адекватното регламентиране, в т.ч. определяне са функции и отговорности на длъжностните лица за достъп и работа в приложимия софтуер, ред за документиране на работата и подходящи контролни дейности в процеса. В проверени при одита условия за конкурсите за проекти с финансова подкрепа над 15 000 лв., към кандидатите не са поставени изисквания за доказване на собствения принос. През одитирания период за отделни случаи по искане на изпълнителите са извършвани изменения в договорените клаузи относно удължаване на сроковете за изпълнение и отчитане на проектите, като анексите са подписани/сключени от изпълнителния директор на фонда, без да е прието съответно решение за това от УС на НФК.

Относно резултатите от работата на *експертните комисии* в процеса на оценяване при провеждане на конкурсите не са осигурени необходимото надеждно документиране и адекватна одитна пътека за проследяване на процеса по оценяване, включително и по отношение на приложените алгоритми, методики и системи за формирането на индивидуалните и финалните оценки от комисии. При оценяването на конкурсните предложения са използвани *допълнителни* критерии за оценка, обявени в *условията* на програмите, като проектните предложения не са оценени с *нормативноопределените* критерии, свързани с културното съдържание на проектите. В резултат, приложената система от допълнителни критерии за оценяване на проектите от експертните комисии, не осигурява *превес на културното съдържание* в предложените за финансиране проектни предложения. Анализът на отчетната информация показва, че през одитирания период решенията на УС на НФК във връзка с конкурсите по програмите, представляващи индивидуални административни актове, издадени от колективния орган, не съдържат необходимото нормативноопределено съдържание, което е довело до съдебни искове срещу НФК. Относно публикуването на интернет страниците на НФК и МК на информацията и документите във връзка с конкурсите на фонда не е осигурената адекватна одитна пътека за проследимост.

При анализа на предоставената информация относно *действията във връзка с изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ) на Република България* е установено, че през одитирания период, УС на НФК е информиран текущо от изпълнителния директор на фонда за изпълнените и за предстоящите дейности по изпълнението на ПВУ. В протоколите от заседанията на УС на НФК през 2021 г. и 2022 г. няма изрични/отчетливи данни за проведени обсъждания или конкретни действия от председателя или членовете на УС на НФК за изясняване на *компетентността* по приемането на решения във връзка с ПВУ, както и относно необходимите действия и комуникация с другите държавни органи (Министерство на финансите), които следва да осъществява изпълнителния директор на НФК. С решение от 31.08.2021 г. от УС на НФК е приет предложението от изпълнителния директор „План за действие по реформата, предвидена в рамките на изпълнение на проект „Култура и творчески индустрии в България: изграждане на приобщаваща, международно конкурентна и устойчива екосистема“ в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост, дейност 1 „Реформиране на публичните разходи за КТИ“ в НФК“, поддейност 1.1. „Законодателна промяна в правната рамка на НФК“. През 2023 г. на заседания на УС на НФК са обсъдени

проблемите пред НФК и забавянето при изпълнението на Проект 42 по ПВУ, компетентностите и отговорностите по управлението на дейностите по плана. Дейностите, свързани с ПВУ, са осъществени от НФК в условията на ограничен административен капацитет, многократни смени на председателя на УС - министъра на културата, заместник-министрите на културата и членовете на УС, едновременно с това значително увеличаване на текущите задачи на персонала (предвид многократно увеличения бюджет за регулярни и извънредни програми на фонда), нова и специфична правна рамка във връзка с ПВУ, и до средата на 2022 г. – в условията на задължителните за спазване изисквания на здравните власти относно извънредните противоепидемични мерки за „Ковид-19“, което е довело до значително забавяне при изпълнението на дейностите по ПВУ през одитирания период.

Контролните дейности в областта са недостатъчни, не са подходящо/писмено въведени, не е осигурена непрекъснатост при осъществяването им, липсват или не са подходящо документираны, което е довело до неефективността им.

Област „Разходи за дейността“

През одитирания период от УС не е приета структура на администрацията на НФК и не е извършен анализ с цел оптимизиране на длъжностната структура и адекватно разпределение на функциите и дейностите, определени за изпълнение от НФК.

Отчетените разходи за персонал през одитирания период са общо 1 765 708 лв., от които 550 872 лв. възнаграждения по трудови правоотношения и 1 214 836 лв. по извънтрудови правоотношения. За 2021 г. и 2023 г. отчетените разходи за персонал са над утвърдените от първостепенния разпоредител с бюджет (ПРБ), а през 2022 г. отчетените разходи за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения, са над утвърдените, в несъответствие със ЗПФ. Разходите по сключените договори за извънтрудови правоотношения с физически лица - членове на експертни комисии, са за осигуряване на основната дейност на фонда.

Вътрешните правила за регламентиране на дейностите в процеса по определяне и изплащане на възнагражденията са непълни и не въвеждат адекватни и ефективни контролни дейности и ред за документиране, с цел осигуряване на одитна пътека.

Решението на УС за освобождаване на един от заемалите длъжността изпълнителен директор през одитирания период е прието след издаването на заповедта за прекратяване на трудовото правоотношение, в несъответствие със ЗЗРК. На заемалите длъжността изпълнителен директор на НФК през одитирания период не са връчени длъжностни характеристики, в несъответствие с Кодекса на труда (КТ).

В изготвените и утвърдени *длъжностни щатни разписания* през одитирания период, в отделни трудови договори, длъжностни характеристики на служителите, както и в заповеди за прекратяване на трудови правоотношения са установени несъответствия между посочените длъжности и кодове по НКПД-2011. В седем случая връчването на длъжностните характеристики не е документирано с дата, а в четири случая характеристиките са утвърдени след сключването на трудовите договори със служителите.

Средствата за безплатно *работно облекло* са изплатени в несъответствие с изискванията на КТ и на Наредбата за безплатното работно и униформено облекло.

Вътрешните правила за управление на цикъла на обществените поръчки в Национален фонд „Култура“ са в частично несъответствие с правната рамка в областта на обществените поръчки, тъй като не съдържат изискуемото минимално съдържание, определено в ППЗОП - не е предвидено изготвяне на график за възлагане на обществените поръчки, липсват разпоредби относно провеждане на въвеждащо и поддържащо обучение на лицата, ангажирани с управлението на цикъла на обществените поръчки.

Дейностите по *сключване на договори за външни услуги*, по реда на чл. 20, ал. 1-4 от ЗОП са осъществени в частично несъответствие с изискванията на правната рамка, в т.ч.: във всички

проверени договори за предоставяне на външни услуги не е определено длъжностно лице, което да осъществява текущ контрол по изпълнението им; по пет договора липсват приемо-предавателни протоколи за извършените дейности; в един случай са приети и заплатени ремонтни дейности, които не са уговорени с предмета на договора; платена е неустойка за забавено плащане от страна на фонда, а по един договор от фонда не е предявена и събрана неустойка от изпълнителя при наличието на основания за това; по един от договорите липсват отчетни документи (месечни задания); към участниците в обществена поръчка са приложени критерии за подбор и документи за доказването им, извън регламентирания в ЗОП; в един случай от участниците в обществена поръчка е изискано представяне на декларации, различни от ЕЕДОП, по образец, одобрен от възложителя.

През одитирания период дейността по закупуване и предоставяне на *карти за градски транспорт* на служители и изпълнители по договори с НФК е осъществена в частично несъответствие с правната рамка, поради липсата на надеждни писмени доказателства за лицата/длъжностите, на които са предоставени картите.

В НФК са утвърдени *Вътрешни правила за финансово управление и контрол*. През одитирания период е разработена Стратегия за управление на риска, като за всяка година от одитирания период са изготвени риск-регистри, утвърдени от изпълнителния директор, в които са идентифицирани и оценени рискове за дейността, с изключение на областта на обществените поръчки, в която не са идентифицирани рискове.

Във връзка с контролните дейности по осъществяване на *предварителен контрол за законосъобразност* преди поемане на задължения и извършване на разходи, въведени с вътрешните актове, е установено, че дейността е осъществявана в частично съответствие с правната рамка - в три случая предварителният контрол за законосъобразност преди поемане на задължения е документиран с неподходящи за тази стъпка от процеса контролни листове, предназначени за предварителен контрол преди извършването на разходите; в три случая системата за двоен подпис не е приложена при сключването на договорите за външни услуги. При един трудов договор и четири допълнителни споразумения между работодателя и служителите не е приложена системата за двоен подпис, документите не са подписани от главния счетоводител, като преди сключването на допълнителните споразумения не е осъществен предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролор, в несъответствие със ЗФУКПС и Вътрешните правила за финансово управление и контрол в НФК.

Част втора ВЪВЕДЕНИЕ

1. Основание за извършване на одита

Одитът за съответствие при управлението на публичните средства и дейности на Национален фонд „Култура“ за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2023 г. е извършен на основание чл. 5, ал. 1, т. 2 и чл. 38, ал. 1 от Закона за Сметната палата, одитна задача № 345 от Програмата за одитната дейност на Сметната палата за 2024 г. и в изпълнение на Заповед № ОД-05-01-002 от 01.02.2024 г., изм. със заповеди №№ ОД-05-01-005 от 16.04.2024 г. и ОД-05-01-012 от 09.08.2024 г. на заместник-председател на Сметната палата.

2. Информация за одитирания обект

Национален фонд „Култура“ (НФК) е юридическо лице на бюджетна издръжка към министъра на културата.

Фондът е създаден със Закона за закрила и развитие на културата (ЗЗРК), като органите, източниците на финансиране и дейността му са регламентирани в р. II. „Финансово подпомагане на културата“ в Глава пета „Финансиране“ от същия закон.

Съгласно ЗЗРК, НФК следва да подпомага развитието на културата, като набира, управлява и разходва средства, предназначени за провеждане на националната политика в областта на културата, а условията за дейността на фонда следва да се осигуряват от Министерството на културата (МК)¹.

Средствата за дейността на фонда се набират от *субсидия*, определена в закона за държавния бюджет за съответната година, и от *други източници*, определени в чл. 31, ал. 1 от ЗЗРК (ред. ДВ бр. 44 от 2020 г.).

В чл. 31, ал. 2 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 44 от 2020 г.) са определени *видовете дейности*, за които следва да се разходват средствата на фонда, като съгласно ал. 3 от ЗЗРК средствата следва да се предоставят въз основа на сключени договори при условията и реда, определени от министъра на културата в Наредба № Н-5 от 27.06.2007 г. за условията и реда за провеждане на конкурси за предоставяне на средства от НФК (Наредба № Н-5/2007 г., отм.)², която е изменяна няколкократно през одитирания период. В наредбата са определени изискванията и отговорностите във връзка с конкурсите по чл. 31 ал. 3 от ЗЗРК, съдържанието на договорите по чл. 33, ал. 3 от ЗЗРК, сключването и отчитането им. През одитирания период средствата са предоставени от НФК основно за финансиране на проекти по регулярни и извънредни програми от ежегодната индикативна програма на фонда, с проведени конкурси по тях.

Органи на НФК³ са управителният съвет и изпълнителният директор, чиито правомощия и функции са определени в ЗЗРК⁴.

Управителният съвет (УС) на НФК се състои от председател и 10 членове. Председател на УС на НФК е министърът на културата, който назначава със заповед членовете на УС за срок от две години, като изискванията по отношение на състава на УС на НФК са определени в ЗЗРК. Председателят на УС на НФК свиква и ръководи заседанията на УС на НФК и сключва и прекратява трудовия договор с изпълнителния директор по решение на УС.

Управителният съвет на НФК ръководи фонда, като за целта приема: правила за организация на работата си; стратегия и програма за дейността на фонда; решения за провеждане на конкурси за финансиране на културни инициативи, целеви програми, творчески проекти и др.; годишен доклад за дейността на фонда; решение за избор и освобождаване на изпълнителен директор; структура на администрацията на фонда; други решения, свързани с управлението на фонда. В чл. 27, ал. 2 - 3 от ЗЗРК (ред. ДВ бр. 42 от 2009 г.) са регламентирани изискванията във връзка със *заседанията и решенията на УС* на НФК, и във връзка с възнагражденията на членовете на УС. През одитирания период организацията на работата на УС на НФК е определена последователно в Правила за организацията на работата на УС на НФК и устройството и дейността на НФК и в Правила за организацията на работата на управителния съвет на НФК (ПОРУС)⁵.

Съгласно чл. 29 от ЗЗРК (ред. ДВ бр. 42 от 2009 г.) изпълнителният директор на НФК представлява фонда, осъществява оперативното му ръководство, осигурява изпълнението на решенията на УС на НФК, изготвя и внася в УС годишния счетоводен отчет, подготвя и внася в УС годишен доклад за дейността на фонда и осигурява публикуването му.

¹ Чл. 24, ал. 5 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 15 от 2013 г.). Съгласно чл. 24, ал. 4 (нова, ДВ, бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) дейността, структурата, функциите, организацията на работа и числеността на фонда се определят с устройствен правилник, приет от Министерския съвет по предложение на министъра на културата.

² Издадена от министъра на културата, обн., ДВ, бр. 55 от 6.07.2007 г., изм., . изм. и доп., бр. 79 от 8.09.2020 г., в сила от 8.09.2020 г., бр. 79 от 21.09.2021 г., в сила от 21.09.2021 г., изм., бр. 94 от 12.11.2021 г., в сила от 12.11.2021 г., изм. и доп., бр. 27 от 5.04.2022 г., в сила от 5.04.2022 г., бр. 93 от 22.11.2022 г., в сила от 22.11.2022 г., отм., бр. 101 от 29.11.2024 г., в сила от 29.11.2024 г.

³ Чл. 25 от ЗЗРК

⁴ Чл. 2, ал. 1 от ЗЗРК – за УС и чл. 29, ал. 1-4 от ЗЗРК – за изпълнителния директор

⁵ Одитно доказателство № 4

Изпълнителният директор на НФК е второстепенен разпоредител с бюджет към министъра на културата. През одитирания период, длъжността изпълнителен директор на НФК е изпълнявана последователно от: Борислав Геронтиев Ботев за периода от 01.08.2011 г. до 22.07.2021 г., Мирена Димитрова Станева за периода от 12.08.2021 г. до 01.07.2022 г. и Сава Савов Драгунчев за периода от 18.07.2022 г. до края на одитирания период⁶, които носят отговорност за управленските решения по смисъла на чл. 6, ал. 1 от ЗФУКПС за одитирания период.

3. Цели на одита

Целите на одита са:

3.1. Да се установи спазени ли са изискванията на нормативните актове, вътрешните актове и договорите в областите на изследване: „Разходи за финансиране на творчески проекти“ и „Разходи за дейността“.

3.2. Да се установи състоянието на системата за финансово управление и контрол (СФУК) при управлението на публичните средства и дейности в областите, включени в обхвата на одита.

4. Обхват на одита

4.1. Одитната задача обхваща следните области на изследване:

4.1.1. Разходи за финансиране на творчески проекти, в която са включени процесите:

4.1.1.1. Организация на дейността по финансиране на творчески проекти;

4.1.1.2. Творчески проекти, финансирани по регулярни и извънредни конкурсни програми;

4.1.1.3. Действия във връзка с изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България

4.1.2. Разходи за дейността, със следните подобласти:

4.1.2.1. Разходи за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения;

4.1.2.2. Разходи за персонала по извънтрудови правоотношения;

4.1.2.3. Разходи за външни услуги.

4.2. Ограничения в обхвата на одита

При одита не са идентифицирани ограничения в обхвата.

4.3. Одитни извадки

4.3.1. Област на изследване „Разходи за финансиране на творчески проекти“

За всяка от годините от одитирания период е формирана популация от финансираните през съответната година проекти, чието изпълнение е приключено към 31.12.2023 г.⁷.

За целите на одита е извършено стратифициране на разходите за финансиране на творчески проекти по програми, като са формирани под-популации от програми. За 2021 г. и за 2022 г. чрез рисков подбор по стойностен критерий „най-голям размер на предоставените средства“ са избрани по две регулярни и по две извънредни програми, които са с най-висок размер на разходите за съответната година, а за 2023 г. е избрана единствената програма, по която към 31.12.2023 г. има приключени проекти. От избраните регулярни и извънредни програми са формирани нестатистически одитни извадки от финансираните проекти/

⁶ Одитно доказателство № 1

⁷ по информация, предоставена от НФК с Писмо изх. № 108-87-1 от 22.02.2024 г. – Справка за програмите, размера на средствата за финансиране по програми, броя на финансираните проекти и размера на усвоените средства по тях за 2021 г., за 2022 г. и за 2023 г. и 9 бр. регистри на договорите на избраните девет програми

договори⁸. Извадките са формирани от регулярни и извънредни програми и проекти/договори към тях, описани в следващата Таблица № 1:

Таблица № 1

№ по ред	Програма	Проекти с приключено изпълнение в одитирания период (брой)	Проекти, включени в извадката (брой)	Критерий за избор на единиците от извадката
1	2	3	4	5
2021 г.				
1.	Регулярна конкурсна програма „Едногодишен грант“	145	7	Най-голям размер на предоставените средства
2.	Регулярна конкурсна програма „Подкрепа за организации в областта на цирковото изкуство”	17	7	
3.	Извънредна конкурсна програма „Музикални инициативи“ I и II сесия	526	7	
4.	Извънредна конкурсна програма „Подкрепа за организации в областта на любителското изкуство”	168	7	
2022 г.				
5.	Регулярна конкурсна програма „Социално ангажирани изкуства“	76	7	Най-голям размер на предоставените средства
6.	Регулярна конкурсна програма „Творческо развитие“	54	7	
7.	Извънредна конкурсна програма „Програма за възстановяване и развитие на организации в областта на любителското творчество“	303	7	
8.	Извънредна конкурсна програма „Творчески стипендии“	1721 ⁹	7	Систематичен подбор
2023 г.				
9.	Регулярна конкурсна програма „Мобилност“ I сесия за 2023 г.	61	7	Най-голям размер на предоставените средства

4.3.2. Област „Разходи за дейността“:

4.3.2.1. За процес „Разходи за персонала по извънтрудови правоотношения“ извадките са определени чрез систематичен подбор¹⁰ от сключените договори по години на периода. Извършено е стратифициране по предмета на сключените общо 622 броя договори, като са формирани по две под-популации за всяка от годините от одитирания период, както следва:

а) сключени договори за участие в експертни и/или технически комисии - от сключениите договори: 153 за 2021 г., 179 за 2022 г. и 165 за 2023 г. (общо 497 договора) са формирани извадки от по 15 договора за всяка от годините на периода, общо 45 договора;

б) сключени договори с физически лица за общи административни дейности - от сключените договори: 51 за 2021 г., 50 за 2022 г. и 24 за 2023 г. (общо 125) са формирани извадки от по 10 договора за 2021 г. и 2022 г. и 5 договора от 2023 г., общо 25 договора.

4.3.2.2. За подобласт „Разходи за външни услуги“:

⁸ определени от регистрите на програмите, предоставени от НФК при одита

⁹ по програмата се предоставят средства в еднакъв размер за всеки творчески проект

¹⁰ през определен интервал от случайно начало

За 2022 г. от сключените общо 19 договора за предоставени услуги в извадката са включени 10 броя, избрани чрез рисков подбор, стойностен критерий „най-голям размер на извършените разходи“. За разходите за външни услуги, извършени през 2021 г. и за 2023 г. не са приложени одитни извадки и са проверени всички договори, по които са извършени плащания през периода, в т.ч. осем договора от 2021 г. и пет договора от 2023 г.

4.3.2.3. Не са приложени одитни извадки за процесите:

а) „Разходи за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения“ – проверени са всички разходи за възнаграждения;

б) „Възлагане на обществени поръчки“ - през одитирания период са обявени и проведени две обществени поръчки, които са проверени при одита.

5. Критерии за оценка

При одита са приложени следните критерии за оценка:

5.1. *Област „Разходи за финансиране на творчески проекти“* – Закон за закрила и развитие на културата (ЗЗРК), Закон за финансовото управление и контрол в публичния сектор (ЗФУКПС), Наредба № Н-5 от 27.06.2007 г. за условията и реда за провеждане на конкурси за предоставяне на средства от НФК (Наредба № Н-5/2007 г., отм.)¹¹, ПМС № 14 от 2011 г. за определяне на първостепенния и второстепенните разпоредители в Министерството на културата (отм. ДВ, бр. 64 от 2021 г.), Постановление № 263 на МС от 30.07.2021 г. за определяне на второстепенните разпоредители с бюджет по бюджета на Министерството на културата, Правила за организация на работата на Управителния съвет на НФК и устройството и дейността на НФК,, Правила за организация на работата на Управителния съвет на НФК, Вътрешни правила за финансово управление и контрол в НФК (ВПФУК), Инструкция за прилагане на системата за двойния подпис в НФК, Правила за организацията на работата на НФК по обявяване на конкурси за предоставяне на средствата по фонда, провеждането им, сключването на договори за финансово подпомагане на проекти в областта на културата и тяхното отчитане, Указания за изпълнение и отчитане на проекти по програми, финансирани от НФК, Правила за включване на експерти за участие в Структурата за наблюдение и докладване на НФК, Правила за номиниране на експерти за участие в експертните комисии, конкурси за предоставяне на средства от НФК и договори;

5.2. *Област „Разходи за дейността“* – Кодекс на труда, ЗЗРК, Закон за задълженията и договорите, Закон за обществените поръчки, ЗФУКПС, Правилник за прилагане на Закона за обществените поръчки, ПМС № 263 от 30.07.2021 г. за определяне на второстепенните разпоредители с бюджет по бюджета на Министерството на културата, Наредба за структурата и организацията на работната заплата, Наредбата за безплатното работно и униформено облекло, Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж, Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация, Национална класификация на професиите и длъжностите, Правилник за прилагане на Националната класификация на професиите и длъжностите, 2011, Правила за организация на работата на Управителния съвет на НФК, ВПФУК, Инструкция за прилагане на системата за двойния подпис в НФК, Правила за организиране на работните заплати в Национален фонд „Култура“, Вътрешни правила за заплатите в Национален фонд „Култура“, Вътрешни правила за управление на човешките ресурси и организационното развитие на Национален фонд „Култура“, Правила за отчитане и изплащане на суми по граждански договори в НФК,

¹¹ Издадена от министъра на културата, обн., ДВ, бр. 55 от 6.07.2007 г.,... изм. и доп., бр. 79 от 8.09.2020 г., в сила от 8.09.2020 г., бр. 79 от 21.09.2021 г., в сила от 21.09.2021 г., изм., бр. 94 от 12.11.2021 г., в сила от 12.11.2021 г., изм. и доп., бр. 27 от 5.04.2022 г., в сила от 5.04.2022 г., бр. 93 от 22.11.2022 г., в сила от 22.11.2022 г., отм., бр. 101 от 29.11.2024 г., в сила от 29.11.2024 г.

Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки от НФК, Правилата за информационно-деловодната дейност и работата с документите в Национален фонд „Култура“ и за дейността на учреденския архив¹², Инструкция за информационно-деловодната дейност и работата с документи в НФК и за дейността на учреденския архив (отм.) и договори.

6. Одитни стандарти, които са приложени при одита

Одитът е изпълнен в съответствие с Рамката за професионални становища на Комитета за одитни стандарти на Международната организация на Върховните одитни институции – ИНТОСАЙ, с Международен стандарт на Върховните одитни институции (МСВОИ) 100 Основни принципи на одита в публичния сектор, МСВОИ 400 Принципи на одита за съответствие и МСВОИ 4000 Стандарт за одит за съответствие.

Част трета КОНСТАТАЦИИ

I. Разходи за финансиране на творчески проекти

Основните параметри на бюджета и на отчета за касовото изпълнение на бюджета на НФК през одитирания период са представени в следващата таблица:

Таблица № 2
(лв.)

№ по ред	Показатели	Уточнен план	Отчетни данни	Уточнен план	Отчетни данни	Уточнен план	Отчетни данни
		2021 г.		2022 г.		2023 г.	
1	Разходи общо, в т.ч.:	26 388 324	23 224 896	34 714 820	34 449 962	9 099 240	8 844 147
2.	§ 01-00 Заплати и възнаграждения за персонала, нает по трудови и служебни правоотношения	62 900	55 188	119 800	221 972	273 712	273 712
3.	§ 02-00 Други възнаграждения и плащания за персонала	197 001	362 625	693 182	529 814	187 581	322 397
4.	§ 10-00 Разходи за издръжка	3 198 161	89 508	333 488	305 564	566 450	204 619
5.	§ 42-00 Текущи трансфери, обезщетения и помощи за домакинствата	6 700 459	6 700 459	7 147 947	7 147 947	605 521	605 521
6.	43-00 Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия	7 450 967	7 450 967	13 019 204	13 019 204	3 092 710	3 092 710
7.	45-00 Субсидии и други текущи трансфери за юридически лица с нестопанска цел	8 198 656	8 198 656	12 860 754	12 685 016	4 250 888	4 250 888

Източник: Отчетите за касовото изпълнение на бюджета на НФК за 2021 г., 2022 г. и 2023 г.¹³

¹² в сила от м. януари 2022 г.

¹³ Одитно доказателство № 3

1. Организация на дейността

1.1. Правна рамка

През одитирания период дейността на НФК, свързана с финансовото подпомагане в сферата на културата, е регламентирана в Глава пета „Финансиране“, раздел II „Финансово подпомагане на културата“, чл.чл. 24-34 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 52 от 09.06.2020 г. и следв.). Във връзка с чл. 31, ал. 3 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 44 от 2020 г.), през одитирания период е в сила Наредба № Н-5 от 27.06.2007 г. за условията и реда за провеждане на конкурси за предоставяне на средства от Национален фонд „Култура“ (Наредба № Н-5/2007 г., отм. ДВ, бр. 101 от 29.11.2024 г.¹⁴), издадена от министъра на културата. През одитирания период наредбата е изменена четири пъти¹⁵.

При извършения анализ на правната рамка, действаща през одитирания период е установено:

1.1.1. Съгласно чл. 24, ал. 3 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 15 от 2013 г.) фондът подпомага развитието на културата, като набира, управлява и разходва средства, предназначени за провеждане на националната политика в областта на културата. През одитирания период националните стратегически приоритети са определени в Националната програма за развитие България 2030, които в областта на културата са разписани в подприоритетите „Културно многообразие и достъп до култура“ и „Културно наследство“¹⁶.

Съгласно чл. 27, ал. 1, т. 2 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42 от 2009 г.) УС на НФК следва да приеме стратегия и програма за дейността на фонда. В действащите до 28.03.2023 г. Правила за организацията на работата на УС на НФК и устройството и дейността на НФК (ПОРУСУД) е включена Глава втора „Стратегия“, чиито текстове нямат характеристиките на стратегически документ и са отменени с промените на правилата в сила от 28.03.2023 г. При настоящия одит от НФК не е предоставена друга стратегия по смисъла на чл. 27, ал. 1, т. 2 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42 от 2009 г.)¹⁷. Предпоставка за неприемането на стратегия по чл. 27, ал. 1, т. 2 от ЗЗРК е кратката продължителност на мандата на УС на НФК¹⁸ – две години и многократните промени в съставите на УС на НФК, действали през одитирания период.

През одитирания период фондът изпълнява Бюджетна програма „Национален фонд „Култура“ към „Политика в областта на създаване и популяризиране на съвременно изкуство в страната и в чужбина и достъп до качествено художествено образование“ от бюджета в програмен формат на МК¹⁹. Стратегическите и оперативните цели на политиката са определени в бюджета на МК в програмен формат, но посочените показатели за изпълнение и целеви стойности не кореспондират с дейността на фонда. При отчитане на изпълнението на бюджета на МК в програмен формат дейността на НФК е представена чрез проведените регулярни и извънредни програми за финансиране през съответната година, с което не е осигурено хармонизиране с показателите за полза/ефект от изпълнението на съответната бюджетна политика, както и прозрачност и пълнота при измерване на ефективността на бюджетните политики на МК.

1.1.2. Съгласно чл. 33, ал. 1 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 50 от 1999 г.) за финансиране от НФК могат за кандидатстват всички *културни организации*, както и *културни дейци*, които отговарят на обявените условия за съответния конкурс. Дефиницията на „културна организация“ се

¹⁴ отм., бр. 101 от 29.11.2024 г., в сила от 29.11.2024 г. с Наредба № 6 от 21.11.2024 г. за общите условия за провеждане на конкурсите за предоставяне на средства от Национален фонд „Култура“, за допустимост на разходите, за оценка на проектите и за тяхното изпълнение

¹⁵ последно изменение за одитирания период ДВ бр. 93 от 22.11.2022 г. през м. ноември 2022 г.

¹⁶ <https://www.minfin.bg/bg/1394>

¹⁷ Одитно доказателство № 4

¹⁸ определен в чл. 26, ал. 4 от ЗЗРК (ред. ДВ бр. бр. 50 от 1999 г.) и към момента на одита

¹⁹ <https://mc.government.bg/page.php?sp=478&t=0&z=0>

съдържа в Допълнителната разпоредба на ЗЗРК, но в подзаконовата нормативна уредба не е регламентиран механизъм, който да осигурява съответствие на прилаганите критерии за подбор на кандидатите за финансиране с характеристиките на „културна организация“, дадени в закона. В нормативните документи липсва определение на понятието „културни дейци“, с което не е осигурен обективен критерий за подбор на тази категория кандидати.

В ЗЗРК липсва ясна дефиниция какво не се припознава като култура/културно съдържание и съответно няма да се финансира с публични средства, включително и чрез НФК. ЗЗРК не е хармонизиран с регламенти на ЕС и други нормативни актове, *ограничаващи* създаването, представянето и разпространението на съдържание, накърняващо добрите нрави и/или включващо насилие, верска, расова или етническа нетърпимост, порнография, нехуманно отношение, политическа пропаганда и популяризиране или подстрекаване към нетрадиционна сексуална ориентация²⁰, за което фрагментирано и неизчерпателно в националното законодателство са създадени съответни ограничителни разпоредби.

1.1.3. На национално ниво не е създадена единна база данни (единен регистър) за всички получатели на финансово подпомагане с публични средства в областта на културата, достъпен от съответните институции (в т.ч. МК, НФК, общини, контролни органи), които управляват/предоставят и/или контролират тези средства, с цел осъществяване на ефективен контрол и недопускане на финансиране на дейности с публични средства от повече от един източник и спазване на ограничителните условия, определени в Закона за държавните помощи.

1.1.4. Съгласно действащата разпоредба в чл. 8, ал. 2 от Наредба № Н-5/2007 г. (ред. до 05.04.2022 г., отм.), проектите, които кандидатстват за финансиране от фонда, следва *да се оценяват от експертна комисия* съобразно: художествения и естетическия им потенциал в контекста на европейското културно разнообразие; техния потенциал за утвърждаване и развитие на уникалността и автентичността на българската култура и изкуство. Тези изисквания *имат характеристиките на критерии за оценка*, като текстът в чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.) кореспондира на основните национални културни принципи, оповестени в чл. 2, т. 4 - 6 от ЗЗРК.

Съгласно действащата до 05.04.2022 г. разпоредба в чл. 8, ал. 3 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), УС на НФК утвърждава и допълнителни критерии за оценка на проектите, свързани с темата на конкурса, които се обявяват едновременно с обявяването на конкурса.

С измененията на Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), в сила от 05.04.2022 г., текстовете в чл. 8, ал. 2 и ал. 3 са отпаднали, като съгласно следващата редакция на чл. 8 проектите, които кандидатстват за получаване на средства от фонда следва да се оценяват от експертната комисия съобразно критерии, посочени в условията за кандидатстване. Съгласно следващите промени в чл. 8 от наредбата, в сила от 22.11.2022 г. проектите, които кандидатстват за получаване на средства от НФК, следва да се оценяват от експертната комисия в съответствие с обявените условия на конкурса и съобразно „художествени и естетически критерии за качество, посочени в условията за кандидатстване“; „приноса за развитието на българската култура и изкуство“.

Критериите за оценка, които имат отношение към качеството и съдържанието на проектните предложения в конкурсите по програмите на НФК *не са устойчиви*, зависят от условията за кандидатстване, определени от органите на фонда, с което не е осигурена стабилност при прилагането им, както и съответствие с основните национални културни принципи по чл. 2 от ЗЗРК, стратегически приоритети в областта на културата през одитирания период и изискванията на чл. 33, ал. 1 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 50 от 1999 г.) за финансиране от НФК на *културни организации и културни дейци*. В действащата през одитирания период правна рамка, в т.ч. и Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), *липсва механизъм/система за оценяване*,

²⁰ термини от различни нормативни актове в действащото българско законодателство

който да осигурява финансирането на проектни предложения с културно съдържание, което държавата целенасочено планира да подпомага в изпълнение на дългосрочна национална културна политика за постигане на национални стратегически културни приоритети.

По отношение на приетите условия за конкурсите по програмите за 2021 г., 2022 г. и 2023 г., които са анализирани при одита²¹, е установено, че критерии за оценка (със съответни точки за оценяване) са оповестявани в отделен раздел, и когато е било приложимо (през 2021 г.) е посочвано, че проектните предложения задължително ще се оценят и по критериите в чл. 8 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), като за тях **не са посочени показатели и измерители** за оценка - по какъв начин и с какви оценки следва да се извърши.

При извършения анализ на документираните оценки на експертните комисии в конкурсите по програмите, проверени при одита, е установено²², че няма документирана информация за извършено оценяване по задължителните критерии по чл. 8, ал. 2, т.т. 1 и 2 (ред. 2021 г.)/чл. 8, т. 2 (ред. 22.11.2022 г.) от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.). По отношение на оценяването по допълнителните критерии – прилагани са показатели за оценка, които не са оповестени и които по съдържание не покриват съдържанието на критериите по чл. 8, ал. 2, т.т. 1 и 2 (2021 г.)/чл. 8, т. 2 (22.11.2022 г.) от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

1.1.5. Правила, приети от УС на НФК

През одитирания период действат Правила за организацията на работата на УС на НФК и устройството и дейността на НФК (ПОРУСУД), приети²³ от УС на НФК в изпълнение на чл. 27, ал. 1, т. 1 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42 от 2009 г.) преди одитирания период и в сила до 28.03.2023 г. През одитирания период са извършени шест изменения на ПОРУСУД²⁴. С решение от 28.03.2023 г. УС на НФК са приети нови „Правила за организацията на работата на УС на НФК“ (ПОРУС).

В отменените през 2023 г. ПОРУСУД са определени отговорности и дейности, свързани с прилагането на разпоредбите на Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), а в следващите ПОРУС е определен основно редът за провеждане на заседанията на УС на НФК.

Съгласно ПОРУСУД, УС на НФК следва да приема с решение, в рамките на конкурсните документации, **система за оценяване, методика и насоки за оценяване** при конкурсите по програмите на НФК, а в ПОРУС от 28.03.2023 г. такова изискване **липсва**. В действащите през целия одитиран период вътрешни правила в НФК **не са определени отговорности конкретни длъжностни лица** относно подготовката на системите за оценяване, методиките и насоките за оценяване на конкурсите по програмите на НФК, преди приемането им с решение на УС на НФК.

Съгласно чл. 34 от ПОРУСУД, контролът върху изпълнението и отчитането на финансираните от НФК проекти следва да се осъществява от изпълнителния директор на НФК. От изпълнителния директор на НФК са утвърдени указания за отчитане на проекти, финансирани от НФК, в сила от 11.01.2023 г. и от 27.09.2023 г.; Паметна записка във връзка с канализиране на комуникацията, в сила от 04.07.2023 г., и Указания за прилагане на правила за видимост и комуникация на подкрепата от НФК, в сила от 18.12.2023 г.²⁵.

В действащите през одитирания период ПОРУСУД са определени отговорности за експерти на НФК по осъществяване на контрол върху изпълнението и отчитането на проектите, финансирани от НФК. От 2022 г. на оперативен счетоводител, назначен на 4-часов работен ден

²¹ Одитно доказателство № 5

²² Одитно доказателство № 10 (т. 2.3.2.)

²³ приети с решения на УС на НФК от 17.07.2017 г., изменени с решения на УС на НФК от 09.08.2017 г., 25.06.2020 г. и 13.08.2020 г. (преди одитирания период)

²⁴ изменени с решения на УС на НФК от 07.06.2021 г., от 31.08.2021 г., от 22.11.2021 г., от 01.07.2022 г., от 24.08.2022 г. и от 28.03.2023 г.

²⁵ Одитно доказателство № 4

в НФК, са възложени функции за осъществяване на „проверка на предоставените от бенефициентите финансови отчети и мониторинг на текущите проекти относно финансовото изпълнение на проектите съобразно заложеното в проектната документация“, както и за осъществяване на „експертна и методическа помощ при проверката на отчетните документи по провеждане на програмите за финансово подпомагане“²⁶. В периода от 01.02.2022 г. до 28.02.2023 г. проверките на финансовите отчети по договорите за финансово подпомагане от НФК и мониторинг на текущи проекти относно финансовото изпълнение съобразно заложеното в проектната документация са възложени по договори за извънтрудово провоотношение²⁷.

От УС на НФК са приети и Правила за номиниране на експерти за участие в експертните комисии в конкурси за предоставяне на средства от НФК, в сила от 16.02.2023 г., с което са създадени условия за прозрачност при определянето на оценителите на проектите.

1.1.6. Вътрешни правила, утвърдени от изпълнителния директор на НФК

От изпълнителния директор на НФК са утвърдени „Правила за организацията на работата на Национален фонд „Култура“ по обявяване на конкурси за предоставяне на средствата по фонда, провеждането им, сключването на договори за финансово подпомагане на проекти в областта на културата и тяхното отчитане“ (ПОРНФК)²⁸, при анализа на които е установено:

а) С ПОРНФК е въведена процедура за осъществяване на *предварителен контрол за законосъобразност* преди извършване на плащане по договорите за финансиране по програмите на НФК²⁹;

б) в чл. 17-22 от действащите през одитирания период Вътрешни правила за финансово управление и контрол³⁰ (ВПФУК/2020 г. и 2023 г.) са определени отговорностите на финансовия контролор за осъществяването на предварителен контрол за законосъобразност, като контролът следва да се осъществява върху „финансовата дейност“ и върху „нефинансовата дейност“. Съгласно чл. 20, ал. 4 от ВПФУК финансовият контролор следва да попълва „Контролен лист за извършване на предварителен контрол преди поемане на задължение по образец (Приложение № 1)“ и „Контролен лист за извършване на предварителен контрол преди извършване на разход по образец (Приложение № 2)“, като приложенията не са представени при одита като образци на документи, неразделна част от посочените правила.

Съгласно чл. 17, ал. 4 от ВПФУК (2023 г.) „предварителен контрол на дейността по предоставяне на средства за финансово подпомагане на проекти в областта на културата за законосъобразност и целесъобразност/съответствие със Закона за закрила и развитие на културата, законодателството в областта на държавните и минималните помощи и условията на конкурсните програми цели/се осъществява от членовете на назначените по съответната конкурсна програма комисии“.

Във ВПФУК не е определен начинът на *документиране* и *докладване* на резултатите от осъществения предварителен контрол за законосъобразност по отношение на „нефинансовата дейност“³¹.

При одита е установено, че към проверените договори за финансиране по програмите са приложени попълнени контролни листове „Контролен лист за извършване на предварителен

²⁶ Одитно доказателство № 27

²⁷ Одитни доказателства № 14 и 25 (Граждански договор № ДЛ-5 и ДЛ-9 от 2023 г. и ДЛ-12 от 2022 г.)

²⁸ Одитно доказателство № 4 (в сила от 21.01.2021 г., от 11.03.2021 г., от 01.10.2021 г., от 06.06.2021 г.; от 06.06.2023 г.)

²⁹ Одитни доказателства №№ 4 (ПОРНФК и ВПФУК) и 10

³⁰ Одитно доказателство № 4

³¹ Одитни доказателства №№ 4 и 10 (т. 1.2.)

контрол от финансовия контролор, преди поемане на задължение“ и „Контролен лист за извършване на предварителен контрол от финансовия контролор преди извършване на разход“. В обхвата на проверките, документираните в контролните листове *няма* проверки на съдържанието на договорите и съответствието им с приетите решения от УС на НФК относно получателя, размера на финансовото подпомагане, условията на програмата и одобрения проект преди подписването на договорите от изпълнителния директор на НФК и при подписването на съответните анекси/споразумения за изменението им³², с което не са ограничени рисковете за несъответствие между тях. При извършения преглед на протоколите от заседанията на УС на НФК, проведени през одитирания период, не са установени решения на УС на НФК за одобряване на образци на договори към програмите на НФК през одитирания период³³.

До извършването на измененията в ПОРНФК от м. юни 2023 г. няма определен *срок* за осъществяване на контрола върху отчитането на изпълнението на договорите по програмите на НФК и няма въведена процедура относно *начина за осъществяване и документиране* на съответните проверки. С ПОРНФК в сила от 06.06.2023 г., са определени срокове за докладване на резултатите от проверките и за уведомяване на бенефициентите за предприемане на съответни действия за отстраняване на нередности, установени при извършените проверки по отчитането на изпълнението на договорите. В действащите през целия одитиран период вътрешни правила няма одобрени *образци* за документиране на проверките във връзка с отчитането на изпълнението на договорите по програмите на НФК, с което не са осигурени необходимите условия за унифицирането и пълнотата на извършените проверки по всички финансирани проекти/склучени договори.

С утвърдените през одитирания период вътрешни правила е определен редът за осъществяване на основните дейности във връзка с определянето на проектите, които ще се финансират с публични средства и за тяхното отчитане, но правилата не са достатъчно изчерпателни и точни, не осигуряват подходящ ред за документиране, а въведените контролни дейности са непълни по съдържание и обхват и не осигуряват необходимото ограничаване на рисковете за законосъобразното изпълнение на дейността при финансовото подпомагане по програмите на НФК.

1.2. Органи на управление

Органите за управление на НФК, техните функции и правомощия, отговорности и начин за назначаване са определени в чл.чл. 25-29 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42/2009 г.).

1.2.1. Управителен съвет на НФК

1.2.1.1. Председател на УС на НФК

Съгласно изискванията на чл. 26, ал. 2 от ЗЗРК (ред. ДВ бр. 88 от 2018 г.), председател на УС на НФК е министърът на културата, който при невъзможност да присъства на заседание на УС на НФК, *по изключение* се замества от упълномощен от него заместник-министър. Съгласно чл. 28, т.т. 1 и 2 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 50 от 1999 г.), председателят на УС на НФК свиква и ръководи заседанието на управителния съвет, сключва и прекратява трудовото правоотношение с изпълнителния директор по решение на УС.

През одитирания период последователно са заемали длъжността шестима министри на културата, в т.ч.: Боил Банов, министър в периода 04.05.2017 г.-11.05.2021 г.; проф. Велислав Минеков, министър в периода 12.05-15.09.2021 г.; 16.09.-12.12.2021 г.; Атанас Атанасов, министър в периода 13.12.2021 г.- 02.08.2022 г.; проф. Велислав Минеков, министър в периода 02.08.2022 г.- 03.02.2023 г.; Найден Тодоров, министър в периода 03.02.2023 г.- 06.06.2023 г.; Кръстю Кръстев, министър в периода 06.06.2023 г.- 09.04.2024 г. През одитирания период са

³² Одитни доказателства №№ 10 (т. 1.2.), 13 и 16

³³ Одитни доказателства №№ 6, 7 и 10

извършени промени и при отговорните заместник-министри на посочените министри, в чиито ресор е управлението на фонда³⁴.

1.2.1.2. Състав и мандат на Управителния съвет на НФК

Съгласно изискванията на чл. 26, ал. 4 от ЗЗРК, членовете на УС на НФК се назначават със заповед на министъра на културата за срок две години. Съгласно чл. 26, ал. 3 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 88 от 2018 г.), в УС на НФК се включва по един представител на МК, на Министерството на финансите (МФ) и на Националното сдружение на общините в Република България (НСОРБ), а останалите членове се назначават по предложения на творческите съсловни организации, на академичните институции в областта на културата, на организациите с нестопанска цел в областта на културата и на културни дейци. В чл. 26, ал. 5 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 88 от 2018 г.) са определени обстоятелствата, при които се извършват промени в състава на УС на НФК.

При извършения анализ на правната рамка е установено:

а) в действащата през одитирания период правна рамка **не е уредена** процедура за подбор и назначаване на членовете на УС на НФК от министъра на културата; **липсват** изисквания за образование, квалификация, професионален/творчески опит на членовете на УС на НФК, което не осигурява необходимите условия за прозрачността на подбора и квалификацията/творческия опит на членовете в състава на УС на НФК. След одитирания период, през 2024 г., с изменение в чл. 26, ал. 7 от ЗЗРК са въведени изисквания за минимална степен на образование и професионален опит за членовете на УС на НФК;

б) през одитирания период са действащи последователно два състава на УС на НФК, назначени с две заповеди на министъра на културата³⁵, в които в р. I е определен поименният състав на членовете на УС на НФК, в р. II – продължителността на мандата им – две години, и в р. III – размерът на възнаграждението им. Заповедите са издадени на основание в съответствие с чл. 26, ал. 3 и 4 и чл. 27, ал. 3 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 88 от 2018 г.).

Мандатът на УС на НФК, назначен преди одитирания период е до 16.11.2021 г.³⁶, а следващият УС на НФК е назначен на 18.11.2021 г. с мандат до 18.11.2023 г. След този срок и до края на одитирания период няма назначаване на нов УС на НФК, в несъответствие с изискванията на чл. 26, ал. 4 от ЗЗРК и създава риск относно законосъобразността на решенията на органа;

в) през одитирания период с общо десет заповеди³⁷ на министър на културата са извършени промени в съставите на УС на НФК. Промените са свързани с освобождаване на членове на УС на НФК преди изтичане на мандата им и назначаване на нови членове на техните места³⁸. С извършените многократни промени в съставите на УС през одитирания период е създаден риск за ритмичната и ефективна работа на органа, допълнително усложнена от прилаганите извънредни мерки през 2021 г. и 2022 г. във връзка с Ковид-19 и значителното

³⁴ Одитно доказателство № 2

³⁵ Одитно доказателство № 1/8 – състав по Заповед № РД09-1220 от 06.11.2019 г., изменена със Заповед № РДК-19 от 23.01.2020 г.; състав по Заповед № РД09-1373 от 18.11.2021 г.

³⁶ Одитно доказателство № 1/8 – Заповед № РД09-1220 от 06.11.2019 г.

³⁷ Одитно доказателство № 1/8 – заповеди № РД09-525 от 15.06.2021 г. и № РД09-545 от 22.06.2021 г.; заповеди № РД09-210 и № РД09-211 от 30.03.2022 г. и № РД09-474 от 06.07.2022 г.; заповеди № РД09-744 от 06.07.2022 г. и № РД09-744 от 22.08.2022 г.; 3) Заповед № РД-245 от 15.03.2023 г.; и заповеди № РД09-587 от 20.07.2023 г. и № РД09-757 от 15.09.2023 г.

³⁸ В две заповеди от 30.03.2022 г., издадени от министъра на културата на основание чл. 26, ал. 4 и ал. 5, т. 1 от ЗЗРК и чл. 5, ал. 2 от УП на МК, във връзка с Протокол № 1 от извънредно видео заседание на УС на НФК, проведено на 14.02.2022 г., предсрочно е прекратен мандатът на общо петима членове на УС на НФК по Заповед № РД09-1373 от 18.11.2021 г.

увеличаване на бюджета, който е следвало да се разпределя през същия период чрез програмите на фонда, а също така и във връзка с новите ангажименти по изпълнение на ПВУ и дейностите по него;

г) в действащата през одитирания период правна рамка относно дейността на НФК (в т.ч. ЗЗРК, Наредба № Н-5/2007 г. (отм.) и ПОРУС) не са регламентирани специфичните цели и отговорности на членовете на УС на НФК – представители на МК, МФ и НСОРБ, свързани с институционалното представителство в УС на НФК. Не е въведена процедура за определяне на тези представители и ред за нейното документиране, с което не са осигурени адекватни условия за ефективно участие на представителите на органи от публичния сектор при управлението на дейността на НФК и на публичните средства, които се разпределят чрез него.

По отношение на състава и продължителността на мандата на УС на НФК е установено съществено по характер частично несъответствие с изискванията на правната рамка – чл. 26, ал.ал. 4 и 5 от ЗЗРК и чл. 14, т.т. 1 и 5 от ЗФУКПС. Липсата на нормативно-определена процедура по отношение на подбора и промените в състава на УС на НФК създава риск за необосновани и непрозрачни промени в управляващия орган на НФК.

Многократните смени през одитирания период на министрите на културата (шест пъти) и на техните заместници, които са осъществявали функцията на председател на УС на НФК, множеството промени в съставите на УС на НФК, както и прилаганите извънредни мерки през 2021 г. и 2022 г. във връзка с Ковид-19, са създали риск за ефективното управление на дейността и нормалното функциониране на НФК, допълнително усложнени от: значителното увеличение на размера на средствата, които фондът е следвало да разпределя чрез програмите си, и от въвеждането на новата правна рамка по ПВУ и свързаните дейности и отговорности по изпълнението му.

След одитирания период са извършени промени в ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 16 от 2024 г. и следв.) и е приет Устройствен правилник на НФК³⁹, което създава предпоставки за ограничаване на посочените рискове за дейността по управление на публичните средства от НФК.

1.2.1.3. Функции на Управителния съвет на НФК

Съгласно действащите през одитирания период изисквания на чл. 12, ал.ал. 1, 2 и 3 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), условията за финансово подпомагане, целесъобразното разходване на предоставените финансови средства от фонда и тяхното отчитане се уреждат с договор, който се сключва от изпълнителния директор в двуседмичен срок от съобщаването на резултата от конкурса, като одобреният проект е неразделна част от сключения договор.

С решението по чл. 10, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), УС на НФК одобрява проекта и размера на финансовото му подпомагане. Съгласно изискванията на чл. 29, ал. 1, т. 3 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42 от 2009 г.), изпълнителният директор е длъжен да осигури изпълнението на решенията на УС на НФК, а съгласно изискванията на чл. 12, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), следва да осигури съответствие на съдържанието на сключения от него договор по чл. 12, ал. 2 от същата наредба – с условията за финансово подпомагане, в т.ч. одобрения с решение от УС проект и размер на финансовото му подпомагане.

По отношение на осъществяването на функциите от УС на НФК през одитирания период, е установено:

а) съгласно чл. 31 от действащите ПОРУСУД в периода от 13.08.2020 г. до 30.08.2021 г., при постъпване в НФК на предложение за изменение на договор, изпълнителният директор на НФК следва да изиска становище от експертната комисия, назначена по съответния конкурс за финансово подпомагане и да го предостави за одобрение на УС на НФК, като решението на УС се изпълнява от изпълнителния директор;

³⁹ Приет с ПМС № 492 от 27.12.2024 г., обн., ДВ, бр. 109 от 28.12.2024 г., в сила от 28.12.2024 г.

б) след изменение на ПОРУСУД, в сила от 31.08.2021 г. до 28.03.2023 г., съгласно чл. 31 от тях, при постъпване в НФК на предложение за изменение на срок за изпълнение на договор или промяна на график на дейности и/или за друго изменение на елемент от проекта, изпълнителният директор следва да се произнесе след изискване и получаване на становище от експертната комисия, назначена по съответния конкурс за финансово подпомагане. Извършените промени разширяват функциите на изпълнителния директор, в несъответствие с чл. 27, ал. 1, т. 3, чл. 29, ал. 1, т. 3 и чл. 33, ал. 3 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42 от 2009 г.) във връзка с чл. 10, ал. 1 и чл. 12, ал. 2 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

В ПОРУС в сила от 28.03.2023 г. не е определена подобна процедура, но съгласно чл. 14, ал. 1 от действащите ПОРНФК в сила от 06.06.2023 г., изпълнителният директор на НФК може да изменя елементи на договора за финансово подпомагане или проектната документация (неразделна част от него) до два пъти по време на изпълнението на договора, след мотивирана молба от изпълнителя, без ограничение в броя на елементите, за които е поискана промяна. Съгласно ПОРНФК при постъпване в НФК на молба за изменение на договор, изпълнителният директор следва да изиска становище от експерт преди да се произнесе с окончателна резолюция върху предложението. Изменение на параметри на договор по програма на НФК (в т.ч. по отношение на срокове за изпълнение на договора, график на дейностите и/или елемент от договора) следва да съответства на одобрения от УС на НФК проект, който е оценен от експертна комисия за съответствие с условията за конкурса по програмата (за одобряването на които е компетентен УС на НФК), и съответно е предложен за финансиране.

В действащите през одитирания период ПОРУСУД и ПОРНФК не е определен вида на проверките за съответствие, които би следвало да се осъществяват във връзка с даването на становище от експертите преди вземане на решение от изпълнителния директор на НФК за изменение на договор по програма на НФК, което не осигурява прозрачност на процедурата и адекватна одитна пътека за наблюдение и проследимост.

Установено е съществено по характер и по контекст частично несъответствие с изискванията на правната рамка, определена с действащите през одитирания период ЗЗРК и Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), относно компетентността за вземане на решения, тъй като в периода от 28.01.2021 г. до 28.03.2023 г. от УС на НФК са делегирани правомощия на изпълнителния директор на фонда (за вземането на решенията за измененията на договорите по програмите на НФК), които са вменени на УС, а след 06.06.2023 г. такива правомощия са определени с утвърдени от самия изпълнителен директор вътрешни правила. В резултат на извършените промени, в периода след 30.08.2021 г. от изпълнителния директор на НФК са съвместявани отговорности по вземане на решение и по изпълнение и контрол във връзка с измененията на договорите по чл. 33, ал. 3 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 50 от 1999 г.), инициирани от бенефициентите, което е несъответствие с чл. 7, ал. 1, т. 8 от ЗФУКПС;

в) през одитирания период от УС на НФК са приети Индикативни програми на НФК за 2021 г., за 2022 г. и за 2023 г., в качеството им на годишни програми по чл. 3 от Наредба № Н-5/2007 г. В изпълнение на функциите по чл. 27, ал. 1, т.т. 3-5 от ЗЗРК, от УС на НФК са приети решения за: провеждане на конкурси за програмите на НФК, включени в годишните индикативни програми на НФК; приемане на годишните доклади за дейността на НФК за 2021 г., за 2022 г. и за 2023 г.; освобождаване и назначаване на изпълнителен директор на НФК;

г) през одитирания период от УС на НФК не е приета структура на администрацията на фонда, в несъответствие с изискванията на чл. 27, ал. 1, т. 6 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42 от 2009 г.)⁴⁰.

1.2.1.4. Заседания на Управителния съвет на НФК

⁴⁰ Одитни доказателства №№ 6 и 10

При извършения преглед и анализ на предоставените от НФК протоколи от заседанията на УС на НФК през одитирания период, в т.ч. 26 протоколи за 2021 г., 27 протоколи за 2022 г. и 18 протоколи за 2023 г., е установено⁴¹:

а) предоставените протоколи на хартиен и на електронен носител са комплектовани частично, като към тях не са приложени всички разгледани и обсъдени материали (в т.ч. проектите на дневен ред, на документите и на решенията, които са обсъждани на заседанията и вариантите на документите, приети от УС), с което не е осигурена адекватна одитна пътека относно взетите решения, в несъответствие с чл. 14, т. 5 от ЗФУКПС;

б) във всички протоколи от заседанията на УС на НФК през одитирания период, срещу имената на участвалите лица няма отразена информация относно техния статут (членовете на УС на НФК/на експертни/технически комисии/служители на НФК или др. лица, не е посочена и съответната заповед за назначаването им или за определянето им за заместници на министъра на културата), с което не е осигурена адекватна одитна пътека за отговорностите по взетите решения, в несъответствие с изискванията на чл. 14, т.т. 1 и 5 от ЗФУКПС;

в) през одитирания период заместването на министъра на културата в заседанията на УС на НФК не е по изключение⁴², което е в несъответствие с изискванията на чл. 26, ал. 2 от ЗЗРК. В случаите на заместване на министъра на културата в заседанията на УС на НФК, не във всички протоколи е отразена информация за акта за упълномощаване на съответния заместник-министър, с което не е осигурена адекватна одитна пътека, в несъответствие с изискванията на чл. 14, т.т. 1 и 5 от ЗФУКПС;

г) протоколите от заседанията на УС на НФК, проведени през 2021 г., 2022 г. и 2023 г. са подписани само от председателя на УС на НФК и от съставител, което е в несъответствие с изискванията на чл. 15 от ПОРУС. Протоколите не са подписани от членовете на УС на НФК, присъствали на съответните заседания, с което не е осигурена адекватна одитна пътека относно тяхното участие в заседанията, кворума при провеждането им, обсъдените въпроси и легитимността на взетите решения в тези заседания, и за отговорностите по взетите решения, което е в несъответствие с изискванията на чл. 14, т.т. 1 и 5 от ЗФУКПС⁴³. При одита не е постигната увереност за съответствието на отразените в протоколите информация и реално взетите решения.

През одитирания период решенията на УС на НФК са документирани само в протоколите за проведените от УС на НФК заседания, като в съдържанието на решенията не е включена необходимата информация във връзка с изискванията на чл. 59 от АПК (относно съдържанието на индивидуалните административни актове). Установената практика е генерирала риск относно пълнотата и точността на документиранияте решения, който риск се е проявил, като през одитирания период са заведени съдебни искове срещу НФК и са постановени съдебни решения, свързани с непълното съдържание на решенията на УС на НФК⁴⁴;

е) през одитирания период от УС на НФК са проведени от разстояние – дистанционни видео-заседания, и неprisъствени заседания (чрез електронна поща)⁴⁵.

⁴¹ Одитни доказателства №№ 6 и 7

⁴² Министърът на културата е председателствал 27 заседания, а заместник-министър – 40 заседания, като за 12 от тях не е приложен акт за упълномощаване.

⁴³ Одитни доказателства №№ 6 и 7

⁴⁴ Одитно доказателство № 8

⁴⁵ Съгласно действащата през одитирания период разпоредба по чл. 6а в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г. и за преодоляване на последиците във връзка с Ковид-19 (Закона за извънредното положение във връзка с Ковид-19), по време на извънредното положение, съответно на извънредната епидемична обстановка и два месеца след нейната отмяна държавни и местни органи, съвети, комитети, комисии, включително органи на управление или контрол на фондове, сметки и други, които не са юридически лица, може да провеждат заседания от разстояние, с осигурено пряко и виртуално участие при спазване изискванията за кворум и лично гласуване, или да приемат решения

Извънредната епидемична обстановка във връзка с Ковид-19 е прекратена, считано от 01.04.2022 г.⁴⁶ и съгласно чл. 6а от Закона за извънредното положение във връзка с Ковид-19 – до 01.06.2022 г. е допустимо заседанията на УС на НФК да се провеждат от разстояние, като се осигурява пряко и виртуално участие при спазване изискванията за кворум и лично гласуване или неприсъствено приемане на решения.

През целия одитиран период, съгласно чл. 13, ал. 2 от ПОРУСУД/чл. 5 от ПОРУС, УС на НФК може да заседава неприсъствено, чрез технически средства за връзка, като в сила от 01.07.2022 г. редът е допълнен с текста „включително по електронна поща“. Допълнението е в несъответствие с изискванията на чл. 27, ал. 2 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42 от 2009 г.)⁴⁷ във връзка с изискванията на чл. 6а от Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г. и за преодоляване на последиците във връзка с Ковид-19.

При извършения преглед на допълнително предоставените от НФК приложения към протоколи във връзка с проверените при одита проекти, финансирани по програмите на НФК и протоколи за неприсъствените заседания на УС на НФК, е установено, че само към Протокол № 16 от 2021 г. е приложена таблица с имената на членовете на УС на НФК, като към имената на трима от тях е отразено съответно гласуване по отделните точки от дневния ред на заседанието.

В действащите през одитирания период ПОРУСУД/ПУРУС и вътрешни правила в НФК не е въведено изискване за надеждно документиране на електронния адрес, от който всеки отделен член на УС на НФК официално следва да гласува при провеждане на неприсъствените заседания (чрез електронна поща), и за съответно уведомяване и документиране при промяна на първоначално декларирания електронен адрес⁴⁸. В тази връзка не е осигурена адекватна одитна пътека, в несъответствие с изискванията на чл. 14, т.т. 1 и 5 от ЗФУКПС;

ж) правилата във връзка с неприсъствените заседания чрез технически средства за връзка, вкл. по електронна поща, през одитирания период са определени в чл. 13, ал. 3 от действащите до 28.03.2023 г. ПОРУСУД, в който е предвидено проектът на протокол при неприсъствено заседание по електронна поща, да се предоставя по електронен път на членовете на УС, които в петдневен срок могат да представят бележки; протоколът следва да се подписва от председателя на УС на НФК и да се удостоверява за вярност от съставителя на протокола. Съгласно чл. 15, ал.ал. 1 и 2 от ПОРУСУД, протоколът от заседанията на УС на НФК следва да се подписва от присъствалите на заседанието членове на УС; протоколите и приложенията към тях да се съхраняват от изпълнителния директор на НФК; на заседанието да се осъществява видеозаснемане за нуждите на протоколирането на заседанието, като записът е за служебно ползване; и копие от протокола от заседанието да се представя на министъра на културата в тридневен срок от неговото подписване. Текстовете между чл. 13, ал. 3 и чл. 15, ал.ал. 1 и 2 от ПОРУСУД, действащ до 28.03.2023 г. не са хармонизирани.

Съгласно чл. 6 от действащите от 28.03.2023 г. ПОРУС за присъствените заседания следва да се осъществява аудиозапис за нуждите на протоколирането на заседанието, като записът е единствено за служебно ползване и се съхранява за период от две години и един месец от изготвянето, а на онлайн заседанията – да се извършва видеозаснемане за нуждите на протоколирането на заседанията, като този запис е единствено за служебно ползване и се съхранява за период от две години и един месец от изготвянето.

неприсъствено. За всяко проведено заседание следва да се изготвя протокол, а за неуредените въпроси се прилагат специалните закони и актовете по прилагането им.

⁴⁶ прес-съобщение на интернет страницата на Министерския съвет

⁴⁷ до 01.06.2022 г. тази форма на провеждане на заседанията на УС на НФК е допустима във връзка с чл. 6а от Закона за извънредното положение във връзка с Ковид-19

⁴⁸ Одитно доказателство № 4

В действащите през одитирания период ПОРУСУД/ПОРУС и вътрешни правила в НФК не е предвидено съставянето и подписването на пълен стенографски запис на заседанията на УС на НФК, който да се съхранява в съответствие с изискванията на нормативната уредба относно държавните архиви, с което не е осигурено надеждно документиране и адекватна одитна пътека за заседанията на УС на НФК и за взетите решения, свързани с програмите на фонда, в несъответствие с изискванията на чл. 14, ал.ал. 1 и 5 от ЗФУКПС. В тази връзка, срокът по чл. 6 от ПОРУС (в сила от 23.08.2023 г.) за съхранение на аудио- и видео-записите от заседанията на УС на НФК не осигурява надеждно документиране на заседанията на УС на НФК (и за съответно взетите решения) – за целите на последващия контрол, осъществяван от Сметната палата, АДФИ, вътрешния одит от МК и от други правоприлагащи органи в България и ЕС;

з) съгласно отразената в протоколите информация, УС е заседавал в присъствието на поне две трети от състава си, а решенията се взети с мнозинство от повече от половината от общия брой на неговите членове и в присъствието на министъра на културата или негов заместник-министър, в съответствие с изискванията на чл. 27, ал. 2 от ЗЗРК (ред. ДВ бр. 42 от 2009 г.)⁴⁹.

През одитирания период дейността във връзка с провеждането и документирането на заседанията на УС на НФК и взетите решения е в частично несъответствие с изискванията на правната рамка – чл. 27, ал. 2 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42 от 2009 г.) във връзка с чл. 6а в Закона за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13.03.2020 г. и за преодоляване на последиците във връзка с Ковид-19, и чл. 14, т.т. 1 и 5 от ЗФУКПС и чл. 15 от ПОРУСУД, тъй като: в протоколите от заседанията, в съдържанието на решенията на УС на НФК не е включена необходимата информация във връзка с изискванията на чл. 59 от АПК; заседанията от разстояние и неприсъствено-взетите решения са провеждани и след нормативно определения срок (01.06.2022 г.), без да е осигурена адекватна одитна пътека за: използваните електронни адреси за гласуване, документирането на присъствието, кворума и начина на гласуване на отделните членове при вземане на решенията; протоколите от заседанията на УС на НФК не са комплектовани с документите и материалите, обсъдени на заседанието, подписани са само от председателя на УС на НФК и от лицето, съставител на протокола; към протоколите не са приложени съответните стенографски записи, и за направените аудиозаписи от присъствените заседания е определен срок за съхранение от две години и един месец, с което не е осигурена адекватна одитна пътека за заседанията на УС на НФК през одитирания период и взетите решения във връзка с програмите на фонда.

1.2.2. Изпълнителен директор на НФК

През одитирания период длъжността „Изпълнителен директор“ на НФК последователно е изпълнявана от Борислав Геронтиев, Мирена Станева и Сава Драгунчев. През 2021 г. от УС на НФК е взето решение за освобождаването на Борислав Геронтиев от длъжността „Изпълнителен директор“ (подробно описано в т. 1.3.1 от Област II) и два месеца фондът е функционирал без изпълнителен директор.

През одитирания период няма нормативно въведена процедура за подбор на изпълнителен директор на НФК със съответни изисквания, относими към дейността на НФК, в т.ч. за образование и професионална квалификация и опит. Липсата на процедура за подбор на изпълнителния директор на НФК е основен мотив на УС на НФК за определянето на кратък срок за изпълнение на длъжността, в т.ч. при избирането на Мирена Станева – за срок от една година, и на Сава Драгунчев – за временно изпълняващ длъжността, с което е създадена правна

⁴⁹ Одитни доказателства №№ 6 и 7

несигурност и нестабилност по отношение на осъществяваните от тях функции, отговорности и дейности през одитирания период.

По отношение на дейността на НФК и финансовото подпомагане със средства от фонда, УС на НФК е ръководен орган и носи отговорност по вземане на решения, които следва да се изпълняват от изпълнителния директор на НФК (със съответни негови решения). През одитирания период не е въведен предварителен контрол за законосъобразност по отношение на решенията на УС на НФК и в тази връзка управлението на риска е неадекватно, в несъответствие с изискванията на чл. 29, ал. 1, т. 3 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42 от 2009 г.) и чл. 13, ал.ал. 1 и 2, и ал. 3, т. 3 от ЗФУКПС. По отношение на риск-мениджмънта в НФК, през одитирания период няма определени съответни отговорности⁵⁰, в несъответствие с изискванията на задължителната за прилагане методология към ЗФУКПС⁵¹.

1.3. Бюджет за финансово подпомагане чрез програмите на НФК

Национален фонд „Култура“ съставя бюджет в ЕБК-формат, като бюджетът за програмите на НФК се планира, изпълнява и отчита по параграфи 42-00, 43-00 и 45-00, данните за които са представени в следващата таблица:

Таблица № 3
(в лв.)

ОКИБ НФК	2021 г.		2022 г.		2023 г.	
Параграф	План	Отчет	План	Отчет	План	Отчет
§42-00	6 700 459	6 700 459	7 147 947	7 147 947	605 521	605 521
§43-00	7 450 967	7 450 967	13 019 204	13 019 204	3 092 710	3 092 710
§45-00	8 198 656	8 198 656	12 860 754	12 685 016	4 250 888	4 250 888
ОБЩО:	22 350 082	22 350 082	33 027 905	32 852 167	7 949 119	7 949 119

Източник: ОКИБ за 2021 г., 2022 г. и 2023 г.⁵²

При настоящия одит е установено, че общият размер на средствата за програмите на НФК за съответната година, посочен в трите отделни документа (ОКИБ, Годишен отчет на НФК и отчет за Програма „Национален фонд „Култура“ в бюджета в програмен формат на МК) е различен за 2021 г. и за 2022 г.⁵³.

2. Творчески проекти, финансирани по регулярни и извънредни конкурсни програми

Съгласно изискванията на чл. 31, ал. 3 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 44/2020 г.), средствата по фонда се предоставят след провеждане на конкурс при условия и по ред, определени от министъра на културата. Съгласно изискванията на чл. 33, ал. 3 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 50/1999 г.), средствата от фонда се предоставят въз основа на сключени договори при условията на чл. 31, ал. 3 от закона.

През одитирания период условията и редът по чл. 31, ал. 3 от ЗЗРК са определени в Наредба № Н-5/2007 г. за условията и реда за провеждане на конкурси за предоставяне на средства от Национален фонд „Култура“⁵⁴, издадена от министъра на културата. През

⁵⁰ Одитно доказателство № 10 (т. 1.2.2., стр. 10, абзц. 1)

⁵¹ в т.ч. Указанията за управление на риска в организациите от публичния сектор и Методическите насоки по елементите на финансовото управление и контрол, утвърдени със Заповед № ЗМФ 184 от 06.03.2020 г. на министъра на финансите, във връзка с чл. 17, ал.ал. 1 и 2 от ЗФУКПС

⁵² Одитно доказателство № 3

⁵³ Одитни доказателства №№ 3 и 5

⁵⁴ обн., ДВ, бр. 55 от 6.07.2007 г., ..., изм. и доп., бр. 79 от 08.09.2020 г., в сила от 08.09.2020 г., бр. 79 от 21.09.2021 г., в сила от 21.09.2021 г., изм., бр. 94 от 12.11.2021 г., в сила от 12.11.2021 г., изм. и доп., бр. 27 от 05.04.2022 г., в сила от 05.04.2022 г., бр. 93 от 22.11.2022 г., в сила от 22.11.2022 г.

проверявания период Наредба № Н-5/2007 г. е изменена и допълнена четири пъти⁵⁵. Наредбата е отменена след одитирания период⁵⁶.

2.1. Програма за темите на конкурсите през календарната година

Съгласно изискванията на чл. 3 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), УС на НФК ежегодно до края на месец март приема програма за темите на конкурсите през текущата календарна година.

За всяка година от одитирания период от УС на НФК е приета „Индикативна програма“, която включва темите на конкурсите, разделени на „регулярни“ и „извънредни“⁵⁷.

2.2. Обявяване на конкурсите по програмите на НФК

Съгласно изискванията на чл. 4, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), УС на НФК приема решение за обявяване на конкурс в съответствие с темите, включени в програмата по чл. 3 от същата наредба. При извършената проверка на девет програми⁵⁸ е установено:

а) за конкурсите за програмите, проверени при одита са взети решения на УС на НФК за обявяване на конкурс, с изключение на три от проверените програми за 2021 г. – „Цирково изкуство“, „Любителско изкуство“, и „Музикални инициативи“, за които няма решения на УС на НФК за обявяване на съответен конкурс през годината, в несъответствие с изискванията на чл. 4, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

От УС на НФК са приети условия за всяка от програмите, които са публикувани на интернет страницата на НФК;

б) в условията на Програма „Едногодишен грант“ 2021 г., публикувани на интернет страницата на НФК е посочена като „Програма „Едногодишен грант“ програма за подкрепа на „частни културни организации“, което не съответства на наименованието на програмата в Индикативната програма на НФК за 2021 г., публикувана на интернет страница на НФК – „Едногодишна програма за подкрепа на частни професионални организации в областта на изкуствата“⁵⁹, което е в несъответствие с чл. 4, ал. 1 във връзка с чл. 3 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.);

в) две от програмите от одитната извадка за 2021 г. – Програма „Подкрепа за частни организации в областта на любителското изкуство“ 2021 г. („Любителско изкуство“ 2021 г.) и Програма „Музикални инициативи“ 2021 г. не са включени в публикуваната на интернет страницата на НФК – Индикативна програма за 2021 г., в несъответствие с принципите за прозрачност по смисъла на чл. 20, т. 7 от ЗПФ⁶⁰.

Установено е съществено по характер частично несъответствие с изискванията на правната рамка, определена със ЗПФ и Наредба № Н-5/2007 г. (отм.) относно обявяването на конкурсите, тъй като за три от програмите за 2021 г. няма взети решения на УС на НФК за обявяване на конкурси, а две от програмите за 2021 г. не са включени в публикуваната на интернет страницата на НФК Индикативна програма за 2021 г.

2.2.1. Условия, информация и документи за конкурсите по програмите на НФК

Съгласно действащите през одитирания период разпоредби по чл. 4, ал. 1, т.т. 1-4/ал. 6 (в периода от 05.04. до 22.11.2022 г.⁶¹) от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), с решението за

⁵⁵ с последна актуализация в сила от 22.11.2022 г.

⁵⁶ ДВ, бр. 101 от 29.11.2024 г., в сила от 29.11.2024 г.

⁵⁷ Одитно доказателство № 5

⁵⁸ посочени в т. 4.3.1. на част „Въведение“ от доклада

⁵⁹ Одитни доказателства №№ 5 и 10 (т. 2.2.)

⁶⁰ Одитно доказателство №№ 5 и 10 (т. 2.2.)

⁶¹ Наредба № Н-5/2007 г. – чл. 4, ал. 6 (Нова – ДВ, бр. 79 от 2020 г., в сила от 8.09.2020 г., изм., бр. 79 от 2021 г., в сила от 21.09.2021 г., бр. 27 от 2022 г., в сила от 5.04.2022 г.) Условията на конкурсите, сроковете и начинът за подаване на документи за участие в конкурсите се определят с решение на управителния съвет по предложение на изпълнителния директор на Национален фонд „Култура“. Предложението включва обява за конкурса, формуляри, образци на документите и условията за кандидатстване.

обявяване на конкурс, УС следва да приеме условията на конкурса, общия размер на финансовите средства, с които ще бъдат подпомогнати кандидатстващите проекти, срока и мястото⁶²/начина⁶³ за подаване на документите, и специалните изисквания към участниците и кандидатстващите проекти. Съгласно чл.чл. 4-7 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.) конкурсът следва да се обявява от изпълнителния директор, като обявата следва да съдържа всички данни от решението на УС на НФК, а на интернет страницата на НФК за всяка програма се публикува формуляр за участие в конкурс със задължително съдържание.

Съгласно чл. 20, ал.ал. 2, 3, 5 и 6 от действащите до м. март 2023 г. ПОРУСУД⁶⁴, с решението по чл. 4, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г., от УС на НФК се утвърждава конкурсна документация, която съдържа обява към кандидатите за участие в конкурса, насоки и методика за оценка на кандидатстване в конкурса, образци на документите за кандидатстване. С решението се определят и: условията на конкурса; общият размер на финансовите средства, с които ще бъдат подпомогнати кандидатстващите проекти; срокът и мястото за подаване на документите; специалните изисквания към участниците и кандидатстващите проекти. Одобрява се и формуляр за участие в конкурса, който задължително съдържа: вид на проекта; кратко описание на условията за кандидатстване; обща информация за проекта; информация за кандидатстващото физическо или юридическо лице за предоставяне на средства от НФК; бюджет на проекта, в т.ч. обща стойност на проекта, очаквана финансова подкрепа от НФК, средства, осигурени от други източници, и собствени средства. Формулярът може да съдържа и допълнителни изисквания към проектите и кандидатите. Съгласно чл. 24, ал. 1, т. 1 от ПОРУСУД, преди обявяване на конкурс, УС следва да одобри съответна точкова система за оценяване от експертната комисия в конкурса.

В действащите през одитирания период ПОРНФК са определени отговорностите на експертите от администрацията във връзка с подготовката на проектите на условията и документацията за конкурсите по програмите на НФК. В действащата през одитирания период правна рамка, в т.ч. ЗЗРК, Наредба № Н-5/2007 г., ПОРУСУД и ПОРНФК не са определени отговорностите по съставянето на насоките и методиките за оценка за конкурсите по програмите на НФК.

По отношение на процедурите за програмите, проверени при одита, е установено:

2.2.2. Решения за приемане на условията, информацията и документите за конкурсите

Условията за конкурсите по програмите⁶⁵ са приети на заседания на УС на НФК с решения, документираны в протоколи⁶⁶, при проверката на които е установено:

а) в решенията на УС на НФК не е включена конкретна информация за общия размер⁶⁷ на финансовите средства, с които ще бъдат подпомогнати кандидатстващите проекти, срока и

⁶² Наредба № Н-5/2007 г. – изм. и доп. ДВ бр. 79 от 08.09.2020 г., в сила от 08.09.2020 г.

⁶³ Наредба № Н-5/2007 г. – изм. и доп. ДВ бр. 79 от 21.09.2021 г., в сила от 21.09.2021 г.

⁶⁴ в сила от 13.08.2020 г., от 07.06.2021 г., 31.08.2021 г., 22.11.2021 г., 01.07.2022 г., 24.08.2022 г. до 27.03.2023 г.

⁶⁵ Одитно доказателство № 12 Досиетата за конкурсите по програмите и договорите от одитните извадки за 2021 г., 2022 г., 2023 г.

⁶⁶ Одитно доказателство № 6 – протоколи от заседания на УС на НФК за 2021 г., 2022 г. и 2023 г., в т.ч.: 2021 г. – Програма „Едногодишен грант“ 2021 г./Протоколи № 15 от заседание на 25.08.2021 г., № 16 от заседание на 31.08.2021 г. и № 18 от заседание на 30.09.2021 г.; 2) Програма „Цирково изкуство“ 2021 г./Протокол № 5 от заседание на 31.03.2021 г.; 3) Програма „Любителско изкуство“ 2021 г./Протокол № 18 от заседание на 30.09.2021 г.; и 4) Програма „Музикални инициативи“ 2021 г./Протокол № 16 от заседание на 31.08.2021 г.; 2022 г. – Програма „Творчески стипендии“ 2022 г./Протокол № 3 от заседание на 08.04.2022 г.; 2023 г. – Програма „Мобилност и развитие“ 2023 г. – 1 сесия/Протокол № 7 от заседание на 25.04.2023 г.

⁶⁷ за Програма „Едногодишен грант“ 2021 г. не е осигурена адекватна одитна пътека за приетия от УС на НФК общ размер на финансовите средства за програмата, поради недокументиране на такава информация в съответните протоколи от заседанията на УС на НФК

мястото⁶⁸/начина⁶⁹ за подаване на документите⁷⁰, и специалните изисквания към участниците и кандидатстващите проекти в конкурсите по различните програми на НФК. Такава информация е включена в публикуваните⁷¹ условия за конкурсите по програмите. В публикуваните условия няма отделен стандартен реквизит за специалните изисквания към участниците и проектите, кандидатстващи в конкурсите, а специфични изисквания са отразени в различни текстове в условията за конкурсите по проверените програми⁷²;

б) в публикуваните условия за конкурсите по програмите, проверени при одита⁷³, е посочен само един от двата възможни/допустими начини⁷⁴ за кандидатстване (подаване на документи) – по електронен път чрез онлайн регистриране в система на НФК, без възможност за физическо подаване на документи на адреса на НФК, което през одитирания период е свързано с функционирането на електронна система за кандидатстване, съвпадащо до м. юни 2022 г. с действието на извънредните мерки по „Ковид-19“. След м. юни 2022 г.⁷⁵ до края на одитирания период това ограничение не е променено, като не е допуснато подаване на документи на адреса на НФК, в несъответствие с чл. 6, ал. 1 в Наредба № Н-5/2007 г. (в сила от 20.09.2021 г., отм.) и чл. 22, ал. 1 в ПОРУСУД;

в) в публикуваните условия за конкурсите по програмите не са посочени лица и телефони за контакт, в несъответствие с изискванията на чл. 4, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (до 09.2021 г., отм.). Посочен е начин за контакт – чрез имейл-адреси на НФК, в съответствие с изискванията на чл. 4, ал. 7 (09.2021 г.)/ал. 5 (11.2022 г.) от същата наредба;

г) за приетите с решения от УС на НФК условия за конкурсите по програмите и за публикуваните на интернет страницата на НФК условия за конкурсите по програмите не е осигурена адекватна одитна пътека, поради липсата на надеждно документирана информация в протоколите от заседанията на УС на НФК и в приложенията към тях относно окончателните варианти на документите;

е) за одитирания период няма одобрени и публикувани системи за оценяване и насоки и методики за оценка на кандидатстване в съответните конкурси по програмите, в т.ч. и за проверените при одита, в несъответствие с изискванията на чл. 4 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.) и чл. 20 и 24 от ПОРУСУД;

⁶⁸ Наредба № Н-5/2007 г. – изм. и доп., бр. 79 от 08.09.2020 г., в сила от 08.09.2020 г.

⁶⁹ Наредба № Н-5/2007 г. – изм. и доп., бр. 79 от 21.09.2021 г., в сила от 21.09.2021 г.

⁷⁰ за Програма „Творчески стипендии“ 2022 г. в публикуваните условия не са посочени мястото и начинът за кандидатстване, в несъответствие с изискванията на чл. 4, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г.

⁷¹ на интернет страницата на НФК

⁷² Одитно доказателство № 10

⁷³ С изключение на програма „Творчески стипендии“

⁷⁴ Съгласно чл. 6, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. – кандидатите представят попълнен формуляр за участие в конкурса заедно с всички посочени приложения към него на адреса по седалището на фонда или чрез електронната платформа на интернет страницата на същия съобразно условията по чл. 4, ал. 1, 2 и 5.

⁷⁵ Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на народното събрание от 13 март 2020 г., и за преодоляване на последиците (загл. доп. – ДВ, бр. 44 от 2020 г., в сила от 14.05.2020 г.), обн., ДВ, бр. 28 от 24.03.2020 г., в сила от 13.03.2020 г., изм. и доп., бр. 34 от 9.04.2020 г., в сила от 09.04.2020 г., доп., бр. 38 от 24.04.2020 г., в сила от 24.04.2020 г., изм. и доп., бр. 44 от 13.05.2020 г., в сила от 14.05.2020 г., доп., бр. 55 от 19.06.2020 г., в сила от 1.07.2020 г., изм., бр. 60 от 07.07.2020 г., изм. и доп., бр. 64 от 18.07.2020 г., в сила от 18.07.2020 г., изм., бр. 71 от 11.08.2020 г., в сила от 11.08.2020 г., изм. и доп., бр. 92 от 27.10.2020 г., в сила от 14.07.2020 г., бр. 98 от 17.11.2020 г.; Решение № 15 от 17.11.2020 г. на Конституционния съд на РБ - бр. 101 от 27.11.2020 г.; доп., бр. 103 от 04.12.2020 г., в сила от 1.01.2021 г., бр. 105 от 11.12.2020 г., в сила от 11.12.2020 г., бр. 107 от 18.12.2020 г., в сила от 10.12.2020 г., бр. 109 от 22.12.2020 г., в сила от 22.12.2020 г., бр. 11 от 9.02.2021 г., в сила от 9.02.2021 г., изм. и доп., бр. 14 от 17.02.2021 г., в сила от 17.02.2021 г., доп., бр. 23 от 19.03.2021 г., в сила от 06.04.2021 г., изм. и доп., бр. 36 от 1.05.2021 г., в сила от 01.05.2021 г., доп., бр. 77 от 16.09.2021 г., в сила от 16.09.2021 г., изм. и доп., бр. 14 от 18.02.2022 г., в сила от 18.02.2022 г., доп., бр. 32 от 26.04.2022 г., в сила от 26.04.2022 г., бр. 53 от 8.07.2022 г., в сила от 01.07.2022 г.

ж) за одитирания период няма утвърден образец за формуляр за участие, в т.ч. и за конкурсите по програмите, проверени при одита.

Съгласно предоставената от НФК информация: при кандидатстването в електронната система на НФК се попълват регистрационни форми в отделни „стъпки“, като за формуляра за участие, приложим през одитирания период в „Стъпка 1 „Основна информация“ в системата са заложили стандартни реквизити; формулярът е базиран в електронната система, не може да се променя, съдържа базова информация за кандидата и проекта, и всички приложения за попълване са част от конкурсната документация; в електронната система може да се генерира файл в pdf-формат „Формуляр за участие“⁷⁶.

При проверката на договорите по програмите е установено, че файл „Формуляр за участие“ съдържа „Форма за кандидатстване“ със стандартни реквизити през трите години от одитирания период, съответстващи на изискванията на чл. 4, ал. 3, т.т. 1-5 и т. 6, букви „а“ и „б“ от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), с изключение на реквизити и информация по чл. 4, ал. 3, т. 6, букви „в“ и „г“ – относно средствата, осигурени от други източници и собствените средства (съфинансиране);

з) в публикуваните условия за конкурсите по програмите от одитните извадки са посочени задължителните документи, които следва да се представят при кандидатстването в конкурсите, като са дадени указания за намирането им на онлайн-платформата на НФК.

В предоставените от НФК приложения към протоколите от заседанията на УС на НФК през одитирания период, има образци на документи, чието наименование и съдържание не съответства на наименованието и съдържанието на нормативноопределените задължителни документи (обява и формуляр за участие в конкурс), които следва да бъдат одобрени и публикувани във връзка с конкурсите по програмите на НФК⁷⁷.

Към проверените при одита договори са приложени попълнени документи, в които е отразена частично информацията, която следва да се съдържа във формуляра за участие и в приложенията към него, определена в чл. 6 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.) и публикуваните условия за съответния конкурс по програмите. През одитирания период не е утвърдена процедура за документиране и докладване на действия за допълнително изискани и представени документи и информация от кандидатите в хода на провеждането на конкурсите, данни за което са установени при част от проверените договори⁷⁸.

Установено е съществено по характер частично несъответствие с изискванията на правната рамка – чл. 4 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.) и чл. 14, т.т. 1 и 5 от ЗФУКПС относно документите, които следва да се приемат с решение от УС на НФК и да се публикуват във връзка с конкурсите по програмите на фонда. За конкурсите по проверените програми няма приети и публикувани съответни системи за оценяване и насоки и методики за оценяване на конкурсните предложения, а за приетите с решения на УС на НФК условия и конкурсни документации не е осигурена адекватна одитна пътека за проследяване на съдържанието на документите.

2.2.3. Условия относно получателите на средства от НФК

Условията за допустимите и недопустимите за финансиране от НФК лица са определени в чл. 5, ал.ал. 1 и 2 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), като текстовете в ал. 2 относно недопустимите лица са изменени и допълнени през м. април и м. ноември 2022 г.

При одита е установено:

а) допустими за финансиране лица

Съгласно изискванията на чл. 33, ал. 1 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 50 от 1999 г.) и чл. 5, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), за получаване на средства от НФК могат да кандидатстват

⁷⁶ Одитно доказателство № 10 (т. 2.2.1.1., стр. 15, абзц. 2 и 3)

⁷⁷ Одитни доказателства №№ 6 и 10

⁷⁸ В документацията са приложени допълнително предоставени документи

всички културни организации, включително и организации с нестопанска цел, както и културни дейци, в т.ч.:

аа) културни организации

В параграф 1, т.т. 2 и 3 от Допълнителната разпоредба (ДР) на ЗЗРК са дадени легални дефиниции за „културна организация“ и „културна ценност“⁷⁹, с препращане към Закона за културното наследство (ЗКН).

Съгласно изискванията на чл. 14, ал. 4 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 52 от 2020 г.), МК създава и поддържа публичен информационен регистър на културните организации. Регистърът се публикува на интернет страницата на МК, а информацията се съхранява чрез електронна база данни, управлявана от информационна система.

По отношение на проверените програми е установено, че в публикуваните условия за съответните конкурси по програмите, където е относимо, е включено изискване към кандидатите да са културни организации – с препращане към дефиницията по параграф 1, т. 3 в ДР от ЗЗРК, като при отделните програми са включвани конкретни специфични изисквания за наличие на дейности в определени периоди. В условията за конкурсите по програмите не е включено изискване за наличие на вписване в Регистъра на културните организации по чл. 14, ал. 4 от ЗЗРК и/или за представяне на удостоверение по чл. 15, ал. 5, т. 1 от ЗЗРК.

При осъществяване на предварителен контрол за допустимост на кандидатстващите проектни предложения при конкурсите, от експертите на НФК не е извършвана проверка за наличие на вписване в регистъра по чл. 14, ал. 4 от ЗЗРК и не са документирани резултати от такъв вид проверка. Извършван е преглед на предмета на дейност на кандидатстващата организация от регистрацията в Търговския регистър или в Регистъра на юридическите лица с нестопанска цел.

Липсата на изискване в условията за конкурсите в програмите към кандидатстващите организации – за наличие на вписване в регистъра по чл. 14, ал. 4 от ЗЗРК и/или за представяне на удостоверение по чл. 15, ал. 5, т. 2 от ЗЗРК, е довело до ангажиране на значителен времеви ресурс за предварителен контрол за допустимост на кандидатите чрез преценка на съдържанието на предмета на дейност, вместо на наличие на регистрация в публичен регистър⁸⁰. Преценката дали дадена организация е „културна организация“ по смисъла на ЗЗРК е осъществявана от експертите в НФК, вместо от Дирекция „Сценични изкуства и художествено образование“ от специализираната администрация на МК, която е компетентната за това, съгласно чл. 27, ал. 1, т. 18 от Устройствения правилник на МК във връзка с чл. 14, ал. 4 и чл. 15 от ЗЗРК.

Съгласно представената от НФК информация, причината за неползването на информацията от регистъра по чл. 14, ал. 4 от ЗЗРК е неговата неактуалност⁸¹.

Липсата на надежден ред за определяне на кандидатите, допустими за финансиране през одитирания период не осигурява необходимите условия за адекватна оценка за допустимост на кандидатите за финансово подпомагане и за предоставяне на публични средства от фонда на юридически лица, които реално извършва дейности от сферата на културата;

⁷⁹ § 1. По смисъла на този закон: ...2. (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) „Културна ценност“ е тази по смисъла на Закона за културното наследство. 3. (Изм. – ДВ, бр. 93 от 2005 г., в сила от 1.01.2007 г., доп., бр. 106 от 2006 г.) „Културна организация“ е структура, създадена съгласно чл. 4, ал. 1 или учредена съгласно чл. 10, ал. 1, т. 1 и 2, чийто предмет на дейност е създаването, разпространението и опазването на **културни ценности** в областта на театъра, музиката, киното, аудиовизията, литературата, художествения превод, танца, цирка, пластичните изкуства, архитектурата, дизайна, фолклора, включително опазването на културно-историческото наследство.

⁸⁰ Одитно доказателство № 8

⁸¹ Одитно доказателство № 10 (т. 2.2.1.2)

аб) културни дейци

В ЗЗРК няма легална дефиниция на понятието „културен деец“ и изискване/процедура за създаване и поддържане на регистър за такива лица, което създава правна несигурност и възможности за различни интерпретации, разбиране и нееднакво прилагане на разпоредбата по чл. 33, ал. 1 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 50 от 1999 г.).

По отношение на програмите, проверени при одита е установено, че програмите „Музикални инициативи“ 2021 г. (Модул „Индивидуални проекти“), „Творчески стипендии“ 2022 г. и „Мобилност и развитие“ – 1 сесия (Модули „В България“ и „Чужбина“) са насочени към подпомагане на физически лица – артисти и културни дейци. В публикуваните условия за конкурсите по програмите са включени специфични изисквания към физическите лица, свързани с дейности в културната сфера, и са посочени документите, които следва да представят.

Определянето на физическите лица (културни дейци) и съдържанието на условията на конкурсите относно допустимостта за финансиране по програмите са в съответствие с изискванията на правната рамка по ЗЗРК;

б) недопустими за финансиране лица и проекти

В чл. 5, ал. 2 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.) са определени изискванията относно лицата, недопустими за получаване на средства от НФК.

При одита е установено, че в публикуваните условия за конкурсите по проверените програми са включени приложимите нормативни ограничения към кандидатите и проектните предложения, които са недопустими за финансиране от НФК. В публикуваните условия са посочени и недопустимите за финансиране дейности и разходи, в съответствие с ограниченията по чл. 5, ал. 2 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

Съдържанието на условията за конкурсите по програмите, свързани с недопустимите за финансиране кандидати и проектни предложения, са в съответствие с изискванията на правната рамка по Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

2.2.4. Условия относно размера на финансовото подпомагане

Задължителните условия и документи, свързани с размера на финансовото подпомагане от НФК са определени в чл. 6, ал. 4 от Наредба № Н-5/2007 г. (ред. ДВ, бр. 79/2020 г., отм.).

При одита е установено:

Условията за програмаите „Едногодишен грант“ 2021 г., „Цирково изкуство“ 2021 г. (Модули „Традиционно цирково изкуство“ и „Съвременно цирково изкуство“), „Любителско изкуство“ 2021 г. и „Музикални инициативи“ 2021 г., са приети от УС на НФК при действието на Наредба № Н-5/2007 г. (ред. ДВ, бр. 79 от 08.09.2020 г., отм.). Индивидуалният размер на финансовата помощ за проект по тези програми е над 15 000 лв., с изключение на модул „Индивидуални проекти“ по Програма „Музикални инициативи“ 2021 г., който е под 15 000 лв. В публикуваните условия не е включено изискване за представяне на доказателства за осигуряване на 20 на сто от общия бюджет, в несъответствие с изискванията на чл. 6, ал. 4, т. 2 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

За модул „Индивидуални проекти“ към Програма „Музикални инициативи“ 2021 г., в публикуваните условия няма включено изискване за представяне на доказателства от кандидатите за осигуряване на сумата от общия бюджет, надвишаваща очакваната финансова подкрепа – за проекти с очаквана финансова подкрепа под 15 000 лв., в несъответствие с изискванията на чл. 6, ал. 4, т. 3 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

В публикуваната Индикативна програма на НФК за 2021 г. програмите „Едногодишен грант“ 2021 г. и „Цирково изкуство“ 2021 г. са посочени като едногодишни програми, които попадат в изключението по чл. 6, ал. 4, т. 2 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), което е влязло в сила след обявяването на конкурсите по посочените програми от одитната извадка за 2021 г.

В условията за конкурсите по проверените при одита програми за 2021 г., с изключение на Модул „Индивидуални проекти“ към Програма „Музикални инициативи“, с индивидуална финансова подкрепа над 15 000 лв. за проект, не са включени изисквания към кандидатите за доказване на осигурено съфинансиране, в несъответствие с Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

2.2.5. Условия за начина на финансово подпомагане и отчитане

Съгласно публикуваните условия⁸² за конкурсите по програмите от 2021 г., 2022 г., и 2023 г., проверени при одита, финансовото подпомагане по конкретната програма се предоставя авансово, на един транш, като срокът за предоставянето, условията за финансово подпомагане, целесъобразното разходване на предоставените финансови средства от НФК и тяхното отчитане се уреждат в договора, който се подписва с бенефициента след официално публикуване на резултатите от оценката на проектните предложения. В условията е указано, че за отчитане разходването на предоставените средства се изготвят и представят *финансови отчети* в съответствие с изискванията на счетоводното законодателство и в сроковете, определени в договора за финансово подпомагане, като неразделна част от финансовото отчитане е и съдържателен отчет за изпълнението на проекта, визуални и аудио-визуални материали, свързани с проекта и доклад за медийни участия.

В публикуваните условия за конкурсите по програмите, проверени при одита, не са оповестени начинът и видът на документа за окончателното приемане от НФК на изпълнението по договорите, и съответно в проверените договори няма такава клауза, в несъответствие с изискванията на чл. 262 и чл. 264 от Закона за задълженията и договорите (ЗЗД), във връзка с изискванията на чл. 33, ал. 4 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 50/1999 г.) относно разходените не по предназначение средства, получени от фонда и тяхното възстановяване.

Относно условията за начина на финансово подпомагане и отчитане по програмите от одитните извадки за одитирания период е установено частично несъответствие с изискванията на правната рамка по ЗЗД във връзка с ЗЗРК, тъй като в публикуваните условия за конкурсите по програмите не са оповестени начинът и видът на документа за окончателното приемане от НФК на изпълнението по договорите, и съответно в договорите от одитните извадки по програмите на НФК няма такава клауза.

2.2.6. Условия за оповестяването на финансовата подкрепа от НФК, допустими и недопустими разходи и отчитане

В публикуваните условия за конкурсите по програмите, проверени при одита, са посочени задължителните изисквания във връзка с оповестяване на подкрепата от НФК, като във всички налични рекламни материали, съобщения и медийни изяви (вкл. в социалните мрежи) следва да се указва участието и подкрепата на НФК, придружени с официалното лого на фонда. В условията са оповестени допустимите и недопустимите разходи, начинът и документите за отчитане, със задължително изискване в разходо-оправдателните документи, които се представят към финансовите отчети по договорите, да се посочва програмата на НФК, по която е получено финансирането и номера на договора за финансово подпомагане от НФК.

В публикуваните условия за конкурсите по програмите от 2021 г. има и допълнителни указания във връзка с режима за минималните помощи (de-minimis), в съответствие с изискванията на чл. 21, ал. 2, т. 1 от ЗПФ.

Изискванията за оповестяване на финансовото подпомагане от НФК и за документiranje в отчетните документи на програмата и номера на договора ограничават риска от дублиране на финансирането на едни и същи разходи с публични средства от различни източници⁸³ (респ.

⁸² реф. част Допълнителни указания/Предоставяне на финансово подпомагане и отчитане

⁸³ Лицата и организациите, осъществяващи дейности в сферата на културата имат възможност да получават финансово подпомагане не само от НФК, но и от други публични източници – МК, общински фондове, ЕС и

злоупотреба с публични средства) и създават условия за осъществяване на ефективен контрол от НФК при спазване на изискванията на ЗФУКПС и ЗПФ.

2.3. Провеждане на конкурсите по програмите на НФК

2.3.1. Определяне на състава на комисиите за провеждане на конкурсите, представяне на декларации, договори и възнаграждения

При извършените проверки относно прилагането изискванията на чл. 7 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.) във връзка с определяне на съставите на комисиите за провеждане на конкурсите по програмите на НФК, е установено:

а) при извършения преглед на протоколите от заседанията на УС на НФК през одитирания период е установено, че в началото на 2021 г. от УС на НФК е обсъден редът за избор на оценителите по програмите и е приет „Препоръчителен списък с експерти-оценители по програмите на НФК, който да се попълва текущо по целесъобразност, в срок до една седмица преди дадено заседание“⁸⁴. Впоследствие съставът на списъка е обсъждан текущо на заседанията на УС на НФК (в т.ч. с цел създаване на „банка от експерти“)⁸⁵.

С решение на УС на НФК от 16.02.2023 г. са приети „Правила за номиниране на експерти за участие в експертните комисии в конкурси за предоставяне на средства от Националния фонд „култура“, в съответствие с изискванията на чл. 7, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (в сила от 22.11.2022 г., отм.)⁸⁶;

б) от УС на НФК са определени съставите на експертните комисии, в т.ч. и председателите им. От изпълнителния директор на НФК са сключени индивидуални договори за извънтрудово правоотношение с членовете на комисиите в съответствие с решенията на УС на НФК. В договорите са определени задълженията във връзка с оценителния процес, срокове и размерите на възнагражденията. От членовете на комисиите са представени декларации за липса на конфликт на интереси⁸⁷.

От изпълнителния директор на НФК са назначени и съответните технически комисии за конкурсите по програмите от 2021 г., 2022 г. и 2023 г., проверени при одита, в съответствие с чл. 7 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

Определянето на съставите на експертните и техническите комисии за оценяване при провеждането на конкурсите за програмите от 2021 г., 2022 г. и 2023 г., проверени при одита, е в съответствие с изискванията на Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

2.3.2. Оценяване и докладване на резултатите от конкурсите по програмите на НФК

Изискванията, в т.ч. и критерии за оценка при конкурсите през одитирания период са определени в чл.чл. 8 и 9 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.). При одита е установено:

а) оценяване на проектните предложения, кандидатствали по програмите на НФК през 2021 г.⁸⁸

В публикуваните условия за всички проверени програми за 2021 г. са оповестени допълнителни критерии за оценка, освен критериите по чл. 8 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

международни програми, което създава риск от финансиране на едни и същи дейности от различни публични източници

⁸⁴ Одитно доказателство № 6 (Протокол № 1/заседание на 16.02.2021 г. – решение по т. 7)

⁸⁵ Одитно доказателство № 6 (Протокол № 11/заседание на 28.07.2021 г.; Протокол № 13/заседание на 09.08.2021 г. – т. 10; Протокол № 15/заседание на 28.08.2021 г. – т.т. 1 и 2; Протокол № 16/заседание на 31.08.2021 г. – т. 4; Протокол № 20/заседание на 06.11.2021 г. – т. 4)

⁸⁶ Одитни доказателства №№ 4 и 6

⁸⁷ Одитно доказателство № 10

⁸⁸ действали две редакции на Наредба № Н-5/2007 г. – за чл. 8 в сила от 08.09.2020 г., а за чл. 9 – в сила от 08.09.2020 г. до 20.11.2021 г., и в сила от 21.09.2021 г.

В условията *не е оповестено* по каква система и алгоритъм ще се оценяват критериите по чл. 8 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.). Няма данни за осъществено оценяване на конкурсните предложения по задължителните за прилагане изисквания по чл. 8, ал. 2, т.т. 1 и 2 от Наредба № Н-2007 г. (отм.)⁸⁹. Не е осигурено надеждно и достатъчно документиране на резултатите от оценяването от експертните комисии. С приложените допълнителни критерии за оценяване и оценките по тях не са осигурени необходимите условия за подбор и финансиране на проекти и дейности с културно съдържание, тъй като относителният дял на оценките по приложените показатели по допълнителните критерии, относими към съдържанието на проектите е по-малък от относителния дял на оценките за други аспекти на проектните предложения⁹⁰;

б) оценяване на проектните предложения, кандидатствали по програмите на НФК през 2022 г.

Програма „Творчески стипендии“ 2022 г. е свързана с разпоредбите на чл. 4, ал. 5 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.) и попада извън приложното поле на чл. 7 от същата наредба (ред. ДВ, бр. 27 от 2022 г., в сила от 04.2022 г., отм.). Конкурсът за програмата не е на проектен принцип, а е под формата на творчески стипендии с равен размер на сумите за финансиране на получателите. В публикуваните условия за програмата са оповестени критерии за проверка, като от директора на НФК е издадена заповед за определяне на реда за оценка по условията на програмата, отговарящи на критериите за административно съответствие и допустимост⁹¹. От експертната комисия, назначена за съответна програма е представен доклад⁹², който съдържа информация за извършената работа и резултатите от оценяването. Докладът е подписан само председателя на комисията, а на членове на ЕК са посочени имената, в несъответствие т. 9 от заповедта за определяне на реда за оценяване⁹³. В доклада на експертната комисия не е осигурено надеждно документиране на приложените към него документи.

За останалите програми от одитната извадка за 2022 г. е установено частично несъответствие с изискванията на правната рамка, тъй като не са приети и оповестени системите за оценяване и приложения алгоритъм за формиране на оценките от експертните комисии⁹⁴;

в) оценяване на проектните предложения за Програма „Мобилност и развитие“ 2023 г. – 1 сесия.

При проверката е установено: не са приети и оповестени система за оценяване и приложения алгоритъм за формиране на оценките от експертните комисии и не е осигурена адекватна одитна пътека за оценяването на проектните предложения, в т.ч. за наличието на художествени и естетически критерии за качество в условията за кандидатстване по програмата, и за оценка по тези критерии. Няма данни за оценяване по критерия за приноса за развитието на българската култура и изкуство, в несъответствие с чл. 8, т.т. 1 и 2 от Наредба № Н-5/2007 г. (ред. ДВ бр. 93 от 22.11.2022 г., отм.)⁹⁵.

В конкурсите по програмите от 2021 г., 2022 г. и 2023 г., проверени при одита, е установено съществено по характер несъответствие с изискванията на правната рамка, определена с ПОРУС (в сила до 28.03.2023 г.), Наредба № Н-5/2007 г. и ЗФУКПС, тъй като: за оценителния процес не е осигурена адекватна одитна пътека относно приложените системи, методики и алгоритъм за оценяване, респ. за резултатите от процеса; не е извършено

⁸⁹ 1. художествения и естетическия им потенциал в контекста на европейското културно разнообразие, и 2. техния потенциал за утвърждаване и развитие на уникалността и автентичността на българската култура и изкуство

⁹⁰ Одитни доказателства №№ 10 и 12

⁹¹ Одитни доказателства №№ 10 (т. 2.3.2.3.) и 12 (Заповед № 3-301-1 от 23.05.2022 г.)

⁹² Одитни доказателства №№ 10 и 12 (Заповед № 3-301-5 от 10.06.2022 г.)

⁹³ Одитни доказателства №№ 10 и 12 (Заповед № 3-301-1 от 23.05.2022 г.)

⁹⁴ Одитни доказателства №№ 10 и 12

⁹⁵ Одитни доказателства №№ 10 и 12

оценяване по приложимите изисквания за художествените качества на проектните предложения; критерии за оценка на конкурсните предложения, определени от УС на НФК, оповестени в условията по програмите и приложени впоследствие, не осигуряват избор и финансиране на проекти с културно съдържание, тъй като относителният дял на оценките по критериите, които имат отношение към такова съдържание е по-малък от относителния дял на оценките по критериите, свързани с други аспекти на конкурсните предложения.

2.4. Финансово подпомагане от НФК

През одитирания период нормативните изисквания във връзка с окончателното определяне на проектите, спечелили конкурсите и размерите на тяхното финансиране, оповестяването на резултатите от конкурсите, сключването на договорите по чл. 33, ал. 3 от ЗЗРК и отчитането на разходваните средства пред фонда, са определени в чл. 10-13 в Раздел V „Осъществяване на финансово подпомагане“ от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

При анализа на документацията по програмите за 2021 г., 2022 г. и 2023 г. и проектите, проверени при одита, е установено:

а) спазени са изискванията по чл. 10, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.) за приемане с решения на УС на НФК на резултатите от конкурсите, с окончателно определяне на проектите, спечелили конкурсите и размерите на тяхното финансиране;

б) за оповестяването по чл. 11 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.) на резултатите от конкурсите е осигурена адекватна одитна пътека за публикуването им на интернет страницата на МК, в т.ч. и за датата и часа на публикуване, с изключение на програмата „Цирково изкуство“ 2021 г.;

в) условията за финансово подпомагане са уредени в договори, сключени от изпълнителния директор на НФК, в съответствие с чл. 12, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

Дейността по определяне с решение на УС на проектите, спечелили конкурс, размера на тяхното финансиране и уреждане на условията за финансово подпомагане с договор, сключен от изпълнителния директор на НФК, е в съответствие с изискванията на правната рамка по Наредба № Н-5/2007 г. (отм.).

При одита са проверени общо 63 договора по девет програми, обявени през одитирания период⁹⁶. При проверките относно сключването и съдържанието на договорите, отчитането на тяхното изпълнение и осъществения контрол от НФК, е установено:

2.4.1. Сключване и съдържание на договорите по чл. 33, ал. 3 от ЗЗРК

Съгласно изискванията на чл. 12, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), условията за финансово подпомагане, целесъобразното разходване на предоставените финансови средства от фонда и тяхното отчитане се уреждат с договор. Съгласно ал. 2/ал. 4 от наредбата, договорът се сключва от изпълнителния директор на фонда в двуседмичен срок от съобщаването на резултатите от конкурса. Съгласно ал. 3, одобреният проект е неразделна част от сключения договор.

При проверените 63 договора по общо деветте програми за 2021 г., 2022 г. и 2023 г., е установено:

а) от изпълнителния директор на НФК са издадени съответните заповеди за сключване на договорите и за изплащане на сумите на спечелилите кандидати от конкурсите по програмите, като договорите са сключени по типовия образец за съответната програма, който не е утвърден от УС на НФК и/или от изпълнителния директор на НФК, но се генерира от информационната система, в която се подават заявленията за финансиране от кандидатите⁹⁷;

⁹⁶ описано в т. 4.3.1. „Одитни извадки/т. 4. „Обхват на одита“ от Част втора „Въведение“ на одитния доклад

⁹⁷ <https://web.apis.bg/p.php?code=82739&base=NARH&topar=art4>

б) договореното индивидуално финансиране на проектите съответства на условията на програмата⁹⁸, като:

ба) за Програма „Творческо развитие“ 2022 г. допустимото финансиране е до 20 000 лв., като НФК осигурява 100 на сто от бюджета на проект при финансиране до 15 000 лв., и 80 на сто от бюджета на проект – при финансиране над 15 000 лв. Проверените седем творчески проекта са кандидатствали за финансиране над 15 000 лв., като исканите суми са обосновани с проект на бюджет в допустимия размер – до 20 000 лв. От проверените кандидати е декларирано осигуряването на собствен принос на стойност – минимум 20 на сто от бюджета;

бб) за Програма „Любителско изкуство“ допустимото финансиране е до 35 000 лв., като съгласно условията ѝ, НФК осигурява 100 на сто от бюджета на проект – при финансиране до 15 000 лв., и 80 на сто от бюджета на проект – при финансиране над 15 000 лв. Проверените седем творчески проекта са кандидатствали за финансиране над 15 000 лв., като исканата сума е обоснована с проект на бюджет и е в допустимия размер – до 35 000 лв. Кандидатите са декларирали осигуряване на собствен принос от 20 на сто от стойността на целия проект;

бв) за Програма „Творчески стипендии“ 2022 г. допустимото финансиране е до 8 000 лв. творческа стипендия за едно лице, като не се изисква предоставяне и защита на проект⁹⁹. Допустимите кандидати са физически лица, което налага извършване на проверка съгласно изискването на чл. 5, ал. 2, т. 8 и 9 от Наредба № Н-5 от 2007 г. (ред. ДВ, бр. 27 от 2022 г., в сила от 5.04.2022 г., отм.)¹⁰⁰. При одита е установено, че проверката не е извършена, поради непредоставяне на информация от Дирекция „Електронно правосъдие и регистри“ към

⁹⁸ Програма „Едногодишен грант“ 2021 г. – до 100 000 лв., осигурява се 100 на сто от бюджета ѝ; Програма „Подкрепа за частни организации в областта на любителското изкуство“ 2021 г. – до 25 000 лв., осигурява се 100 на сто от бюджета на програмата – при финансиране до 15 000 лв., и до 80 на сто от бюджета на програмата – при финансиране над 15 000 лв.; Програма „Едногодишна програма за подкрепа на професионални организации в областта на цирковото изкуство“ 2021 г. („Цирково изкуство“ 2021 г.) – до 100 000 лв., в т.ч. за юридически лица в областта на традиционното цирково изкуство – максимален размер до 100 000 лв., за юридически лица в областта на вариететното изкуство – до 50 000 лв., за ЕТ и в двете области – до 25 000 лв., осигурява се 100 на сто от бюджета на програмата, което е в съответствие с условията ѝ, но е в несъответствие с изискванията на чл. 6, ал. 4, т.т. 2-3 от Наредба № Н-5/2007 г. (изм., ДВ, бр. 79 от 2020 г., в сила от 08.09.2020 г.); при един от проверените договори не е представена декларация за нефинансиране по реда на чл. 14, ал. 2, т. 1 от ЗЗРК, а при четри от тези договори (с финансова подкрепа над 15 000 лв.) не са представени доказателства за осигуряване на 20 на сто от общия бюджет, в несъответствие с изискванията на чл. 6, ал. 4, т.т. 1-3 от Наредба № Н-5/2007 г.; Програма „Музикални инициативи“, модул „Групови проекти“, Първа и Втора сесия 2021 г. – до 20 000 лв. в съответствие с условията на програмата, като при финансиране до 15 000 лв. НФК осигурява 100 на сто бюджета на проекта, а при финансиране над 15 000 лв. НФК осигурява 80 на сто от бюджета на проекта, в рамките на максимално допустимото финансиране по програмата; изискването за предоставяне на доказателства за собствено финансиране или от други източници не е включено и в клаузите на договорите, като не е включено и в условията на програмата; Програма „Социално ангажирани изкуства“ 2022 г. – над 15 000 лв. с максимален размер до 30 000 лв., от които НФК осигурява 80 на сто от бюджета на проекта, в съответствие с условията на програмата; декларирано е осигуряването на собствения принос от изпълнителите по договорите; Програма „Мобилност и развитие“ 2023 г., първа сесия, модул „Чужбина“ – за проект за индивидуално пътуване е до 5 000 лв., а за проект за групово пътуване е до 20 000 лв., декларирано е самоучастие (когато е относимо);

⁹⁹ Прилага се съкратена процедура, при която кандидатът доказва активна творческа дейност за 2020 и 2021 г., а след разширено тълкуване на условията на програмата от УС на НФК - се доказва творческа дейност само за една от двете години. Допустими са кандидати с начислени и изплатени данъчни задължения за 2021 г. и годишен доход за 2021 г. до 50 000 лв., въз основа на граждански и/или авторски договори. За целта се изисква информация от НАП. Съгласно условията по програмата, бенефициентите се задължават в рамките на шест месеца след подписване на договора да изпълнят: едно публично участие/изява/изпълнение или един творчески продукт (спрямо сферата на изкуства, в която работят) и едно събитие/участие/ изява, свързано със социално въздействие на изкуствата.

¹⁰⁰ Т. 8. лица, които са осъдени с влязла в сила присъда за престъпление по глави пета, шеста, седма и осма от Наказателния кодекс, освен ако са реабилитирани; т. 9. лица, лишени от право да упражняват професия или дейност, свързана с предмета на кандидатстване, за срока, за който са лишени от правото;

Министерство на правосъдието¹⁰¹. В условията за допустимост на кандидатите е включено и изискване за проверка на деклариран доход за 2021 г., като проверката се извършва от Националната агенция по приходите (НАП). След запитване от НФК, изисканата информация е предоставена от НАП¹⁰². Съгласно публикуваните условия по програмата, с одобрените кандидати се сключват договори за финансиране и определената стипендия се изплаща като хонорар след приспадане на дължимите осигуровки¹⁰³;

в) при проверката за спазване на изискването по чл. 12, ал. 2 от Наредба № Н-5/2007 г.¹⁰⁴ (отм.) относно двуседмичния срок за сключване на договорите, е установено:

ва) по Програма „Едногодишен грант“ 2021 г. резултатите от конкурса са публикувани на интернет-страницата на НФК на 26.11.2021 г.¹⁰⁵. В договорите не е документирана необходимата информация за датите на сключването на част от проверените договори – шест от проверените договори съдържат дата на полагане на електронен подпис от страна на съответните длъжностни лица в НФК, но при ръчно положените подписи от изпълнителите им няма съответни дати. Един от проверените договори е подписан изцяло електронно¹⁰⁶, като последният подпис е положен на 17.12.2021 г., т.е. след изтичането на срока по чл. 12, ал. 2 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.);

вб) по Програма „Подкрепа за частни организации в областта на любителското изкуство“ 2021 г. – резултатите от конкурса са обявени на интернет-страницата на НФК на 25.11.2021 г.¹⁰⁷. Аналогично при шест от проверените договори, подписани с електронен подпис от страна на съответните длъжностни лица в НФК, не може да се установи датата на ръчно положените подписи от изпълнителите. Подписването на шест от проверените договори по програмата без квалифициран електронен подпис (КЕП) на изпълнителите им не съответства на т. 9 от условията за финансиране по програмата. Един от договорите е подписан изцяло електронно¹⁰⁸, като последният подпис е положен на 12.12.2021 г. – след изтичането на срока по чл. 12, ал. 2 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.);

вв) по Програма „Едногодишна програма за подкрепа на професионални организации в областта на цирковото изкуство“ 2021 г. („Цирково изкуство“ 2021 г.) – не е документирана информация за датата на обявяване от НФК на резултатите от конкурса на интернет страницата на фонда, и в тази връзка не е осигурена адекватна одитна пътека във връзка с изискванията на чл. 12, ал. 2 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.);

вг) по Програма „Музикални инициативи“, модул „Групови проекти“, Първа и Втора сесия 2021 г. е установено спазване на двуседмичният срок¹⁰⁹ за сключване на договорите. Един от договорите, първоначално неodobрен за финансиране (поради технически проблем с документите за кандидатстване), е сключен след решение на УС по Протокол № 21 от 22.11.2021 г. за приемане на допълнителни резултати по програмата¹¹⁰;

вд) по програми „Социално ангажирани изкуства“, „Творческо развитие“ и „Програма за възстановяване и развитие на организации в областта на любителското творчество“

¹⁰¹ Одитни доказателства № 6 (Доклад на техническа комисия към Протокол № 11 от 12.07.2022 г.) и № 12

¹⁰² Одитни доказателства № 6 (Доклад на техническа комисия към Протокол № 11 от 12.07.2022 г.) и № 12

¹⁰³ Одитно доказателство № 18

¹⁰⁴ ДВ, бр. 27 от 05.04.2022 г.

¹⁰⁵ <https://185.123.188.92/bg/novini/rezultati-po-programa-ednogodi-sh-en-grant/213>

¹⁰⁶ Одитно доказателство № 12, т. 2 Договор № ORG-2021-27/2021, "Български лайв музик" ЕООД

¹⁰⁷ <https://ncf.bg/bg/novini/rezultati-po-programi/212>

¹⁰⁸ Одитно доказателство № 12, т. 4 Договор № LI159-87, с Народно читалище „Никола Й. Вапцаров – 1866“,

¹⁰⁹ Резултатите от програмата за първа сесия са приети с решение на УС на НФК от 06.11.2021 г., документирано в Протокол № 20 от 06.11.2021 г. и са обявени на интернет страницата на фонда на 08.11.2021 г. в секция „Новини“ <https://ncf.bg/bg/novini/rezultati-po-programi/212> Резултатите от втора сесия са гласувани и приети на 22.11.2021 г. съгласно Протокол № 22 от заседание на УС. Обявени са на 25.11.2021 г. на страницата на НФК

¹¹⁰ Одитно доказателство № 12

(„Любителско творчество“ 2022 г.)¹¹¹ от 2022 г. и „Мобилност и развитие“, първа сесия, модул „Чужбина“ от 2023 г. е спазен нормативноопределеният срок за сключване на договорите. По един¹¹² от проверените договори по програмите „Социално ангажирани изкуства“ и „Творческо развитие“ проектите са включени като резерви по регулярните програми за 2022 г. и са ободрени за финансиране с решение на УС на НФК от 15.12.2022 г. за разпределяне на допълнителни средства за финансиране на проекти¹¹³;

ве) по Програма „Творчески стипендии“ 2022 г. – резултатите са обявени на интернет страницата на НФК на 15.07.2022 г., в съответствие с условията на програмата. Договорите са генерирани автоматично от електронната система за кандидатстване на Фонда след зареждане на бланкетен текст в системата. Заедно с основната информация от профила на кандидата се генерира и номер на договора, който включва и датата на автоматичното генериране на договора. Първоначално договорите се подписват от бенефициентите, след което се подписват от директора и лицето, отговорно за счетоводните записвания от НФК¹¹⁴. Договорите за програмата, проверени при одита са подписани от страна на отговорните лица с електронни подписи, което автоматично визуализира датата на полагане на подписа, докато от бенефициентите договорите са подписани на ръка и точната дата на полагане на подписа не може да бъде установена;

г) във връзка с изискванията на чл. 12, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), относно условията за финансово подпомагане, целесъобразното разходване на предоставените финансови средства от фонда и тяхното отчитане да се уреждат с договор, е установено:

га) в договорите е включена стандартна клауза, в която са уговорени задълженията на изпълнителя по договора в съответствие с условията на програмата, и е определено задължение за НФК да предостави договорената сума по одобреното финансиране на изпълнителя по посочената от него банкова сметка;

гб) няма включена клауза за договаряне на реда и документа за приемане на изпълнението на договора, в несъответствие с изискванията на чл.чл. 262 и 264 от ЗЗД¹¹⁵;

гв) по Програма „Музикални инициативи“, модул „Групови проекти“, Първа и Втора сесия 2021 г. – в чл. 10, ал. 3 на договорите е включено изискване от изпълнителите да се декларира, че няма да се ползва възстановяване на ДДС, което е недопустим за финансиране разход по условията на програмата, но към документите за проверените договори не е приложена декларация във връзка с това условие. Прилагана е невъведена писмено практика, при проверката на разходооправдателните документи от експерт на фонда да се изисква допълнително декларация за отказ от възстановяване на ДДС¹¹⁶;

гд) по Програма „Творчески стипендии“ 2022 г. – подписаните договори са различни от типовия образец за програмата, съгласно който банковата сметка, по която ще се приведе стипендията следва да се впише в договора¹¹⁷. Съгласно сключените договори сумата следва да се приведе по „лична“ банкова сметка, а информация за банковата сметка да се предостави с отделно удостоверение, което е неразделна част от договора. Съгласно обяснение от НФК, предоставено при одита, договорите по тази програма се генерират автоматично от информационната система на фонда с данните, подадени от физическите лица при кандидатстването им за стипендия, а банковите сметки не са част от тази информация и не

¹¹¹ <https://ncf.bg/bg/novini/rezultati-po-programa-tvorchesko-razvitie/282>

¹¹² Одитни доказателства № 12 и 15 (т.7, Договор № SAI-2022-RG-28, "Еуфорбия филм" ООД и № II-2, т.3, Дог. № TR1-O-2022-27/20.12.22 г.- Фондация Арт Линк)

¹¹³ Одитно доказателство № 10 (т. 2.3.2.1., т.1, Решение на УС, прието с Протокол № 25 от 15.12.2022 г.)

¹¹⁴ Одитно доказателство № 15 (т. 1.5)

¹¹⁵ Одитни доказателства № 10 (т. 2.2.1.3.) и № 12 (договори)

¹¹⁶ Одитно доказателство № 15 (т.3.1.2. и Становище от НФК, т. 3.1.)

¹¹⁷ чл. 3, ал. 1 от образца на договора

могат да бъдат включени в договорите, тъй като се изискват допълнително след одобряване на лицето за финансиране¹¹⁸.

В условията за Програма „Творчески стипендии“ 2022 г. се изисква от кандидатите да декларират, че към момента не получават друга финансова подкрепа на друго основание по мярка за финансово подпомагане в условията на епидемията от COVID-19. В договорите липсват изискванията относно дейностите, които следва да бъдат изпълнени и отчетени, за да се приеме изпълнението им.

2.4.2. Изпълнение и отчитане по договорите по чл. 33, ал. 3 от ЗЗРК

Във връзка с чл. 12, ал. 1 и 3 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), сключеният договор по чл. 33, ал. 3 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 50 от 1999 г.) следва да бъде изпълнен съгласно включените в него условия за финансово подпомагане и приложения към него одобрен проект.

Съгласно чл. 13, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.), лицата, получили средства по реда на тази наредба, отчитат и доказват целесъобразността на разходваните средства пред фонда. За отчитане разходването на предоставените им средства се изготвят и представят финансови отчети в съответствие с изискванията на счетоводното законодателство и в сроковете, определени в договора за финансово подпомагане. Съгласно чл. 13, ал. 2 от наредбата, лицата, които разходват получените от фонда средства не по предназначение, ги възстановяват в пълен размер заедно с лихва, равна на основния лихвен процент на Българската народна банка, увеличен с 10 пункта.

При проверката на договорите от проверяваните програми е установено:

а) средствата за финансово подпомагане са изплатени в договорените размери, по банковите сметки, посочени от изпълнителите по договорите;

б) преди изплащане на средства по договорите с размер над 30 000 лв. не са извършени проверки в НАП за наличие на задължения към бюджета, в несъответствие с Решение № 592/21.08.2018 г. на Министерския съвет¹¹⁹, допълнено с Решение № 681 на Министерския съвет от 2020 г.;

в) по отношение на *допустимите разходи и сроковете* за извършването и отчитането им, посочени в публикуваните условия за програмите и в договорите от одитните извадки, е установено:

ва) по програмите „Едногодишен грант“ 2021 г., „Подкрепа за частни организации в областта на любителското изкуство“ 2021 г. и „Мобилност и развитие“ 2023 г., първа сесия, модул „Чужбина“, съгласно предоставените от изпълнителите по договорите съдържателни отчети и информация към тях, дейностите по проектите са завършени в рамките на договорените срокове, предвидени в условията на съответната програма;

вб) по Програма „Едногодишна програма за подкрепа на професионални организации в областта на цирковото изкуство“ 2021 г. („Цирково изкуство“ 2021 г.) – съгласно съдържателните отчети и информацията към тях, е спазен договореният срок за дейностите по договорите, с изключение на Договор № CR-2021-СС-3¹²⁰, по който от изпълнителя е подадено заявление за удължаване на срока и с Допълнително споразумение от 24.02.2023 г. е променен срокът за изпълнение и отчитане на проекта. Промените са извършени без решение на УС на НФК, в несъответствие с изискванията на чл. 12, ал. 1 и 2 във връзка с чл. 4, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.) и с чл. 27, ал. 1, т. 3 и чл. 29, ал. 1, т. 3 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42/2009 г.);

¹¹⁸ Одитно доказателство № 15 (Становище от НФК № 100-87#127/22.10.2024 г.)

¹¹⁹ Одитно доказателство № 17 (т. 8)

¹²⁰ CR-2021-СС-3, ЦИРК ДЕ ЛА ЛЮЛИН ЕООД, проект „Цирков център-Нов цирк

вв) при три от договорите¹²¹ по Програма „Музикални инициативи“, модул „Групови проекти“, Първа и Втора сесия 2021 г. са сключени допълнителни споразумения за промяна на срока за изпълнение на дейностите, като при един от тях са подписани три допълнителни споразумения¹²². От изпълнителя по Договор № MI2-2021-G10/01.11.2022 г. е отправена молба от 28.10.2022 г. за удължаване с три месеца на срока за отчитането на проекта, но след осъществена кореспонденция между страните и изготвено допълнително споразумение, последното не е подписано от страните¹²³. При един от договорите е сключено допълнително споразумение за промяна на срока на финално мероприятие от проекта¹²⁴. По друг договор са поискани две промени, свързани с промяна на срока на провеждане на финално мероприятие от проекта и с реструктуриране на разходите по бюджета, които са разрешени с резолюция от изпълнителния директор върху молбата, след проведена кореспонденция с НФК и становище от юрист и финансист от НФК, е сключено споразумение, в несъответствие с чл. 19 от договора¹²⁵;

вг) по Програма „Социално ангажирани изкуства“ 2022 г., съгласно предоставените от изпълнителите по договорите съдържателни отчети и информация към тях, дейностите по проектите са завършили преди 30.11.2023 г., в съответствие с договореният срок, предвиден в условията на програмата, с изключение на Договор № SAI-2022-RG-18¹²⁶, от изпълнителя по който на 21.06.2023 г. е подадено заявление до изпълнителния директор на НФК за удължаване на срока за реализиране на дейностите с един месец до 31.12.2023 г. и за отчитане на проекта - до 31.01.2024 г.¹²⁷, за което на 04.07.2023 г. е сключено допълнително споразумение. Договорените нови срокове са спазени. Изменението на Договор № SAI-2022-RG-18 е извършено без решение от УС на НФК, в несъответствие с изискванията на чл 27, ал. 1, т. 3 във връзка с чл. 10, ал. 1 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42/2009 г.) в условията на обвързана компетентност на изпълнителния директор на НФК по чл. 29, ал. 1, т. 3 от същия закон;

вд) по Програма „Творческо развитие“ 2022 г. – съгласно предоставените от изпълнителите по договорите съдържателни отчети и информация към тях, дейностите по проектите са завършени преди 30.11.2023 г., в съответствие с договореният срок и с условията на програмата. Съдържателните и финансовите отчети по договорите са представени в определения срок (до 31.12.2023 г.). От изпълнителя по Договор № TR1-O-2022-16/01.12.22 г.¹²⁸ е отчетен недопустим разход за възстановимо ДДС в размер 2 005 лв., които са възстановени по време на одита¹²⁹;

г) по отношение на *представените отчети* за изпълнението на договорите:

га) за всички проверени договори по програмите от 2021 г. – „Едногодишен грант“¹³⁰; „Подкрепа за частни организации в областта на любителското изкуство“¹³¹; „Едногодишна програма за подкрепа на професионални организации в областта на цирковото изкуство“ („Цирково изкуство“); „Музикални инициативи“, модул „Групови проекти“, Първа и Втора сесия¹³² са представени финансов отчет и съдържателен отчет, в съответствие с определените срокове и условията по програмите;

¹²¹ Одитно доказателство № 12 (Договор № MI2-2021-G-5 / 2021г., Договор № MI2-2021-G-10 / 2021г., Договор № MI1-2021-G-20 / 2021г.)

¹²² Одитно доказателство № 12 (Договор № MI2-2021-G-5 / 2021г., 3 бр. анекси)

¹²³ Одитно доказателство № 15.

¹²⁴ Одитно доказателство № 12 (Договор № MI1-2021-G-20 / 2021г, допълнително споразумение към него)

¹²⁵ Одитно доказателство № 12 (Досие по Договор № MI1-2021-G-25 / 2021 г.)

¹²⁶ Одитно доказателство № 17 (т. 6.1., Договор № SAI-2022-RG-18, Фондация „За Нашите Деца“)

¹²⁷ Одитно доказателство № 17 (т.8.4.2.)

¹²⁸ Одитно доказателство № 17 (т. 6,3,2, Фондация Ред Ноус)

¹²⁹ Одитно доказателство № 17, (т.6.3.2. от Протокол с вх.№ 100-87#85 от 14.08.2024 г.(ТР, стр.18))

¹³⁰ Одитно доказателство № 13 (т.6, Писмо №100-87#62 от 21.06.2024 г., т.2.2.)

¹³¹ Одитно доказателство № 13 (т.6, Писмо №100-87#62 от 21.06.2024 г., т.2.2.)

¹³² Одитно доказателство № 15 (Становище от НФК с № 100-87#127 от 22.10.2024 г. по Констативен протокол № 100-87#125 от 18.10.2024 г.)

гб) по Програма „Социално ангажирани изкуства“ от 2022 г. – съдържателният и финансовият отчети от бенефициентите по договорите, са представени в съответствие с договорените срокове – до 31.12.2023 г. при шест от договорите, и до 31.01.2024 г. – при един¹³³ от проверените проекти, след изменение на договора¹³⁴;

гд) по „Програма за възстановяване и развитие на организации в областта на любителското творчество“ 2022 г. („Любителско творчество“ 2022 г.) със заповед от изпълнителния директор на НФК е удължен срокът за подаване на отчетните документи по програмата¹³⁵, без съответно решение от УС на НФК, което е в несъответствие с изискванията на чл. 27, ал. 1, т. 3 във връзка с чл. 29, ал. 1, т. 3 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42/2009 г.) относно обвързаната компетентност на изпълнителния директор и УС на НФК. Съдържателните и финансовите отчети за изпълнението на договорите по програмата са подадени в НФК до 31.12.2023 г., като пълният преглед и проверка от НФК на всички отчетни документи е частично приключил след одитирания период (към м. октомври 2024 г.)¹³⁶;

ге) по Програма „Творчески стипендии“ 2022 г. при един от договорите приложеният съдържателен отчет е на друг бенефициент и съдържа материали от събитие от област Музика, вместо областта на творческа дейност по договора – Аудиовизуални изкуства. Съгласно обяснения¹³⁷, дадени при одита от НФК, в бланката за отчет от единия бенефициент е въведен грешен номер на договор, който съвпада с номер на друг бенефициент. Бланката за отчет е еднаква за всички бенефициенти и съдържа полета за попълване на № на договор, име на проект и т.н. и се зарежда в електронната система в „doc“-формат, който бенефициентите попълват сами.

При друг договор от същата програма е предоставена снимка от изява, която е снимка от екран с дата (04.08.2022 г.), предхождаща датата на подписване на договора (м. 10.2022 г.). Към представения съдържателен отчет не са приложени други материали, доказващи изпълнението на дейностите по програмата¹³⁸. Съгласно предоставено от НФК обяснение, договорът е подготвен и качен в електронната система за подпис от страна на бенефициента веднага след взето решение от УС на НФК за приемане на резултатите по програмата на 15.07.2022 г. и вероятно веднага след това е бил подписан от бенефициента. Съгласно условията на програмата, дейностите се извършват след подписване на договора, а не след сключването му¹³⁹, като бенефициентът не е изчакал подписването на договора и от страна на НФК. Изпълнението е прието от фонда;

гж) съгласно представената от НФК информация, през одитирания период електронната система за отчитане на НФК не поддържа функционалност за отбелязване на дата на представяне на отчетите; след изтичане на крайния срок за отчитане по програмата, експертите от НФК прекратяват възможността за прикачване на документи в профила на изпълнителя. Отчитане след срока се извършва след провеждане на допълнителна кореспонденция с НФК, от която могат да се видят датите на предоставяне на документите.

Приключването на задълженията на бенефициентите по договорите се отразява чрез промяна в статуса на проекта в електронната система на НФК от „В процес на разглеждане“ на

¹³³ Одитно доказателство № 17 (т.6, Договор № SAI-2022-RG-18, Фондация "За Нашите Деца")

¹³⁴ Одитно доказателство № 17 (т.6, Молба с вх.№ 773 от 21.06.2023 г.)

¹³⁵ Одитно доказателство № 21 (Заповед № 3-301-14 от 01.12.2023 г. за удължаване на срок за представяне на отчетите по Програма „Любителско творчество“ 2022 г.)

¹³⁶ Одитно доказателство № 21.

¹³⁷ Одитно доказателство 15 (Становище от НФК с № 100-87+127 от 22.10.2024 г.)

¹³⁸ снимки, видеа и др.

¹³⁹ подписване и от двете страни по договора

„Одобрен, отчетен успешно“. Срок за разглеждане и приключване на отчета не е зададен поради недостатъчния брой служители в НФК, проверяващи отчетните документи¹⁴⁰;

д) по отношение на *документалната обоснованост* на отчетените разходи по договорите:

да) по Програма „Едногодишен грант“ 2021 г. от изпълнителя по Договор № ORG2021-19/2021 не са предоставени платежни документи за изплатени хонорари и за една от фактурите за външни услуги. Несъответствията са установени при извършения от НФК контрол върху финансовия отчет. След осъществена кореспонденция с изпълнителя по договора¹⁴¹, от НФК е взето решение за завеждане на дело за възстановяване по съдебен ред на сумата, поради неизпълнение на договорните задължения¹⁴². Искът за възстановяване на цялата сума по договора е заведен след одитирания период¹⁴³.

В разходооправдателните документи по два¹⁴⁴ от договорите, проверени при одита, не са посочени името на програмата и номерът на съответния договор за финансиране, в несъответствие с чл. 10, ал. 2 от договорите;

дб) по Програма „Подкрепа за частни организации в областта на любителското изкуство“¹⁴⁵ 2021 г. са предоставени платежни документи за отчетените разходи по договорите. В част от разходооправдателните документи по пет¹⁴⁶ от договорите не са посочени името на програмата и номерът на съответния договор за финансиране, в несъответствие с чл. 10, ал. 2 от договорите;

дв) по Програма „Едногодишна програма за подкрепа на професионални организации в областта на цирковото изкуство“ 2021 г.¹⁴⁷ („Цирково изкуство“ 2021 г.) са установени несъответствия при отчитането на четири договора, както следва:

дв1) изпълнителят по Договор № CR-2021-TC-1¹⁴⁸ е регистриран по чл. 97а от ЗДДС през 2019 г. и по договора са отчетени разходи за възстановимо ДДС в размер 823,10 лв., не са представени копия на трудовите договори, по които са извършени разходи по проекта в размер 46 650 лв. и копие на граждански договор, по който са отчетени извършени разходи в размер 9 000 лв.;

дв2) по Договор № CR-2021-TC-7¹⁴⁹ не са предоставени копия на две фактури¹⁵⁰;

дв3) по Договор № CR-2021-CC-3¹⁵¹ от изпълнителя по проекта не е предоставен опис в табличен вид на извършените разходи по проекта, съгласно условията на програмата (стр. 9); установено е несъответствие между предмет на Договор ДГ-003 от 03.01.2022 г. на стойност 7 440 лв. за счетоводни услуги и приложен платежен документ (РКО) към него, в което са посочени услуги за маркетинг и реклама;

дв4) по Договор № CR-2021-TC-4¹⁵² не е предоставено копие на трудов договор (с артист), по който са отчетени разходи в размер 6 440 лв., в представения опис към финансовия отчет са включени само 3 броя фактури, не са включени извършените разходите за

¹⁴⁰ Одитно доказателство № 15 (т. 3)

¹⁴¹ Одитно доказателство № 20 (т. 1 Изпълнение на договор № ORG2021-19/2021 г./Уан Модерн)

¹⁴² непредставяне на пълна отчетна документация по проекта и липса на доказателства за извършените разходи

¹⁴³ Одитно доказателство № 20 (т. 1 Изпълнение на договор № ORG2021-19/2021 г./Уан Модерн – допълнителни/ORG-2021-19 #7 – възлагателно)

¹⁴⁴ Договори №№ ORG2021-19/2021 г; ORG2021-122/2021 г.

¹⁴⁵ Одитни доказателства № 12 и 17

¹⁴⁶ Договори №№ LI159-3/2021; LI159-4/2021; LI159-15/2021; LI159-103/2021 г; LI159-138/2021 г.

¹⁴⁷ Одитни доказателства №№ 17 и 21

¹⁴⁸ Сиркус Иванов ЕООД/проект „Годишна програма“ 2021 г., размер на финансовото подпомагане 90 000 лв.

¹⁴⁹ „МОНИ – ЛУЦ“ ЕООД/проект „Традиция, актуална и днес“ – размер на финансовото подпомагане 75 000 лв.

¹⁵⁰ ф.28 от 15.06.2022 г. на Пиф и Енрикул ЕООД; ф.796 от 06.04.22 на Весело село ЕООД

¹⁵¹ „ЦИРК ДЕ ЛА ЛЮЛИН“ ЕООД/проект „Цирков Център-Нов Цирк“ – размер на финансовото подпомагане – 70 000 лв.

¹⁵² „Рио-Рай 13“ ЕООД/проект „Възстановеното цирково изкуство“ – размер на финансовото подпомагане – 70 000 лв.

възнаграждения на екипа по проекта и на артистите. Съгласно представена информация от НФК, допълнително изискваните документи по програмата са предоставяни чрез отделен емайл, обслужващ само тази програма – circus@ncf.bg, като имейлът е закрит и не е направено архивиране на файловете, поради което предоставените допълнително документи не са налични¹⁵³;

дв5) при три от проверените договори¹⁵⁴ в разходо-оправдателните документи, приложени към финансовите отчети, не са посочени програмата на НФК и номера на съответния договор, по който са отчетените разходи, в несъответствие с чл. 10, ал. 2 от договорите.

дг) по Програма „Музикални инициативи“, модул „Групови проекти“, Първа и Втора сесия 2021 г., в матрицата на бюджет при един от договорите, не е предвидено извършването на разходи за социални и здравни осигуровки, но такива са отчетени в приложената матрица на отчета. При друг договор с фактура е отчетен разход за актьорско участие, вместо предвидения разход за наем. За тези несъответствия с договорите няма предварителни писмени уведомления за настъпилите промени и няма одобрение от страна на НФК¹⁵⁵. От фонда е пояснено, че при първият бенефициент разходът е предвиден, но отчетът е попълнен неправилно¹⁵⁶; при два от договорите не са приложени разходооправдателни документи за отчетени разходи за социални осигуровки¹⁵⁷, а при един от договорите в матрицата за отчет са отчетени разходи за хонорари съгласно договори, които не са приложени към документите¹⁵⁸.

дд) по Програма „Социално ангажирани изкуства“ 2022 г. от изпълнителя по Договор № SAI-2022-RG-11 не са приложени заповедите за командировка на екипа по проекта и платежни документи (РКО) за изплащане на дневни пари в размер 2 640 лв. Съгласно финансовия отчет, дневните пари са определени в несъответствие с чл. 19 от Наредбата за командировките в страната (ред. ДВ бр. 2/2008 г.)¹⁵⁹.

От изпълнителя по Договор № SAI-2022-RG-28 са предоставени фактури за гориво на стойност 170,68 лв., които не са относими за периода на командировката (от 29.05.2023 г. до 31.05.2023 г.)¹⁶⁰;

де) по Програма „Творческо развитие“ 2022 г. от изпълнителя по договор № TR1-O-2022-16/01.12.22 г.¹⁶¹ е отчетен разход за възстановимо ДДС в размер 2 005 лв., който е недопустим съгласно условията на програмата. По време на одита средствата са възстановени от изпълнителя по договора¹⁶²;

дж) по „Програма за възстановяване и развитие на организации в областта на любителското творчество“ 2022 г. („Любителско творчество“ 2022 г.) от изпълнителя по Договор № LI-2022-23 от 16.08.2022 г.¹⁶³ е отчетен разход за възстановимо ДДС в размер 4 606,67 лв. При подаване на документите за кандидатстване е представена оферта за разходите

¹⁵³ Одитно доказателство № 21 (т. 12)

¹⁵⁴ Договор CR-2021-TC-1 (Сиркус Иванов ЕООД/проект „Годишна програма 2021“ и по Договор № CR-2021-TC-5, „Арлекин-М“ ООД/проект „25 години цирк „Арлекино“ и „КОМБИНО Фондация“/проект „CIRCUS WORLD“)

¹⁵⁵ Одитно доказателство № 15 (Констативен протокол № 100-87#125 от 18.10.2024 г. за договори с № № MI2-2021-G-7 / 2021г. и MI2-2021-G-10 / 2021 г.)

¹⁵⁶ Одитно доказателство № 15 (Становище с № 100-127#22.10.2024 г.)

¹⁵⁷ Одитно доказателство № 15 (Договор № MI2-2021-G-10 / 2021г. и Договор № MI2-2021-G-5 / 2021г.)

¹⁵⁸ Одитно доказателство № 15 (Договор № MI1-2021-G-7 / 2021г.)

¹⁵⁹ Одитно доказателство № 17 (т. 6.4, Досие на договор № SAI-2022-RG-11, Сдружение „Социални Системи „Юндола“)

¹⁶⁰ Одитно доказателство № 17 (т.6.4.4. от Протокол с вх.№ 100-87#85 от 14.08.2024 г.(стр.17), договор № TR1-O-2022-16/01.12.22 г.)

¹⁶¹ ОД № 17 (т.6, Фондация Ред Ноус)

¹⁶² ОД № 17 (т. 6.3.2. от Протокол с вх. № 100-87#85 от 14.08.2024 г.)

¹⁶³ Одитно доказателство № 21 (т. II.1 Договор № LI-2022-23 от 16.08.2022 г.)

по бюджетен ред 2.3.Нощувки 4 FB (нощувка, закуска, обяд и вечеря) на стойност 18 480 лв., в която е определена обща пакетна цена за нощувка, закуска, обяд и вечеря от 110 лв. на човек на ден – разходът е недопустим в частта изхранване, но от представената оферта не може да бъде определена стойността на заложените разходи за храна. При подаване на документите за кандидатстване в бюджетната матрица е посочен разход по бюджетен ред 2.5. – заключителен коктейл на стойност 660 лв.; на етап кандидатстване – бюджетът на проекта е одобрен от експертната комисия, с включени недопустими разходи за кетъринг и/или представителните разход, в т.ч. храна и напитки – безалкохолни и алкохолни, в несъответствие с условията на програмата (стр. 6).

От изпълнителя по Договор № LI-2022-23 от 16.08.2022 г.¹⁶⁴ са отчетени разходи за храна и напитки на стойност 660 лв. (в т.ч.: кафе, алкохол, сандвичи, безалкохолни напитки) и разходи за храна и нощувки на стойност 18 480 лв.¹⁶⁵. Разходите са приети за допустими, в несъответствие с изискванията по програмата.

От изпълнителя по Договор № LI-2022-23 от 16.08.2022 г.¹⁶⁶ не са представени копия на граждански договори за: ръководител проект; координатор; художествени педагози, за които са отчетени 3 500 лв. Не са приложени разходо-оправдателни документи за отчитане на собствения принос, както и платежни документи за всички извършени плащания.

От изпълнителите по договори № LI-2022-61 от 11.08.2022 г.¹⁶⁷ и № LI-2022-118 от 19.08.2022 г.¹⁶⁸ са представени общо 21 фактури, в които не са посочени програмата на НФК и номера на договора, по който са извършените разходи, в несъответствие с изискванията на чл. 10, ал. 2 от договора.

От изпълнителя по Договор № LI-2022-152 от 13.08.2022 г.¹⁶⁹ е представен опис в табличен вид на извършените разходи по проекта, но няма списък с приложените разходни и платежни документи и не са приложени разходо-оправдателни документи за отчитане на собствения принос в размер 12 493,52 лв.

де) по Програма „Мобилност и развитие“ 2023 г., първа сесия, модул „Чужбина“ от изпълнителите са предоставени платежни документи за извършените от тях разходи по линия на финансирането от НФК. В част от разходооправдателните документи по четири¹⁷⁰ от договорите не са посочени името на програмата и номерът на съответния договор за финансиране, в несъответствие с чл. 10, ал. 2 от договорите.

Документалната обосновааност на отчетените разходи по проверените договори е в частично несъответствие с изискванията на програмите и сключените договори, тъй като са отчетени разходи, недопустими за финансиране по съответните програми, не са представени документи, доказващи извършени плащания на разходи, отчетени са разходи, за които липсват разходооправдателни документи или относими такива. В разходооправдателни документи при част от проверените при одита договори не са посочени наименованието на програмата и съответният номер на договора за финансиране, в несъответствие с чл. 10, ал. 2 от договорите. Поради липсата в условията на програмата на изискване за доказване на разходваните средства от собствен принос за реализацията на проектите, както и на съответна клауза в проверените договори, не може да бъде изразена

¹⁶⁴ Одитно доказателство № 21 (Договор № LI-2022-23 от 16.08.2022 г.)

¹⁶⁵ Одитно доказателство № 21 (Договор № LI-2022-58 от 18.08.2022 г.)

¹⁶⁶ Одитно доказателство № 21 (Договор № LI-2022-23 от 16.08.2022 г.)

¹⁶⁷ Одитно доказателство № 21

¹⁶⁸ Одитно доказателство № 21 (НЧ Хр. Смирненски-1924)

¹⁶⁹ Одитно доказателство № 21 (Мелади МП ЕООД)

¹⁷⁰ Одитно доказателство № 20 (Договори №№ MIR-1-AB-2023-20; MIR-1-AB-2023-21; MIR-1-AB-2023-27; MIR-1-AB-2023-32)

разумна увереност, че изпълнителите са осигурили собствен принос в размер 20 на сто от общия бюджет на проектите, за които е относимо.

е) съответствие на *относителния дял на структурните разходи по проекта*, посочени в публикуваните условия за програмите и в договорите от проверените програми

еа) по Програма „Едногодишен грант“ 2021 г. – при един договор¹⁷¹ структурните разходи в общия бюджет на проекта са с относителен дял (48 на сто), който е под договорения и съответно определения по програмата (между 50 и 80 на сто);

еб) по „Едногодишна програма за подкрепа на професионални организации в областта на цирковото изкуство“ 2021 г. („Цирково изкуство“ 2021 г.) – по Договор № CR-2021-СС-3 размерът на финансовото подпомагане е 70 000 лв., или общият размер на структурните разходи по проекта следва да бъде до 42 000 лв.¹⁷². Съгласно финансовия отчет структурните разходи са със 7 072 лв. повече от допустимите по програмата;

ж) осигуряване на *собствен принос* в размер 20 на сто при финансиране от НФК над 15 000 лв., във връзка с изискването на чл. 6, ал. 4, т. 2 от Наредба № Н-5/2007 г. (ред. ДВ, бр. 5/2017 г., отм.), при подаването на формуляра за кандидатстване за финансова подкрепа лицата следва да представят доказателства за осигуряване на 20 на сто от общия бюджет за проекти с очаквана финансова подкрепа над 15 000 лв. С измененията на нормата, в сила от 12.11.2021 г. от задължението са изключени „проектите по Едногодишна програма за подкрепа на организации в областта на изкуствата, които предоставят доказателства за собствен принос съобразно условията на програмата“. С измененията в наредбата в сила от 05.04.2022 г. при подаването на формуляра кандидатите за финансова подкрепа на стойност над 15 000 лв., следва „да имат собствен принос, за което представят доказателства за осигуряване на 20% от общия бюджет на проекта по друг ред, извън исканото финансиране от фонда; за проектите по едногодишни програми за структурна подкрепа на организации в областта на изкуствата се предоставят доказателства за собствен принос съобразно условията на съответната програма“.

жа) по Програма „Едногодишен грант“ 2021 г. – при един договор¹⁷³, в представения подробен общ бюджет към заявлението, изпълнителят е деклариал, че собственият му принос е в размер на 4 000 лв. или 4 на сто от общия бюджет на проекта, в несъответствие с чл. 6, ал. 4, т. 2 от Наредба № Н-5 от 27.06.2007 г. (ред. ДВ, бр. 5/2017 г., отм.);

жв) по Програма „Подкрепа за частни организации в областта на любителското изкуство“ 2021 г. всички проверени договори по програмата са за финансиране над 15 000 лв. от НФК и всички изпълнители са декларирали наличието на съответните средства; не е предвидено да се осъществява и съответно не е осъществен контрол за верността на декларираната информация;

жг) по Програма „Социално ангажирани изкуства“ 2022 г. се финансират проектите до 30 000 лв. и в условията на програмата следва да има изискване за осигуряване на собствен принос в размер на 20 на сто при финансиране от НФК над 15 000 лв. Всички проверени договори по програмата са за финансиране над 15 000 лв. от НФК, но в тях няма клауза за представяне на доказателства за осигурен собствен принос, в несъответствие с чл. 6, ал. 4, т. 2 от Наредба № Н-5 от 27.06.2007 г. (ред. ДВ, бр. 27/2022 г., отм.);

През одитирания период декларирането/доказването на нормативно определен размер на собствен принос за реализацията на проектите е в частично несъответствие с изискванията на Наредба № Н-5 от 27.06.2007 г. (отм.), поради липсата на такова изискване в условията на програмите.

2.4.3. Осъществяване на контрол

¹⁷¹ Одитно доказателство № 20 (Договор № ORG2021-109/2021 г.)

¹⁷² в рамките на до 60 на сто от сумата (70 000 лв., т.е. СР следва да са в размер)

¹⁷³ Одитно доказателство № 20 (Договор № ORG2021-111/2021 г.)

При проверените 63 договора по девет програми през одитирания период е установено:

а) с Контролен лист за осъществен предварителен контрол преди поемане на задължение от финансов контролор на НФК са документирани резултатите от извършените проверки, като датите на част от контролните листове са след сключването на договорите, в т.ч.:

аа) по Програма „Подкрепа за частни организации в областта на любителското изкуство“ 2021 г. – при един¹⁷⁴ от проверените договори, сключен на 25.11.2021 г. е съставен Контролен лист за осъществяване на предварителен контрол преди поемане на задължение¹⁷⁵ с дата 06.12.2021 г.;

аб) по програмите „Едногодишна програма за подкрепа на професионални организации в областта на цирковото изкуство“ 2021 г. („Цирково изкуство“ 2021 г.), „Творчески стипендии“ 2022 г., „Творческо развитие“ 2022 г. и „Мобилност и развитие“ 2023 г., първа сесия, модул „Чужбина“ контролните листове за осъществен предварителен контрол преди поемане на задължение, съставени от финансов контролор на НФК за всеки от проверените договори са с дата след тяхното сключване¹⁷⁶;

ав) по Програма „Творческо развитие“ 2022 г. при един¹⁷⁷ от договорите от одитната извадка по програмата не е извършен предварителен контрол от финансовия контролор преди извършване на плащането по договора, като съгласно становище, представено от НФК, причината е, че бенефициентът е второстепенен разпоредител с бюджет към МК¹⁷⁸;

б) няма документирани резултати за осъществен предварителен контрол за законосъобразност по отношение на съдържанието на договорите и съответствието им с условията по програмата, във връзка с решението на УС на НФК по чл. 10, ал. 1 от Наредба № Н-5/2007 г. (отм.)¹⁷⁹;

в) системата за двойния подпис е прилагана непрекъснато при сключването на договорите от проверените програми и при изплащане на договорените суми по тях;

г) от експерти на НФК е осъществен последващ контрол по отношение на представените финансови отчети по проверените договори, както следва:

га) по Програма „Едногодишна програма за подкрепа на професионални организации в областта на цирковото изкуство“ 2021 г. („Цирково изкуство“ 2021 г.) от експерт на НФК е осъществен контрол на представения финансов отчет и разходооправдателните документи, документиран в Доклад № 300-92 от 27.10.2023 г., като проверените седем финансови отчети са приети без забележка;

гб) по Програма „Музикални инициативи“, модул „Групови проекти“, Първа и Втора сесия 2021 г. – в изпълнение на Заповед № 306-12/2023 г. от финансов експерт на НФК е извършена проверка на програми, реализирани през 2021 г. в това число и Програма „Музикални инициативи“ 2021 г., като при два от проверените договори по програмата, в системата статусът им е като бенефициенти с неприключен отчет, поради непредставяне на разходооправдателни документи¹⁸⁰. При извършената проверка от експерт на НФК, документирана с доклад, рег. № 300-103-3 от 16.11.2023 г. за проверените договори по програмата не са установени непредставени съдържателни отчети;

¹⁷⁴ Одитно доказателство № 20 (Договор № LI159-87/25.11.2021 г.)

¹⁷⁵ Одитно доказателство № 20 (т. 4 Досие на Договор № LI159-87/25.11.2021)

¹⁷⁶ Одитно доказателство № 17 (т.1-т.7, КЛ по програма ТР 22 и КЛ по програма ЦИ 21 – 7 бр.)

¹⁷⁷ Одитно доказателство № 17 (т.5, Досие на договор № TR1-О-2022-9/02.12.22 г. – ДТ Рачо Стоянов)

¹⁷⁸ Одитно доказателство № 17 (т.8.2. от Протокол с вх.№ 100-87#85 от 14.08.2024 г.)

¹⁷⁹ Одитно доказателство № 10 (т. 1.2, стр. 4)

¹⁸⁰ Одитно доказателство № 15 (Становище от НФК с № 100-87#127 от 22.10.2024 г. по Констативен протокол № 100-87#125 от 18.10.2024 г.)

гв) през 2022 г. от НФК е прилагана практика да се извършват проверки на предоставените съдържателни и финансови отчети, в т.ч. първоначална и последваща¹⁸¹. При одита е установено, че: от експерт в НФК първоначално се извършва проверка за наличност на отчетни документи – непосредствено след края на срока за подаване на отчет, като 14 дни след този срок експерти от НФК чрез писмен доклад документират наличието на съдържателен и финансов отчет за всеки от договорите по програмите¹⁸².

След одитирания период от счетоводител в НФК е извършена проверка на предоставените от бенефициентите финансови отчети по Програма „Творческо развитие“ 2022 г. като част от проверени от НФК три¹⁸³ програми за 2022 г. След одитирания период, по време на одита, от оперативен счетоводител в НФК е извършен пълен преглед и проверка на всички отчетни документи на всички бенефициенти по Програма „Социално ангажирани изкуства“ 2022 г.¹⁸⁴. През одитирания период административният капацитет на НФК е крайно недостатъчен за осъществяване на ефективен последващ контрол върху финансовите и съдържателните отчети за изпълнението на договорите по програмите на НФК, което е наложило възлагане на контролни функции по извънтрудови правоотношения¹⁸⁵;

гг) по отношение на последващия контрол, при проверените договори за програмите „Любителско творчество“ 2022 г. и „Творчески стипендии“ 2022 г. е прилагана практика, както при останалите програми на НФК през същата година¹⁸⁶,¹⁸⁷; последващата проверка, в която следва да се извърши пълен преглед на всички отчетни документи на всички бенефициенти по програмата не е извършена¹⁸⁸. По време на одита, от оперативен счетоводител в НФК е извършен частичен преглед и проверка на отчетните документи на бенефициенти по Програма „Любителско творчество“ 2022¹⁸⁹.

Установено е частично несъответствие с изискванията на правната рамка – чл. 13, ал. 3, т. 3 и чл. 14, т.т. 1 и 5 от ЗФУКПС, тъй като предварителният контрол за законосъобразност не е осъществяван непрекъснато и последователно при сключването на всички договори от одитните извадки, и не е осигурена одитна пътека за осъществен предварителен контрол за законосъобразност по отношение на съдържанието на договорите и съответствието им с условията на програмата, поради което няма разумна увереност, че такъв контрол е осъществен.

Въведените с вътрешните актове на НФК контролни дейности, прилагани през одитирания период са недостатъчни по съдържание и обхват, не е определен начинът за извършването на проверките на финансовите и съдържателните отчети, за документирането на резултатите от тях и сроковете, в които следва да бъдат извършени пълните прегледи и проверки на всички отчетни документи по съответните програми. Няма одобрени образци за документиране на проверките и резултатите от тях, с което не е осигурена адекватна одитна пътека за тях и няма разумна увереност, че действително е

¹⁸¹ Одитно доказателство № 13, (т. 2.4 от Писмо №100-87#62/21.06.2024 г. на изпълнителният директор на НФК)

¹⁸² Одитно доказателство № 17 (Докладна записка № 300-8 от 15.01.2024 г. за наличие на съдържателен и финансов отчет)

¹⁸³ Програма „Творческо развитие“ 2022 г., „Социално ангажирани изкуства“ 2022 г. и „Любителско творчество“ 2022 г.

¹⁸⁴ Одитно доказателство № 15 (Докладна записка № 300-111#1 от 01.08.2024 г.)

¹⁸⁵ Одитно доказателство № 26

¹⁸⁶ Одитно доказателство № 13 (Писмо №100-87#62/21.06.2024 г. на изпълнителният директор на НФК)

¹⁸⁷ Одитно доказателство № 17 (Докладна записка № 300-8 от 15.01.2024 г. за наличие на съдържател и финансов отчет)

¹⁸⁸ Одитно доказателство № 12 (Писмо №100-87#57 от 18.06.2024 г. от изпълнителният директор на НФК)

¹⁸⁹ Одитно доказателство № 13

осъществен контрол върху съществените аспекти и елементи по отношение на изпълнението и отчитането при договорите по чл. 33, ал. 3 от ЗЗРК.

Деятелностите по финансиране на творчески проекти в НФК са осъществени в частично съответствие с изискванията на правната рамка.

След одитирания период, с измененията на ЗЗРК (ДВ бр. 16 от 2024 г., в сила от 23.02.2024 г.) са извършени съществени промени в правната рамка, регламентираща дейността на НФК, вкл. УС на фонда и изпълнителния му директор. С Устройствен правилник на Национален фонд "Култура", приет с ПМС № 492 от 27.12.2024 г. (обн., ДВ, бр. 109 от 28.12.2024 г., в сила от 28.12.2024 г.) са уредени дейността, структурата, функциите, организацията на работа и числеността на персонала на фонда; правилата за организацията на работата на Управителния съвет, включително мерките за предотвратяване на конфликт на интереси; условията и редът за провеждане на конкурс за изпълнителен директор на НФК и редът за кандидатстване по обявени конкурси. След одитирания период Наредба № Н-5 от 27.06.2007 г. за условията и реда за провеждане на конкурси за предоставяне на средства от Национален фонд „Култура“, издадена от министъра на културата, Наредба № Н-5/2007 г. е отменена, в сила от 29.11.2024 г. Считано от същата дата общите условия за провеждане на конкурсите за предоставяне на средства от Националния фонд "Култура" са уредени с Наредба № 6 от 21.11.2024 г. за общите условия за провеждане на конкурсите за предоставяне на средства от Национален фонд "Култура", за допустимост на разходите, за оценка на проектите и за тяхното изпълнение, издадена от министъра на културата (обн., ДВ, бр. 101 от 29.11.2024 г.). С измененията в правната рамка, регламентираща организацията на дейността на НФК и функциите и правомощията на УС на фонда и неговия изпълнителен директор са създадени условия за ограничаване на рисковете за управлението на публичните средства и дейности, установени при одита.

3. Изпълнение на „Плана за възстановяване и устойчивост на Република България“

През одитирания период НФК е включен в Плана за възстановяване и устойчивост (ПВУ), чрез подготовката и осъществяването на дейности, свързани с „Проект 42“ с период на изпълнение 2022 г. – 2026 г.¹⁹⁰.

При одита е направен анализ на дейността чрез проследяване на хронологията на предприетите действия. При анализа е установено:

3.1. Обща информация във връзка с участието на НФК в ПВУ

В рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ) фондът изпълнява дейности по Инвестиция 6: „Развитие на културните и творчески сектори“, част от Компонент „Социално включване“, която в България е единствено за безвъзмездни субсидии.

Стратегията за включването на културните и творчески индустрии (КТИ) в НПВУ е инициатива на МК с цел да бъде мобилизиран пълният потенциал на Сектор „Култура“ чрез реформиране на публичните разходи за култура през законодателна и административна реформа¹⁹¹, децентрализация на културните политики, насочени към финансирането на културни продукти и съдържание, повишаване на административния капацитет и увеличаване на компетенциите по отношение на цифровизацията.

¹⁹⁰ Изпълнението на ПВУ се осъществява в съответствие с Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12.02.2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост, Решението за изпълнение на Съвета на ЕС, Споразумението за предоставяне на безвъзмездна финансова подкрепа/заем между ЕК и Република България, както и съответната нормативна уредба на европейско и национално равнище.

¹⁹¹ само по отношение на Националния фонд „Култура“

Бюджетът за Компонент 42 по ПВУ е 79,7 млн. лв. или общо със задължителното съфинансиране от организациите бенефициенти – 96,8 млн. лв.

С ПМС № 157 от **07.07.2022 г.**, за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, и на техните основни функции, НФК е определен като структура за наблюдение и докладване (СНД), както и за краен получател (КП) за инвестиция „Развитие на културните и творчески сектори“ (C11.I6).

В рамките на инвестицията е предвидено реформиране на публичните разходи за култура чрез законодателна и административна реформа в НФК, децентрализация на културните политики чрез обособяване на **три разходни програми**, финансиращи на конкурентен принцип културен продукт и съдържание: „Подкрепа за европейско културно сътрудничество“; „Подкрепа за развитие и достъп на публиката“; „Ново поколение местни политики за култура“.

В качеството му на „краен получател“ НФК следва директно да ползва средства по механизма, свързани с *внедряването на нова функционална електронна система* за администрирането на всички процеси във фонда¹⁹².

В рамките на описания компонент, НФК следва да изготви и *анализ за законодателни промени*, сравнителен анализ на сродно законодателство в три държави в Европейския съюз и проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за закрила и развитие на културата.

За дейностите по компонента от НФК е проведена обществена поръчка с предмет „Консултантски услуги за извършване на анализ и оценка на въздействието на действащото законодателство за НФК, както и изготвяне на предложение за законодателна промяна в правната рамка на НФК“, във връзка с която е сключен Договор № ОП-6/23.01.2023 г.¹⁹³. В рамките на одитирания период от изпълнителя по договора е представен Окончателен доклад по възложената обществена поръчка, който е публикуван на интернет страницата на НФК¹⁹⁴.

В качеството му на „структура за наблюдение и докладване“ НФК следва да разпределя на конкурентен принцип средства на стойност 79,7 млн. лв. по Механизма към български културни организации, общини и творци. Съгласно Системата за управление и контрол на ПВУ на Република България, ръководителят на фонда организира изпълнението на всички възложени отговорности, включително извършва подбор на проектни предложения при спазване на отговорностите, посочени в Оперативното споразумение с МФ и при прилагане на нормативно-установения ред¹⁹⁵.

Средствата по Проект 42 от НПВУ се регулират от Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета от 12.02.2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост, заедно с Регламентите за допълването му и всички подзаконови

¹⁹² интегриран сайт, платформа за кандидатстване в конкурси за финансово подпомагане, отчитане, комуникация с кандидати, бенефициенти и граждани, отговаряне на запитвания, искания по ЗДОИ, сигнали за престъпления и корупция, водене на преписки, комуникация с всички останали държавни и общински администрации, както и такива в чужбина – български и международни, и т.н. Това е така нареченият компонент 307 (или Дейност 1.), предвидена да влезе в експлоатация след одитирания период.

¹⁹³ Одитни доказателства № 10 и 51

¹⁹⁴ https://ncf.bg/web/files/documents/197/file/0032-2023_NFC_Report_01.01&01.02.pdf

¹⁹⁵ За представяне на български продукции в платформите на отворените пазари за изкуства в ЕС, обхватът на безвъзмездните средства е от 100,000 лв. до 500,000 лв. с 20% съфинансиране от бенефициите; за създаване на български продукции и копродукции обхватът на безвъзмездните средства е от 70,000 лв. до 142,000 лв. с 10% съфинансиране от бенефициите; за представяне пред българската публиката на съвременни европейски продукции обхватът на безвъзмездните средства е от 20,000 лв. до 120,000 лв. с 10% съфинансиране от бенефициите; за представяне пред българската публиката на съвременни български продукции извън основните регионални градове обхватът на безвъзмездните средства е от 6,000 лв. до 16,000 лв. с 10% съфинансиране от бенефициите.

нормативни актове по изпълнението му. Като Структура за наблюдение и докладване по ПВУ фондът е под прякото ръководство на МФ, Дирекция „Национален фонд“.

Дейност 5. „Изграждане на капацитет за културната администрация и оператори в сектора на културните и творческите индустрии“ по Проект 42 представлява Обучителна програма за развитие на нови умения и компетенции за стратегическо планиране и добро управление на културната администрация, както и за създаване на нови бизнес модели и иновативни подходи във връзка с преминаването към цифрови технологии.

Към края на **2023 г.** е приключила процедурата за обществено обсъждане на Схема за безвъзмездна помощ в четири сесии „Създаване на български продукции и копродукции в сектора на КТИ“ и Схема за безвъзмездна помощ с две сесии „Български продукции от сектора на КТИ в платформите на отворените пазари за изкуства в ЕС“. Общественото обсъждане и по двете схеми е отворено в продължение на един месец и допълнително удължено по настояване на министъра на културата с още 20 дни – до 12.01.2024 г.

От МФ са съгласувани за съответствие с правилата за държавни помощи пълните комплекти от документи по две покани за представяне на предложения, в т.ч.: схемата за безвъзмездна помощ с четири сесии „Представяне пред българската публиката на съвременни европейски продукции от сектора на КТИ“ и схемата за безвъзмездна помощ с четири сесии „Представяне пред българската публиката на съвременни български продукции от сектора на КТИ“, които са реализирани след одитирания период.

През **2023 г.** НФК като Структура за наблюдение и докладване осъществява мащабна *информационна кампания*. Всички етапи от напредъка (разработване, координация, подготовка на документацията, съгласуване, обществено обсъждане и т.н.) са своевременно комуникирани с МК и Сектор „Култура“. Фондът организира информационни дни в страната, на които запознава представителите на Сектор „Култура“ с възможностите и параметрите на финансиране през грантовите схеми по ПВУ.

3.2. Предприети действия от НФК

3.2.1. Докладване на заседания на УС на НФК и взети решения

При одита е извършен преглед и е анализирано съдържанието на протоколите от заседанията на УС на НФК през 2021 г., 2022 г. и 2023 г., с цел да се установи какви действия са осъществени и какви решения са взети във връзка с ПВУ, при което е установено:

а) УС на НФК е информиран периодично от изпълнителния директор за осъществените и за предстоящите дейности във връзка с изпълнението на ПВУ. Обсъждането от УС на НФК на въпроси във връзка с ПВУ е документирано в протоколите от съответните заседания¹⁹⁶. На заседание на УС на НФК, проведено на 31.08.2021 г.¹⁹⁷, по т. 7 от дневния ред е обсъден и приет „изготвен от изпълнителния директор на НФК „План за действие по реформата, предвидена в рамките на изпълнение на проект „Култура и творчески индустрии в България“. Протоколът е подписан от министъра на културата, в качеството му на председател на УС на НФК. Към протокола са приложени съответните документи: „План за действие по реформата, предвидена в рамките на изпълнение на проект „Култура и творчески индустрии в България: изграждане на приобщаваща, международно конкурентна и устойчива екосистема“ в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост“ – Дейност 1: „Реформиране на публичните разходи за КТИ“ в НФК“, поддейност 1.1. Законодателна промяна в правната рамка на НФК“ – утвърден от изпълнителния директор на НФК, рег. № 690 от 20.08.2021 г. и Писмо, изх. № 158 от 20.08.2021 г./вх. № 92-00-333 от 20.08.2021 г. (на № 92-00-333 от 20.08.2021 г.) – от изпълнителния директор на НФК до министъра на културата;

¹⁹⁶ Одитно доказателства № 10 (т.3.1.1.)

¹⁹⁷ неprisъствено – по електронна поща

б) през 2023 г. на заседания на УС на НФК са обсъдени проблеми във връзка с Проект 42 по ПВУ и отговорностите по управление на дейностите¹⁹⁸. Към Протокол № 9 от 21.07.2023 г. са приложени в електронен формат документи¹⁹⁹, в т.ч.: Система за управление и контрол на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България²⁰⁰, „Схема 2.1“²⁰¹.

Съгласно информация, предоставена от НФК, на УС на НФК са предоставени и документите по Схема 2.2²⁰².

3.2.2. На 29.11.2022 г. от изпълнителния директор на НФК са утвърдени „Вътрешни правила за администриране на нередности и процедури за подаване на сигнали от трети лица за сериозни нередовности във връзка с изпълнение на дейностите по Проект 42 „Развитие на културните и творчески сектори“ по Националния план за възстановяване и устойчивост Национален фонд „Култура“, както и „Инструкция за прилагане на Система за двоен подпис от Структурата за наблюдение и докладване на Националния фонд „Култура“ и „Вътрешни правила на Националния фонд „Култура“ за изпълнение на функциите на структура за наблюдение и докладване“, „Правила за включване на експерти за участие в Структурата за наблюдение и докладване на Националния фонд „Култура“²⁰³.

3.2.3. След одитирания период, през м. юли 2024 г., от изпълнителния директор на НФК са издадени две заповеди за отмяна на заповеди от м. февруари 2024 г. във връзка с ПВУ, като:

а) Със Заповед № ПВУ-СНД-77 от 11.07.2024 г.²⁰⁴ е отменена Заповед № СНД-ПВУ-30 от 22.02.2024 г., с която са утвърдени условия за кандидатстване и условия за изпълнение по процедура BG-RRP-11.015 – Схема за безвъзмездна помощ в четири сесии „Създаване на български продукции и копродукции в сектора КТИ“ Компонент 11 „Социално включване“, Инвестиция 11.16 „Развитие на културните и творческите сектори“;

б) със Заповед № ПВУ-СНД-78 от 11.07.2024 г.²⁰⁵ е отменена Заповед № ПВУ-32 от 23.02.2024 г., с която са утвърдени условия за кандидатстване и условия за изпълнение по

¹⁹⁸ Одитни доказателства № 6 и 10

¹⁹⁹ ПМС № 80 от 09.05.2022 г. за определяне на правилата за възлагане на дейности по инвестиции от крайни получатели на средства от механизма за възстановяване и устойчивост, ПМС № 114 от 08.06.2022 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на средства на крайни получатели от механизма за възстановяване и устойчивост, ПМС № 157 от 07.07.2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на плана за възстановяване и устойчивост на република България, и на техните основни функции; Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския Парламент и на Съвета от 12.02.2021 г. за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост; Делегиран Регламент (ЕС) 2021/2105 на комисията от 28.09.2021 г. за допълване на Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост чрез определяне на методика за отчитане на социалните разходи; Делегиран Регламент (ЕС) 2021/2105 на комисията от 28.09.2021 г. за допълване на Регламент (ЕС) 2021/241 на Европейския парламент и на Съвета за създаване на Механизъм за възстановяване и устойчивост чрез определяне на методика за отчитане на социалните разходи; попълнена „Бланка за кандидатстване на проект по Инструмента за възстановяване и устойчивост“

²⁰⁰ Версия № 1 юни 2022 г.), с приложени правила и образци на контролни листове

²⁰¹ в т.ч. Папка „Изпълнение“ (вкл. Приложение „Общи условия към договорите за финансиране на крайни получатели по Механизма за възстановяване и устойчивост“; Национален план за възстановяване и устойчивост Компонент „Социално включване“ Инвестиция 6: „Развитие на културните и творчески сектори“/Условия за изпълнение по процедура чрез подбор на предложения за изпълнение на инвестиции от крайни получатели BG-. „Схема за безвъзмездна помощ с две сесии „Български продукции от сектора на КТИ в платформите на отворените пазари за изкуства в ЕС“ – с приложения) и Папка „Кандидатстване“ – с приложения, в т.ч. и „Ред и условия за съгласуване на одобрените инвестиционни проекти от Плана за възстановяване и устойчивост за съответствие със законодателството в областта на държавните помощи“ – Приложение 1).

²⁰² Одитно доказателство № 10

²⁰³ Одитно доказателство № 10

²⁰⁴ https://ncf.bg/web/files/richeditor/npvu/zapoved_restart_pvu-snd-77.pdf

²⁰⁵ https://ncf.bg/web/files/richeditor/npvu/zapoved_restart_pvu-snd-78.pdf

процедура BG-RRP-11.014 – Схема за безвъзмездна помощ в две сесии „Български продукции в сектора на КТИ в платформите на отворените пазари за изкуства в ЕС“.

Заповедите са отменени, поради неспазена при издаването им обвързана компетентност с УС на НФК във връзка с чл. 27 от ЗЗРК, и установяването на новооткрити обстоятелства по смисъла на чл. 99, т. 2 от АПК във връзка с получено писмо в НФК – № СНД-ПВУ-34 и № 100-175, съдържащо становище от МФ и Европейската комисия относно законосъобразността на процедурите²⁰⁶. С отменителните заповеди са възобновени производствата по утвърждаване на условия за посочените схеми за безвъзмездна помощ²⁰⁷.

3.2.4. От изпълнителния директор на НФК до директора на Дирекция „Национален фонд“ в МФ са изпратени две запитвания във връзка с ПВУ²⁰⁸. С писмата²⁰⁹ е поискано становище относно разпределението на отговорностите по ПВУ при органите на НФК (УС на НФК и изпълнителния директор) във връзка със ЗЗРК и с прилагането на Система за управление и контрол на ПВУ. Съгласно отговора, правомощията на ръководител на структура за наблюдение и докладване могат да се упражняват и от овластено от ръководителя лице²¹⁰.

3.3. Отчетени разходи

Съгласно месечната отчетна информация за финансовото изпълнение по ПВУ²¹¹, публикувана на интернет страницата на НФК, през одитирания период от НФК са отчетени разходи в евро по ПВУ (Инвестиция K11.И6 НФК) през второто полугодие на 2023 г., в т.ч.: към 21.07.2023 г. – 338 евро; към 31.08.2023 г. – 21 197 евро; към 30.09.2023 г. – 78 680 евро; към 31.10.2023 г. – 89 923 евро; към 30.11.2023 г. – 100 861 евро; и към 31.12.2023 г. – 109 061 евро, за което са предоставени съответните разшифровки²¹².

През одитирания период УС на НФК е информиран текущо от изпълнителния директор на НФК за изпълнените и предстоящите за изпълнение дейности по ПВУ, които са обсъждани на заседанията на УС. Дейностите, свързани с ПВУ са осъществени от НФК в условията на ограничен административен капацитет, многократни смени на председателя на УС – министъра на културата, на заместник-министри и на членове на УС, едновременно с това значително увеличаване на текущите задачи (предвид многократно увеличения бюджет за финансиране на проекти по регулярни и извънредни програми на фонда), нова и специфична правна рамка във връзка с ПВУ, а до средата на 2022 г. – в условията на задължителните за спазване извънредни противоепидемични мерки за „Ковид-19“, което е довело до забавяне в изпълнението на дейностите по плана и до отмяна на вече утвърдени условия за кандидатстване и за изпълнение по процедури BG-RRP-11.014 и BG-RRP-11.015.

II. Разходи за дейността

1. Разходи за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения

1.1. Вътрешни актове

На основание чл. 22, ал. 1 от Наредбата за структурата и организацията на работната заплата (НСОРЗ) от изпълнителния директор на НФК със заповеди са утвърдени следните вътрешни актове: Правила за организиране на работните заплати в Национален фонд „Култура (ПОРЗНФК), утвърдени на 20.01.2014 г. и отменени със заповед от 15.11.2023 г. за

²⁰⁶ Одитно доказателство № 10

²⁰⁷ Одитно доказателство № 10 (т.3.1.2.)

²⁰⁸ Одитно доказателство № 22

²⁰⁹ писма изх. № 200-68/22.06.2022 г. и изх. № 200-130 от 29.11.2022 г.

²¹⁰ Одитно доказателство № 22

²¹¹ <https://www.minfin.bg/bg/1732>

²¹² Одитно доказателство № 22.

утвърждаване на Вътрешни правила за заплатите в Национален фонд „Култура“ (ВПЗНФК). Правилата включват задължителното съдържание по чл. 22, ал. 3 от НСОПЗ. Считано от 09.01.2023 г. в НФК действат Вътрешни правила за управление на човешките ресурси и организационното развитие на Национален фонд „Култура“ (ВПУЧРОР)²¹³.

Със заповед на изпълнителния директор са утвърдени Вътрешни правила за финансово управление и контрол (ВПФУК), в сила от 01.07.2020 г.²¹⁴. С правилата е определен обхвата, основните елементи и реда за осъществяването на финансовото управление и контрол в НФК. Със заповед на изпълнителния директор, в сила от 27.10.2023 г. са утвърдени нови Вътрешни правила за финансово управление и контрол в НФК и са отменени предходните²¹⁵.

Съгласно чл. 16 от ВПФУК *системата за двоен подпис* се прилага като всяко поемане на финансово задължение и всяко плащане се извършва след полагането на подписите на изпълнителния директор и на лицето, отговорно за счетоводните записвания. От изпълнителния директор е утвърдена Инструкция за прилагане на системата за двоен подпис в НФК, в сила от 27.10.2023 г.²¹⁶. През одитирания период длъжността „главен счетоводител“ е осъществявана въз основа на сключен договор за извънтрудово правоотношение, като през периода са действали четири договора с предмет: извършване на писмени и устни счетоводно-консултантски услуги, както и проверка на финансовото изпълнение на проектите, финансирани от НФК²¹⁷.

Съгласно чл. 17 от ВПФУК предварителният контрол за законосъобразност следва да се осъществява от финансов контрольор и да обхваща финансовата и нефинансовата дейност на фонда. В чл. 18 от ВПФУК са определени основните дейности, подлежащи на предварителен контрол, а в чл. 20 и 22 от правилата са посочени видовете проверки, които следва да се извършат. За документиране на извършените проверки е предвидено да се изготвят Контролен лист за извършване на предварителен контрол преди поемане на задължение и Контролен лист за извършване на предварителен контрол преди извършване на разход. През одитирания период в щатните разписания не е предвидена длъжност „финансов контрольор“. Същата е осъществявана от лице по извънтрудово правоотношение. През периода са сключени три договора²¹⁸ с предмет: извършване на предварителен контрол при поемане на задължения и извършване на разход.

От изпълнителния директор са утвърдени Правила за информационно-деловодната дейност и работата с документите в НФК и за дейността на учредения архив²¹⁹, в сила от 2017 г. и нови в сила от 31.01.2022 г., с които е уредена организацията на деловодната дейност и документооборота в администрацията на НФК, задълженията на служителите при работа с документите при вътрешно-служебен документооборот и други.

През одитирания период в НФК е разработена Стратегия за *управление на риска* на Национален фонд „Култура“, утвърдена на 15.01.2016 г. от изпълнителния директор и

²¹³ Одитно доказателство № 4 (Правила предоставени на електронен носител- флаш памет - Вътрешни правила за управление на човешките ресурси и организационното развитие на Национален фонд „Култура“, Правила за организиране на работните заплати в Национален фонд „Култура“, в сила от 20.01.2014 г. и Вътрешни правила за заплатите в Национален фонд „Култура“, в сила от м. 11. 2023 г.)

²¹⁴ Одитно доказателство № 4

²¹⁵ Одитно доказателство № 4 (Вътрешни правила за финансово управление и контрол в НФК, в сила от 27.10.2023 г.)

²¹⁶ Одитно доказателство № 4 (Инструкция за прилагане на системата на двоен подпис в НФК, в сила от 27.10.2023 г.)

²¹⁷ Одитно доказателство № 25 (Договори № ДЛ-2 от 01.01.2021 г., ДЛ-5-04.01.2022 г. и ДЛ-2 от 01.01.2023 г.)

²¹⁸ Одитно доказателство № 25 (Договори № ДЛ-3 от 01.01.2021 г., ДЛ-7 от 04.01.2022 гг. И ДЛ-3 от 01.01.2023 г.)

²¹⁹ Одитно доказателство № 4 (Правила за информационно-деловодната дейност и работата с документите в НФК и за дейността на учредения архив, в сила от 13.02.2017 г. и от 31.01.2022 г.)

актуализирана със заповед от 21.01.2021 г. Със заповед е утвърдена нова Стратегия за управление на риска в сила от 27.10.2023 г., като със същата заповед е отменена действащата до момента. За всяка година от одитирания период са изготвени Риск-регистри, утвърдени от изпълнителния директор, в които са идентифицирани и оценени рисковете. През одитирания период в риск-регистрите не са идентифицирани рискове в областта на обществените поръчки²²⁰.

Действащите през одитирания период Вътрешни правила за финансово управление и контрол са в съответствие със ЗФУКПС и регламентират основните контролни дейности. През одитирания период е извършван ежегоден преглед и оценка на рисковете за постигане на целите, документиран в Риск-регистри, утвърдени от изпълнителния директор. През одитирания период в риск-регистрите не са идентифицирани рискове в областта на обществените поръчки.

1.2. Организационна структура, длъжностно и поименно разписание на НФК

През одитирания период от УС не е приета структура на администрацията на НФК, в несъответствие с чл. 27, ал. 1, т. 6 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42 от 2009 г.)²²¹ и чл. 4, ал. 1, т. 6 от Правилата за организацията на работата на УС на НФК (ПОРУС)²²².

На основание чл. 29, ал. 1, т. 2 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 42 от 2009 г.), изпълнителният директор осъществява оперативното ръководство на фонда, като в качеството на работодател сключва, изменя и прекратява трудовите договори със служителите на НФК, определя размера на индивидуалните трудови възнаграждения. Съгласно чл. 4, ал. 1 от ВПУЧРОР, изпълнителният директор следва да утвърждава длъжностно щатно разписание и поименно разписания на длъжностите²²³.

През одитирания период са действали лъжностни и поименни разписания на длъжностите в НФК, утвърдени от изпълнителния директор на фонда в съответствие с реда, определен в чл. 4, ал. 1 от ВПУЧРОР. Разписанията са актуализирани в съответствие с настъпилите промени. При проверката е установено, че длъжностното разписание и поименните разписания на НФК съдържат информацията, определена в раздел III от ВПУЧРОР. Съставянето на длъжностните и поименните разписания на длъжностите е в съответствие с реда, определен в Националната класификация на професиите и длъжностите (НКПД, 2011 г.) и Правилника за прилагане на Националната класификация на професиите и длъжностите, 2011 (ППНКПД, 2011 г.)²²⁴. Съгласно чл. 4, ал. 3 от ВПУЧРОР за съставянето на длъжностното и поименните разписания отговаря главният счетоводител на НФК.

През одитирания период общата численост на персонала в НФК е 11 щатни бройки, определена в приложение към чл. 2, т. 13 от ПМС № 263 от 30.07.2021 г. за определяне на второстепенните разпоредители с бюджет по бюджета на Министерството на културата (ред. ДВ, бр. 64 от 03.08.2021 г.). През одитирания период фактическата численост на персонала е както следва: към 31.12.2021 г. – 4 щатни бройки, към 31.12.2022 г. – 10 щатни бройки и към 31.12.2023 г. – 11 щатни бройки, в т.ч. изпълнителен директор. С докладна записка, изх. № 200-25 от 01.03.2023 г. министърът на културата е информиран от изпълнителния директор на НФК за необходимостта от увеличаване на щатната численост на фонда с две щатни бройки²²⁵. С

²²⁰ Одитно доказателство № 4 (Стратегия за управление на риска, риск-регистри за 2021, 2022 и 2023 г.)

²²¹ Одитно доказателство № 5 (Отговор на писмо, изх. № 100-87-4 от 28.02.2024 г.)

²²² След одитирания период правилата за организацията на работата на Управителния съвет са уредени в Устройствен правилник на Национален фонд "Култура", приет с ПМС № 492 от 27.12.2024 г., обн., ДВ, бр. 109 от 28.12.2024 г., в сила от 28.12.2024 г.

²²³ Одитно доказателство № 23 (Писмо № 100-87-16 от 29.03.2024 г.)

²²⁴ Одитно доказателство № 24

²²⁵ Одитно доказателство № 26 Докладна записка, изх. № 200-25 от 01.03.2023 г. на изп. директор

изменение на ПМС № 263 от 30.07.2021 г. от 09.07.2024 г., в сила от 09.07.2024 г. е увеличена щатната численост на персонала на 16 броя.

Служителите на фонда са назначени по трудови правоотношения, на експертни длъжности.

В утвърдените щатни разписания са предвидени длъжности за главен счетоводител и юрист, но през целия одитиран период функциите на тези длъжности са възложени и се изпълняват по извънтрудови правоотношения²²⁶. През одитирания период не е извършен анализ с цел оптимизиране на длъжностната структура, функциите и дейностите, определени за изпълнение от НФК и не са предприети действия за трансформирането на трайно незаетите длъжностите „главен счетоводител“ и „юрист“ в други, на които да се възложат функции, необходими за осъществяването на дейността на НФК.

Показателите за работните заплати през одитирания период са представени в следващата таблица:

Таблица № 4
(в лева)

№ по ред	Показател	2021 г.		2022 г.		2023 г.	
		план	отчет	план	отчет	план	отчет
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Разходи за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения	62 900	55 188	119 800	221 972	273 712	273 712
2.	Средна годишна брутна заплата	5 718	13 797	10 891	22 197	24 883	24 883
3.	Средна месечна брутна заплата	476	1 150	908	1 850	2 074	2 074

Източник: отчетите за касовото изпълнение на бюджета за 2021 г., 2022 г. и 2023 г.²²⁷

Извършените разходи за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения са над бюджетните средства за тези разходи, утвърдени от ПРБ, в несъответствие със чл. 102 от ЗПФ, съгласно който не могат да се извършват разходи и поемат задължения за разходи над утвърдените по бюджета разходи и задължения за разходи.

През одитирания период от УС не е приета структура на администрацията на НФК, в несъответствие със ЗЗРК и Правилата за организацията на работата на УС на НФК. Не е извършен анализ с цел оптимизиране на длъжностната структура с оглед изпълнението на функциите и дейностите на НФК. Извършените разходи за заплати и възнаграждения на персонала, нает по трудови правоотношения са над утвърдените от ПРБ, в несъответствие със ЗПФ.

1.3. Трудови правоотношения

Личните трудови досиета на лицата, назначени по трудов договор се създават, съхраняват и актуализират от служител на длъжност „оперативен счетоводител“. Посоченото задължение на служителя е вменено с длъжностната му характеристика²²⁸.

Основните трудови възнаграждения и допълнителните възнаграждения с постоянен характер за придобит трудов стаж и професионален опит и за образователна и научна степен са определени в трудовите договори и допълнителните споразумения, сключени между работодателя и служителите.

²²⁶ Одитно доказателство № 25 (Граждански договори (гл. счетоводител и юрист)

²²⁷ Одитно доказателство № 3

²²⁸ Одитно доказателство № 27

При извършената проверка за съответствие на дейността по назначаване и освобождаване на служители, определяне на основната работна заплата и допълнителните възнаграждения, създаване и поддържане на трудовите досиета в НФК е установено:

1.3.1. При проверката на трудовите правоотношения за тримата изпълнителни директори, заемали длъжността последователно през одитирания период, е установено:

а) считано от 05.08.2021 г. със заповед на министъра на културата трудовото правоотношение Борислав Геронтиев като изпълнителен директор на НФК е прекратено. Решението на УС за освобождаване на изпълнителния директор е от 09.08.2021 г. (протокол № 13), т.е. след издаването на заповедта, което е в несъответствие с чл. 28, т. 2 от ЗЗРК (ред. ДВ, бр. 50 от 1999 г.), съгласно който председателят на управителния съвет сключва и прекратява трудовия договор с изпълнителния директор по решение на УС²²⁹. За останалите назначени и освободени изпълнителни директори през одитирания период са взети решения от УС, в съответствие с реда, определен в ЗЗРК²³⁰;

б) на заемалите длъжността изпълнителен директор на НФК през одитирания период не са връчени длъжностни характеристики, в несъответствие с чл. 127, ал. 1, т. 4 от Кодекса на труда (КТ), съгласно който при сключване на трудов договор работодателят е длъжен да връчи на работника или служителя длъжностна характеристика²³¹;

в) с решение по протокол № 9 от 01.07.2022 г. УС е възложил на НФК да подготви процедура и правила за обявяване на отворена покана за представяне на кандидатури на изпълнителен директор. От страна на НФК е разработена процедура, която не е приета от УС²³².

1.3.2. През одитирания са назначени общо 10 служители, от които осем през 2022 г. и двама през 2023 г. През 2021 г. в НФК не са назначавани и освобождавани служители²³³.

При проверката на трудовите досиета на назначените и напуснали служители през одитирания период е установено²³⁴:

а) съдържанието на сключените трудови договори е в съответствие с изискванията на чл. 66, ал. 1 от КТ. Същите са подписани от страните и са приложени в досиетата на служителите;

б) за един от трудовите договори не е приложена системата за двоен подпис и договорът не е подписан от лицето, отговорно за счетоводните записвания, в несъответствие с чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС и чл. 16, ал. 2 от Вътрешните правила за финансово управление и контрол в НФК (ВПФУК) в сила от 13.07.2020 г.²³⁵;

в) преди сключване на трудовите договори е осъществен предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролор, в съответствие с чл. 13, ал. 3, т. 3 от ЗФУКПС и чл. 17 от ВПФУК;

г) сключените през одитирания период допълнителни споразумения между работодателя и служителите са подписани от страните и са приложени в трудовите досиета;

д) при четири от проверените допълнителните споразумения не е приложена системата за двоен подпис от главен счетоводител, в несъответствие с чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС и чл. 16, ал. 2 от ВПФУК²³⁶;

²²⁹ Одитно доказателство № 28.

²³⁰ Одитно доказателство № 28

²³¹ Одитно доказателство № 29

²³² Одитни доказателства №№ 28 и 30.

²³³ Одитно доказателство № 31

²³⁴ Одитно доказателство № 32

²³⁵ Одитно доказателство № 32

²³⁶ Одитно доказателство № 32

е) в четири случая преди сключване на допълнителните споразумения между страните не е осъществен предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролор в несъответствие с чл. 13, ал. 3, т. 3 от ЗФУКПС и чл. 17 от ВПФУК²³⁷;

ж) в изготвените длъжностни щатни разписания през 2021 г. и 2022 г., утвърдени от изпълнителния директор е предвидена длъжност „деловодител“, за която в поименните щатни разписания за периода от 03.08.2021 г. до м. юни 2022 г., е посочен код на „старши експерт“. През 2023 г. в длъжностните щатни разписания е предвидена длъжност „главен експерт деловодство и архив“ с код по НКПД за системен администратор, а в поименните щатни разписания за същата длъжност е посочен код за длъжност „старши експерт“²³⁸, с което не е осигурена еднотипност и съпоставимост на информацията;

з) в седем длъжностни характеристики на служители посоченият код по НКПД за длъжността не е в съответствие с НКПД- 2011²³⁹;

и) в три от трудовите договори на служители посоченият код по НКПД за длъжността не съответства на НКПД-2011²⁴⁰;

й) в две от заповедите за прекратяване на трудовите правоотношения през одитирания период не са посочени правилните кодове за длъжността по НКПД-2011²⁴¹;

к) преди изготвяне на поименните длъжностни разписания е осъществен предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролор²⁴²;

л) за всички служители са открити трудови досиета и в тях се съхраняват документите във връзка с възникването, съществуването, изменението и прекратяването на трудовото правоотношение, в съответствие с чл. 128б, ал. 2 от КТ;

м) в трудовите досиета на назначените служители през одитирания период, се съхраняват длъжностните им характеристики, в съответствие с чл. 127, ал. 1, т. 4 от КТ. Длъжностните характеристики са утвърдени от изпълнителния директор в съответствие с чл. 6, ал. 2 от Вътрешни правила за управление на човешките ресурси и организационното развитие на НФК и са връчени на служителите. Установени са 7 случая, при които на длъжностните характеристики не е поставена дата на връчване, а в четири случая утвърдените длъжностни характеристики са с дата след сключване на трудовите договори със съответните служители²⁴³;

н) в НФК се води дневник за издаване на трудови книжки. За одитирания период са издадени три трудови книжки, които са вписани в дневника, в съответствие с чл. 1, ал. 5 от Наредбата за трудовата книжка и трудовия стаж. Липсват подписи на служителите, удостоверяващи, че са ги получили²⁴⁴;

о) през одитирания период са прекратени три трудови договора (два през 2022 г. и един през 2023 г.) В трудовите досиета на служителите се съхраняват заповедите на изпълнителния директор на НФК за прекратяване на трудовото правоотношение, в съответствие с чл. 128б, ал. 2 от КТ²⁴⁵;

п) в досиетата на служителите, постъпили през одитирания период са приложени служебни бележки за проведен инструктаж по безопасни условия на труд;

²³⁷ Одитно доказателство № 32

²³⁸ Одитно доказателство № 24

²³⁹ Одитно доказателство № 32

²⁴⁰ Одитно доказателство № 32

²⁴¹ Одитно доказателство № 32

²⁴² Одитно доказателство № 24

²⁴³ Одитно доказателство № 32

²⁴⁴ Одитно доказателство № 47

²⁴⁵ Одитно доказателство № 32 (трудова досиета на С.С., Р. К., Е.Д – заповеди за прекратяване на трудовите правоотношения)

р) досиетата на служителите не са подредени хронологично, а тези по прекратените трудови правоотношения не са архивирани, в несъответствие с Правилата за информационно-деловодната дейност и работата с документите в Национален фонд „Култура“ и за дейността на учрежденския архив, в сила от м. януари 2022 г., а преди тази дата Инstrukция за информационно-деловодната дейност и работата с документи в НФК и за дейността на учрежденския архив²⁴⁶.

Заповедта за освобождаване на един от заемалите длъжността изпълнителен директор през одитирания период е в несъответствие с действащия ред, определен със ЗЗРК. На изпълнителните директори на НФК, заемали длъжността през одитирания период не са връчени длъжностни характеристики, в несъответствие с Кодекса на труда.

Контролните дейности предварителен контрол за законосъобразност и система за двоен подпис при възникване, изменение и прекратяване на трудовите правоотношения през одитирания период не са нействали непрекъснато и последователно, в несъответствие със ЗФУКПС и ВПФУК. В изготвените и утвърдени длъжностни щатни разписания и поименни разписания на длъжностите през одитирания период, в отделни трудови договори, длъжностни характеристики на служителите, както и в заповеди за прекратяване на трудови правоотношения не е осигурено съответствие и съпоставимост на посочените кодове за длъжностите по НКПД. В седем от длъжностните характеристики няма дата на връчване, а в четири - посочената дата е след датата на сключване на трудовите договори със служителите, в несъответствие с КТ.

1.4. Основни месечни заплати и допълнителни възнаграждения

При проверката на основните месечни заплати на служителите в НФК е установено:

а) основните месечни заплати, посочени в трудовите договори/допълнителните споразумения съответстват на посочените в поименните разписания на длъжностите за съответния период;

б) определените в трудовите договори/допълнителните споразумения основни месечни работни заплати са правилно отразени във ведомостите при начисляването на месечните плащания;

в) изготвяни са месечни ведомости за заплати и рекапитулации към тях, в съответствие с чл. 128, т. 1 - 2 от КТ²⁴⁷;

г) през одитирания период не е възлаган и отчитан извънреден труд и не са изплащани възнаграждения за извънреден труд²⁴⁸;

д) със заповеди на изпълнителния директор на НФК на служителите са изплатени допълнителни възнаграждения и награди, както следва:

да) през 2021 г. във връзка със създаване и провеждане на извънредни програми за финансово подпомагане на проекти в сферата на културата са изплатени награди на трима служители на фонда в общ размер 3 000 лв.²⁴⁹;

дб) през 2022 г. със заповед през м. април е изплатено допълнително възнаграждение на един служител в размер 1 000 лв. и през м. декември награди на девет служители на фонда във връзка с извънредните програми за финансово подпомагане в общ размер 25 200 лв.²⁵⁰.

Съгласно Правилата за организиране на работните заплати в НФК, утвърдени през 2014 г. и действащи и през 2022 г., средствата за награди се осигуряват за служители, работещи

²⁴⁶ Одитно доказателство № 45

²⁴⁷ Одитно доказателство № 34

²⁴⁸ Одитно доказателство № 35 (Писмо, изх. № 100-87-22 от 05.04.2024 г.)

²⁴⁹ Одитно доказателство № 35 (Заповед № 3-300-1 от 06.12.2021 г.)

²⁵⁰ Одитни доказателства №№ 35 (Заповед №№ 3-303-2 от 13.04.2022 г. и 3-300-3 от 10.12.2022 г., ведомости, пл. нареждания, контролни листове)

във фонда най-малко шест месеца към момента на изплащане на наградите. При проверката е установено, че за изплатеното допълнително възнаграждение през м. април и за изплатените награди на двама служители през м. декември не е спазен 6-месечния срок от назначаването на служителя до изплащането на наградите, което не е в съответствие с чл. 5, ал. 4 от действащите през периода Правилата за организиране на работните заплати в НФК;

дв) през 2023 г. не са изплащани допълнителни възнаграждения и награди на служителите във фонда;

е) осъществен е предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролор преди поемане на задължение и преди извършване на разходте за основните и допълнителните трудови възнаграждения, за което са изготвени контролни листове. При извършване на плащанията е приложена системата за двоен подпис, в съответствие с чл.13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС и чл. 17, ал. 2 от ВПФУК в НФК.

През 2022 г. са изплатени средства за допълнителни възнаграждения и награди в несъответствие с условията за това, определени в Правилата за организиране на работните заплати в НФК, действащи през периода.

1.5. Оценяване и атестиране на служителите в НФК

Съгласно чл. 18 от ВПУЧРОР, в сила от 16.01.2023 г., оценяването и атестирането на служителите в НФК се извършва по реда на Наредбата за условията и реда за оценяване изпълнението на служителите в държавната администрация. В досиетата на служителите, които са в трудови правоотношения през 2023 г. са попълнени и приложени формуляри за оценка на изпълнението на длъжността от служители, заемащи експертни длъжности със спомагателни функции и технически длъжности. Документирано е провеждането на междинни срещи между оценяващия ръководител и оценявания в предвидените срокове. За провеждането на заключителната среща във формулярите е поставена дата 29.12., в несъответствие с чл. 13, ал. 1 от наредбата, съгласно който заключителната среща между оценяващия ръководител и оценявания следва да се провежда в периода от 1 до 31 януари на следващата година. Формулярите са подписани от служителя и оценяващия ръководител²⁵¹.

2. Разходи за персонала по извънтрудови правоотношения

2.1. Вътрешни актове

Сключването на договори за извънтрудови правоотношения (граждански договори) в НФК е регламентирано с утвърдени от изпълнителния директор на НФК Правила за отчитане и изплащане на суми по граждански договори в НФК (ПОИСГД), в сила от м. януари 2021 г.^{252, 253}. С правилата е уредено сключването, отчитането и изплащането на суми по договори извънтрудови правоотношения. Правилата се прилагат при назначаване на членове на комисии за провеждане на конкурси за финансово подпомагане на проекти. Съгласно чл. 4 от ПОИСГД задължителните реквизити на договора са: предмет, срок за изпълнение, права и задължения на страните, размер на възнаграждението и условията на плащане. Съгласно чл. 8 от ПОИСГД, за извършената работа от изпълнителя по гражданския договор следва да се изготви отчет, който се одобрява от изпълнителния директор на фонда. В правилата не са определени ред и длъжностни лица, на които да е вменено задължение относно: инициране на сключването на договор; изготвяне на договор; осъществяване на контрол върху изпълнението на

²⁵¹Одитно доказателство № 32 (Формуляри за атестации на служителите)

²⁵² преди тази дата са действали Вътрешни правила за отчитане и изплащане на суми по граждански договори в НФК, утвърдени на 08.07.2020 г.

²⁵³Одитно доказателство № 4 Вътрешни правила за отчитане и изплащане на суми по граждански договори, утвърдени със Заповед № 3-306-24 от 21.01.2021 г.

сключените договори, включително приемане на отчети за извършената работа по договорите; поддържане на регистър на гражданските договори и тяхното съхранение.

С чл. 5 и 6 от ПОИСГД са въведени контролни дейности преди поемане на задължение по гражданския договор, а именно системата за двоен подпис и предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролор. Съгласно чл. 8 от ПОИСГД, контролът при изпълнение на договорите се осъществява от изпълнителния директор и главния счетоводител, като не са посочени ред/начин за осъществяване и документиране на този контрол.

До края на 2021 г. е поддържан регистър на гражданските договори в електронен формат (таблица), а след този период всички регистри се водят в Archimed eProcess - деловоден софтуерен продукт. Регистърът на гражданските договори е част от задълженията на служителя, изпълняващ длъжността главен експерт „Деловодство и архив“ в НФК.

2.2 Разходи за извънтрудови правоотношения

През одитирания период са сключени общо 622 броя договори с физически лица, както следва:

Таблица № 5

№ по ред	Година	Договори с физически лица за административни дейности (бр.)	Договори с физически лица за участие в експертни и/или технически комисии (бр.)
1	2	3	4
1.	2021 г.	51	153
2.	2022 г.	50	179
3.	2023 г.	24	165
	Общо:	125	497

Източник: Справки за сключените договори по извънтрудови правоотношения за одитирания период²⁵⁴

Изплатените възнаграждения на лицата по извънтрудови правоотношения са, както следва: за 2021 г. - 348 196 лв. при планирани за същия период по параграф „Други възнаграждения и плащания за персонала общо в размер 194 900 лв. (или 79 на сто над утвърдения план); за 2022 г. - 511 652 лв. при планирани общо за „Други възнаграждения и плащания за персонала“ – 297 941 лв. (или 72 на сто над утвърдения план) и за 2023 г. – 311 457 лв. при планирани 179 499 лв. (или 74 на сто над утвърдения план)²⁵⁵.

За целите на одита е извършена проверка на 70 договора, от които 45 договора за участие в експертни и/или технически комисии и 25 договора, сключени с физически лица за общи административни дейности. При проверката е установено²⁵⁶:

а) договорите съдържат данни за страните, което позволява идентифицирането на изпълнителя. Договорите са номерирани и имат вписана дата на сключване, с изключение на един договор, в който датата на сключването му липсва²⁵⁷. Договорите са подписани от изпълнителния директор и от изпълнителите;

б) в договорите е определен срок за извършване на възложената работа, с изключение на четири договори, в които не е посочен срок на изпълнение²⁵⁸;

в) всички договори съдържат предмет, възнаграждение за извършената работа (месечно или за определен резултат);

²⁵⁴ Одитно доказателство № 36

²⁵⁵ Одитно доказателство № 3

²⁵⁶ Одитно доказателство № 36

²⁵⁷ Одитно доказателство № 36 (ДЛ-27 от 2022 г.)

²⁵⁸ Одитно доказателство № 36 (ДЛ-46 от 2022 г., ДЛ-41 от 2022 г., ДЛ-23 от 2022 г. и ДЛ-11 от 2023 г.)

г) в договорите е посочен начинът за извършване на плащанията по тях – в брой или по банков път. В 13 бр. договори не е посочена банковата сметка в случай на плащане по банков път²⁵⁹. В договорите за участие в комисии, сключени през 2021 г. е посочено, че плащането ще се извърши по банкова сметка на изпълнителя, но в четири от проверените договори не е посочен номер на банкова сметка²⁶⁰. В договорите, сключени през 2022 г. не са посочени банкови сметки на изпълнителите, а за договорите, сключени през 2023 г. не е посочен начинът на плащане – в брой или по банков път;

д) за отчитане на извършената работа са изготвени отчети/протоколи от изпълнителите по договорите, с изключение на четири договори²⁶¹.

За отчитане на извършената работа по сключени договори за участия в комисии са изготвени доклади, с изключение на три договори през 2021 г., за които при одита не са представени доклади²⁶².

е) представените отчети за извършената работа са одобрени/приети от изпълнителния директор на НФК, с изключение на един отчет по договор, който не е подписан от изпълнителния директор за одобрение²⁶³.

През 2021 г. не са приети пет доклада²⁶⁴ за отчитане изпълнението на сключени договори за участия в комисии. През 2022 г. и 2023 г. са представени доклади за отчитане на изпълнението на договори, но липсва документиране на приемане на отчетеното изпълнение;

ж) от общо проверените договори, четири броя са сключени със служители на НФК, като възложената работа не попада в кръга на трудовите им задължения, определени с длъжностните характеристики на служителите. В договорите със служители на НФК не е включено изискване дейността по договора да се изпълнява извън работното време на служителя²⁶⁵;

з) изплатените средства са в съответствие с уговорените между страните. Плащанията по договорите са извършени под формата на масово плащане с едно платежно нареждане, което затруднява проследяването на плащанията за отделните договори;

и) от изпълнителите са представени декларации относно приложимия режим на осигуряване;

й) с договорите между страните са уговорени неустойки и условията, при които те се дължат, с изключение на седем договора²⁶⁶, в които не са предвидени подобни клаузи. Неустойки не са уговаряни и в сключените договори за участия в комисии;

к) преди поемане на задълженията по договорите е осъществен предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролор, в съответствие с чл. 6 от Вътрешните правила за отчитане и изплащане на суми по граждански договори в НФК, т. Предварителен контрол от Вътрешните правила за финансово управление и контрол в НФК;

²⁵⁹ Одитно доказателство № 36 (ДЛ-92 от 2021 г., ДЛ-138 от 2021 г., ДЛ-128 от 2021 г., ДЛ-96 от 2021 г., ДЛ-45 от 2021 г., ДЛ-14.1 от 2021 г., ДЛ-46 от 2022 г., ДЛ-41 от 2022 г., ДЛ-27 от 2022 г., ДЛ-23 от 2022 г., ДЛ-16 от 2023 г., ДЛ-11 от 2023 г., ДЛ-1 от 2023 г.)

²⁶⁰ Одитно доказателство № 36 (Договори № № ДЛ-146 от 2021 г., ДЛ-131 от 2021 г., ДЛ-85 от 2021 г. и ДЛ-69 от 2021 г.)

²⁶¹ Одитно доказателство № 36 (ДЛ-192 от 2021 г., ДЛ-96 от 2021 г., ДЛ-45 от 2021 г. и ДЛ-71 от 2021 г.)

²⁶² Одитно доказателство № 36 (ДЛ-60 от 2021 г., ДЛ-120 от 2021 г. и ДЛ-169 от 2021 г.)

²⁶³ Одитно доказателство № 36 (ДЛ-16 от 2023 г.)

²⁶⁴ Одитно доказателство № 36 (ДЛ-95 от 2021 г., ДЛ-85 от 2021 г., ДЛ-69 от 2021 г., ДЛ-179 от 2021 г., ДЛ-146 от 2021 г.)

²⁶⁵ Одитно доказателство № 36 (ДЛ-41 от 01.12.2022 г. и ДЛ-46 от 01.12.2022 г., ДЛ-37 от 2021 г. и ДЛ-131 от 2021 г.)

²⁶⁶ Одитно доказателство № 36 (ДЛ-96 от 2021 г., ДЛ-71 от 2021 г., ДЛ-45 от 2021 г., ДЛ-41 от 2022 г., ДЛ-34 от 2022 г., ДЛ-31 от 2022 г., ДЛ-6 от 2023 г.)

л) приложена е системата за двоен подпис на договорите в съответствие с чл. 13, ал. 3, т. 1 от ЗФУКПС, чл. 5 от Вътрешните правила за отчитане и изплащане на суми по граждански договори в НФК и чл. 16, ал. 2 от Вътрешните правила за финансово управление и контрол в НФК;

м) извършен е предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролор преди извършване на разхода, в съответствие с чл. 13, ал. 3, т. 3 от ЗФУКПС, т. Предварителен контрол от Вътрешните правила за финансово управление и контрол в НФК.

Разходите по сключените граждански договори с физическите лица членове на експертни комисии са пряко свързани с основната дейност на фонда. За всяка година от одитирания период са извършени разходи за персонала по извънтрудови правоотношения над утвърдените от ПРБ, което е в несъответствие със ЗПФ, При отчитане на изпълнението на договорите не е прилаган непрекъснато и последователно редът, определен във вътрешните правила на фонда.

3. Разходи за облекло

Условията и редът за осигуряване на работниците и служителите с безплатно работно и униформено облекло са определени в Наредбата за безплатното работно и униформено облекло (НБРУО), приета от МС на основание чл. 296, ал. 1 от КТ. Възможността за предоставяне на представително облекло на служителите по трудово правоотношение в НФК не е определена в нормативен акт;

При одита е установено:

а) общият размер на отчетените разходи за облекло през одитирания период е 13 779 лв., в т.ч. по данни от ОКИБ за съответната година е както следва: за 2021 г. - 2 500 лв., за 2022 г. е 5 000 лв. и за 2023 г. – 5 408 лв.²⁶⁷. Средствата са отчетени като разходи за постелен инвентар и облекло;

б) средствата са изплатени за облекло, в изпълнение на следните заповеди:

ба) за 2021 г. съгласно Заповед № 3-308-3 от 14.12.2021 г. на изпълнителния директор, издадена на основание чл. 296 от КТ, чл. 6 и 7 от НБРУО и чл. 17, ал. 3 и чл. 5 от Наредба № 3 от 19.04.2001 г. за минималните изисквания за безопасност и опазване на здравето на работещите при използване на лични предпазни средства на работното място на четирима служители са изплатени общо 2 000 лв.²⁶⁸;

бб) за 2022 г. със заповеди № № 3-308-1 от 06.06.2022 г. и № 3-308-3 от 19.09.2022 г. на изпълнителния директор е изменена Заповед № 3-308-3 от 14.12.2021 г., като са добавени имената на новопостъпилите служители, на които следва да се изплатят средства, пропорционално на отработеното време. През 2022 г. е издадена нова Заповед № 3-308-5 от 14.11.2022 г. за осигуряване на работно облекло²⁶⁹. Средствата за облекло в общ размер 5 500 лв. са изплатени по банков път с работните заплати за м. ноември²⁷⁰;

бв) за 2023 г. условията за изплащане на сумите за облекло са определени със заповеди на изпълнителния директор № № 3-308-5-1 от 12.06.2023 г. и 3-308-3 от 19.12.2023 г. Средствата са преведени на всички служители по банков път²⁷¹. Установени са два случая на новопостъпили служители, на които са изплатени едновременно средства пропорционално за

²⁶⁷Одитни доказателства №№ 3 и 37

²⁶⁸Одитно доказателство № 38 (Заповед № 3-308-3 от 14.12.2021 г. на изпълнителния директор, РКО № 25 от 31.12.2021 г., Списък на служители, получили средства за работно облекло, фактури за закупено облекло)

²⁶⁹Одитно доказателство № 38 (Заповеди №№ 3-308-1 от 06.06.2022 г. и № 3-308-3 от 19.09.2022 г., № 3-308-5 от 14.11.2022 г. на изпълнителния директор, 4 бр. трудови договори)

²⁷⁰Одитно доказателство № 34 (Ведомост за РЗ, фактури за закупено облекло)

²⁷¹Одитно доказателство № 35 (Заповеди № 3-308-5-1 от 12.06.2023 г. и № 3-308-3 от 19.12.2023 г. на изпълнителния директор, платежни нареждания, фактури за закупено облекло)

отработените месеци в годината на постъпване и средствата за следващата година, с което не е осигурено спазване на определения срок на износване от 1 година²⁷², определен в съответните заповеди²⁷³. Изплатени са общо 6 279 лв.;

в) от бюджета на НФК са изплатени средства за работно облекло на изпълнителния директор в общ размер 1 600 лв., в т.ч. за 2021 г. – 500 лв., за 2022 г. и за 2023 г. – 550 лв.²⁷⁴. Длъжността е включена в заповедите, издадени от изпълнителния директор;

г) в заповедите е определен вида на облеклото - работно и основанието за неговото предоставяне - чл. 6 и 7 от НБРУО. За всяка от проверяваните години работодателят е посочил поименно служителите, на които следва да се осигури работно облекло и е определил размера на средствата, които следва да се изплатят на служителите за закупуване на облекло²⁷⁵. Определеният срок за износване – 1 година е в съответствие с чл. 6, ал. 2, т. 4 от НБРУО. Съгласно реда, определен в заповедите средствата се изплащат след представяне от съответния служител на разходооправдателни документи за закупеното облекло, което е в несъответствие с чл. 8, ал. 2 от НБРУО.

В заповедите е определен вида на облеклото (пола/панталон, блуза/риза, върхна дреха, обувки), който е с характер на представително, а не на работно по смисъла на чл. 3 от НБРУО. При проверката на представените фактури е установено закупуването на облекло, чиито вид не съответства на определения в заповедите и няма характер на работно облекло²⁷⁶, но разходите са признати за допустими и са възстановени на служителите от бюджета на фонда, в рамките на определените лимити²⁷⁷.

В отделни фактури, е документиран общ текст за закупуване на „дрехи“, което не осигурява условия за ефективен контрол, проследяване и оценка за съответствие на закупените дрехи с видовете, определени в съответната заповед на директора на НФК;

д) през одитирания период писмено не е определен ред във връзка с използването на работното облекло по смисъла на Глава трета Задължения на работниците/служителите от НБРУО;

е) осъществен е предварителен контрол за законосъобразност от финансов контролор преди поемане на задължение (издаване на заповедите), като същият е документиран с контролен лист. Установен е един случай, когато КЛ е с дата, след издаването на заповедта²⁷⁸. Липсва анализ на условията за предоставяне на работно облекло на служителите и не е отчетено отсъствието на условията за това, определени в чл. 6, ал. 2 и 3 от НБРУО²⁷⁹.

Документираният предварителен контрол за законосъобразност преди извършване на разходите за облекло, осъществен от финансов контролор е неефективен, тъй като посочените суми в представените КЛ са общи, допуснато е изплащане на средства за облекло, чиито вид

²⁷² Съгласно чл. 9, ал. 1 от НБРУО срокът започва да тече от датата на предоставяне на облеклото.

²⁷³ Одитно доказателство № 42 (Платежни нареждания, трудови договори- 2 бр. и фактури за закупено облекло)

²⁷⁴ Одитно доказателство № 37 (Писмо, изх. № 100-87-45 от 17.05.2024 г./вх. № 100-87-40 от 10.05.2024 г. – т. 3)

²⁷⁵ 2021 г. – 500 лв., 2022 г. и 2023 г. – 550 лв.

²⁷⁶ извършени са разходи за закупуване на рокли, яке, боди, елек, бельо, боксери, клин, чанта, боди, чорапи, бермуди, дънки, колан, пуловер, гащеризон, туристически обувки и други, вместо посочените в заповедите като вид на облеклото - пола/панталон, блуза/риза, върхна дреха, обувки, които не съответстват на утвърдените от директора на НФК вид на отделните елементи на работното облекло

²⁷⁷ Одитно доказателство № 42 Фактури за закупено облекло

²⁷⁸ Заповед № 3-308-5 от 14.11.2022 г. и КЛ от 21.11.2022 г. за 4 950 лв.

²⁷⁹ в НФК няма синдикални организации и не са проведени предварителни консултации с тях, както и с представители на работниците и служителите. Видно от протоколите от заседания на Групата по условия на труд в НФК, предоставени при одита, не са вземани решения, свързани с предоставяне на работно облекло. Не е използвана и възможността по чл. 6, ал. 3 от НБРУО за договаряне на условията по чл. 6, ал. 2 от НБРУО в колективен трудов договор, тъй като в НФК няма действащ такъв.

не отговаря на определения във заповедите, а в два от случаите сроковете за износване на облеклото се застъпват/не са спазени²⁸⁰. Предварителният контрол е неефективен.

Разходите за работно облекло са извършени в несъответствие с изискванията на правната рамка, определена с КТ, ЗСФУКПС и НБРУО. Извършените разходи през одитирания период в общ размер на 13 779 лв. са незаконосъобразни. СФУК в процеса е неефективна.

4. Разходи за външни услуги

Сключването на договори за предоставяне на външни услуги в Национален фонд „Култура“ (НФК) се осъществява по реда на чл. 20, ал. 1-4 от Закона за обществените поръчки (ЗОП) – чрез обществени поръчки или чрез директно възлагане.

Съгласно чл. 5, ал. 2, т. 13 от ЗОП, изпълнителният директор на НФК е възложител на обществени поръчки, като през одитирания период не са делегирани правомощия на възложител на друго длъжностно лице в одитираната организация.

През одитирания период, по данни от ОКИБ са извършени разходи за външни услуги, както следва: за 2021 г. – 57 761 лв., за 2022 г. – 198 538 лв. и за 2023 г. – 150 203 лв.

През одитирания период са проведени общо две обществени поръчки - една национална процедура и едно възлагане, чрез събиране на оферти с обява, на обща прогнозна стойност 969 990,00 лв. без ДДС, в резултат на които са сключени два договора, на обща стойност 1 065 228 лв. с вкл. ДДС²⁸¹. Обществените поръчки са проведени, както следва:

а) през 2022 г. е проведена една обществена поръчка, по реда на чл. 20, ал. 3 от ЗОП с прогнозна стойност 69 990 лв. без ДДС, на база на която е сключен договор на стойност 56 220 лв. с вкл. ДДС;

б) през 2023 г. е проведена една процедура за възлагане на обществена поръчка, по реда на чл. 20, ал. 1 от ЗОП, с прогнозна стойност 900 000 лв. без ДДС, на база на която е сключен договор, на стойност 1 009 008 лв. с вкл. ДДС.

По реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП (директно възлагане), са сключени общо 35 договора за предоставяне на външни услуги, в т.ч.: девет - през 2021 г., 19 - през 2022 г. и седем - през 2023 г.²⁸².

4.1. Вътрешни правила

4.1.1. Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки в Национален фонд „Култура“

През одитирания период, в НФК са действали Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки в Национален фонд „Култура“ (ВПУЦОП), утвърдени от изпълнителния директор на НФК от 15.12.2021 г., в съответствие с чл. 244, ал. 1 от ЗОП²⁸³.

Правилата определят реда за прогнозиране на потребностите от възлагане, както и реда за провеждане на процедури и възлагания на обществени поръчки, сключване на договори и осъществяване на текущ контрол върху изпълнението им.

Правилата не са изменени и допълвани през одитирания период.

При извършения преглед за съответствието на Вътрешните правила за управление на цикъла на обществените поръчки в Национален фонд „Култура“ (ВПУЦОП) с действащата нормативна уредба в областта е установено:

а) правилата не съдържат минималното съдържание, определено в чл. 140, ал. 1 от ППЗОП, като липсват разпоредби, относно провеждане на въвеждащо и поддържащо обучение

²⁸⁰Одитно доказателство № 23 Писмо, изх. № 100-87-45 от 17.05.2024 г.

²⁸¹Одитно доказателство № 43

²⁸²Одитно доказателство № 44 (Справка от деловодната система за сключени граждански договори-фирми на Национален фонд „Култура“, за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023 г.)

²⁸³Одитно доказателство № 42 ВПУЦОП

на лицата, ангажирани с управлението на цикъла на обществените поръчки, в несъответствие с чл. 140, ал. 1, т. 8 от ППЗОП;

б) вътрешните правила не предвиждат изготвяне график за възлагане на обществените поръчки, в нарушение на чл. 26, ал. 1 от ППЗОП. Вместо това, е въведен ред за уведомяване на изпълнителния директор на НФК от експерт с докладна записка за необходимостта от възлагане на обществена поръчка. Редът не се прилага в случай, че провеждането на обществена поръчка е предвидено в нормативен акт.

Установените несъответствия пораждат рискове за законосъобразно провеждане и възлагане на обществените поръчки в организацията, които са се проявили през одитирания период.

Вътрешните правила за управление на цикъла на обществените поръчки в Национален фонд „Култура“ са в частично несъответствие с правната рамка за областта.

4.1.2. Вътрешни актове за въвеждане на СФУК в областта

С ВПФУК²⁸⁴, утвърдени със Заповед № 29.1 от 13.07.2020 г. на изпълнителния директор на НФК, са определени обхватът и редът за осъществяването на финансовото управление и контрол, както и принципите и изискванията, на които се основава финансовото управление и контрол в НФК, в съответствие със ЗФУКПС и Закона за публичните финанси (ЗПФ).

Във връзка със сключването на договори от НФК, ВПФУК определят реда за осъществяване на системата за двоен подпис и предварителния контрол за законосъобразност.

Със заповед на изпълнителния директор на НФК от 27.10.2023 г. ВПФУК са актуализирани²⁸⁵. На същата дата е утвърдена и Инструкция за прилагане на системата за двойния подпис в Националния фонд „Култура“²⁸⁶.

4.1.3. Състояние на системата за финансово управление и контрол в подобластта

Контролните дейности, имащи отношение към възлагането на обществени поръчки са подробно разписани във ВПУЦОП и във ВПФУК в НФК.

При одита е установено непоследователно прилагане на предварителния контрол за законосъобразност преди поемане на задължения и извършване на разходи. Предварителен контрол преди поемане на задължение е документиран с контролни листове за извършване на предварителен контрол за законосъобразност преди извършване на разход.

Системата за двоен подпис е прилагана за всяко поемане на задължение или за всяко извършване на разходи през одитирания период.

4.2. Договори за външни услуги

4.2.1. Сключване на договори за външни услуги по реда на чл. 20, ал. 1-3 от ЗОП

4.2.1.1. Обществена поръчка с предмет: „Консултантски услуги за извършване на анализ и оценка на въздействието на действащото законодателство за НФК, както и изготвяне на предложение за законодателна промяна в правната рамка на НФК“, УНП: 02677-2022-0001

На 16.11.2022 г. в електронната платформа за възлагане на обществени поръчки ЦАИС ЕОП е публикувана обява за възлагане на обществена поръчка по реда на чл. 187 от ЗОП за предоставяне на услуги с предмет: „Консултантски услуги за извършване на анализ и оценка на въздействието на действащото законодателство за НФК, както и изготвяне на

²⁸⁴ Одитно доказателство № 4 (ВПФУК)_2020

²⁸⁵ Одитно доказателство № 4 (ВПФУК)_2023

²⁸⁶ Одитно доказателство № 4 Инструкция за прилагане на системата за двойния подпис в Националния фонд „Култура“

предложение за законодателна промяна в правната рамка на НФК²⁸⁷ с прогнозна стойност 69 990 лв. без ДДС. Обявата е изготвена по образец, съгласно Приложение № 20 от ЗОП и има задължителното минимално съдържание. Съгласно документацията на поръчката договорът се сключва под условие и при неосигурено финансиране, по реда на чл. 114 от ЗОП, като всяка от страните може да поиска прекратяване на договора, чрез писмено уведомление, след изтичане на тримесечен срок от сключването му.

Обществената поръчка е по проект, финансиран със средства от ЕС и включен в Националния план за възстановяване и устойчивост на Република България, одобрен с Решение № 203 на Министерския съвет от 7 април 2022 г., за изпълнение на инвестиция С11.16 „Развитие на културните и творчески сектори“, с общ бюджет 79 693 000 лв. от Механизма за възстановяване и устойчивост на ЕС.

За обществената поръчка е изготвена документация, която съдържа: указания за участие, методика за оценка на офертите, технически спецификации, образци на документи и проект на договор. До документацията е осигурен неограничен, пълен, безплатен и пряк достъп в електронната платформа за възлагане на обществени поръчки ЦАИС ЕОП от датата на публикуване на обявата.

За подаване на оферти е определен срок от 20 дни (до 06.12.2022 г.), като до изтичането му са постъпили две оферти.

Комисията за разглеждане и оценка на офертите е назначена със заповед от 07.12.2022 г. Комисията се състои от нечетен брой членове, подписали декларации за липса на конфликт на интереси, в съответствие с чл. 51, ал. 8 от ППЗОП, вр. с чл. 103, ал. 2 от ЗОП. Комисията е документирала работата си с протокол от 22.12.2022 г., утвърден от възложителя на 23.12.2022 г. и публикуван в ЦАИС ЕОП.

Получените оферти на участниците са оценени и класирани при прилагане на критерия по чл. 70, ал. 2, т. 3 от ЗОП - оптимално съотношение качество/цена с показатели: „Компетентност“, с тежест 60 %.

На 23.01.2023 г., с класирания на първо място участник е сключен Договор № ОП-6 за възлагане на обществената поръчка, на стойност 46 850 лв. без ДДС (56 220 лв. с ДДС), публикуван заедно с приложенията към него в профила на възложителя в ЦАИС ЕОП. Обявлението за възлагане на поръчката е изпратено за публикуване в ПугистъраРОП на 27.01.2023 г. и е публикувано в същия ден.

Срокът за извършване на дейностите по договора е 5 (пет) месеца от датата на сключването му, като срокът започва да тече след осигуряване на финансиране по договора от страна на възложителя. Дейностите по договора са стартирали на 25.05.2023 г., с изпращане на възлагателно писмо от възложителя до изпълнителя, с което последният е уведомен за осигуреното финансиране.

Договорените дейности са приключени към 18.10.2023 г., с предаване на окончателен доклад от изпълнителя, приет с приемо-предавателен протокол от 23.11.2023 г. От изпълнителя е представена фактура от 28.11.2023 г. за дължимото плащане в размер 56 220 лв. с ДДС. Съгласно чл. 9, ал. 1 от договора, срокът за плащане е 14 календарни дни, считано от датата на приемане на изпълнението му, т.е. до 07.12.2023 г.

На 18.12.2023 г. от НФК е извършено плащане по договора, в размер 9 370 лв., което представлява единствено начисления във фактурата данък върху добавената стойност. Останалата дължима сума по договора, в размер 46 850 лв., не е изплатена до края на одитирания период. Съгласно чл. 32 от договора: „При просрочване изпълнението на задълженията по този Договор, неизправната Страна, дължи на изправната неустойка в размер на 0,2 % от цената за съответната дейност за всеки ден забава, но не повече от 5 % (пет на сто)

²⁸⁷ Одитно доказателство № 50

от Стойността на съответната дейност“. След отправена на 26.03.2024 г. от изпълнителя писмена покана с входящ номер ОП-6#5 за доброволно плащане на дължимата неустойка, в размер 5 на сто от стойността на сключения договор, както и за освобождаване на внесената гаранция за изпълнение на договора, на 01.04.2024 г., НФК заплаща дължимата неустойка в размер 2 342,50 лв., и освобождава внесената от изпълнителя гаранция за изпълнение на договора на 08.04.2024 г.

Доплащането по договора е извършено след одитирания период на две вноски, през месеците април и юни 2024 г.²⁸⁸.

Преди сключването на договора, както и преди извършването на разходите по него, е извършен предварителен контрол за законосъобразност, документиран с контролни листове.

При проверката е установено, че в договора не е определено лице, което да осъществява текущ контрол по изпълнението му, в несъответствие с чл. 43, ал. 1 от ВПУЦОП.

4.2.1.2. Обществена поръчка с предмет: „Разработване и внедряване на електронна система със софтуерно решение за улесняване на всички операции във вътрешните и външните административни процеси на Национален фонд „Култура“, УНП: 02677-2023-0001

На 13.01.2023 г., в електронната платформа за възлагане на обществени поръчки ЦАИС ЕОП е публикувано решение № F307906 за откриване на обществена поръчка с УНП 02677-2023-0001, чрез открита процедура, с обект предоставяне на услуги, и с предмет: „Разработване и внедряване на електронна система със софтуерно решение за улесняване на всички операции във вътрешните и външните административни процеси на Национален фонд „Култура“²⁸⁹. Обществената поръчка е с прогнозна стойност 900 000 лв. без ДДС. С решението за откриване на процедурата, възложителят е одобрил обявление и документация за поръчката. Решението за откриване на поръчката, заедно с обявлението, са изпратени за публикуване в Официален вестник на Европейския съюз (ОВ на ЕС) и електронната платформа за възлагане на обществени поръчки ЦАИС ЕОП на 10.01.2023 г., където е публикувано едновременно на 13.01.2023 г. Поръчката се възлага, при прилагане на критерия „оптимално отношение качество/цена“, с показатели: „Цена“ с относителна тежест – 40 на сто и „Техническо предложение“ с относителна тежест – 60 на сто.

Обществената поръчка е във връзка с изпълнение на проект, финансиран със средства от ЕС и включен в НПВУ, за изпълнение на инвестиция С11.16 „Развитие на културните и творчески сектори“. Съгласно документацията на поръчката договорът се сключва под условие и при неосигурено финансиране, по реда на чл. 114 от ЗОП, като всяка от страните може да поиска прекратяването му, чрез писмено уведомление без предизвестие, след изтичане на тримесечен срок от сключването му.

За процедурата е изготвена документация, която съдържа: указания за участие, технически спецификации, методика за оценка на офертите, образци на документи, както и проект на договор. До документацията е осигурен неограничен, пълен, безплатен и пряк достъп от профила на купувача на възложителя на 13.01.2023 г. - в деня на публикуване на обявлението в ЦАИС ЕОП и ОВ на ЕС.

На 26.01.2023 г., са изпратени за публикуване в РОП и ОВ на ЕС обявление за изменение или допълнителна информация, както и решение за одобряването му. Промените са във връзка с коригиране на допусната техническа грешка в изписването на наименованието на дейност 1.1.

В определения срок от 41 дни са постъпили три оферти.

²⁸⁸ Одитно доказателство № 47 (Констативен протокол (т. 9)

²⁸⁹ Одитно доказателство № 51

Комисията за разглеждане и оценка на офертите е назначена със заповед от 20.02.2023 г. Комисията се състои от нечетен брой членове, подписали декларации за липса на конфликт на интереси по чл. 51, ал. 8 от ППЗОП, вр. с чл. 103, ал. 2 от ЗОП.

Офертите на участниците са оценени и класирани, съобразно методиката за оценка на офертите, утвърдена от възложителя.

Комисията е документирала работата си с два протокола и окончателен доклад, предадени на възложителя и утвърдени от него в законоустановения срок. С решение на възложителя № D22250180/24.03.2023 г. е определен изпълнител на обществената поръчка. Решението е публикувано на електронната платформа ЦАИС ЕОП на същата дата. На 14.06.2023 г. е сключен Договор № ПВУ-КП-1 за изпълнение на поръчката, на стойност 840 840 лв. без ДДС (1 009 008 лв. с ДДС). Договорът е публикуван на електронната платформа ЦАИС ЕОП, заедно с приложенията към него. В законоустановените срокове, на 19.06.2023 г. до ОВ на ЕС и РОП е изпратено за публикуване обявление за възлагане на поръчката, публикувано на двете места на 22.06.2023 г.

До изтичане на одитирания период, изпълнението по договора не е започнало.

При проверката на проведената процедура са установени несъответствия, както следва:

а) в Раздел „Технически и професионални възможности“ от обявлението е поставено изискване участникът да има внедрена система за управление на информационната сигурност, сертифицирана съгласно стандарт ISO/IEC 27001 или еквивалент, чийто обхват е съотнесен с предмета на настоящата обществена поръчка“. В обявлението е указано, че при подаване на офертата, изискването по т.3.4 се декларира в Част IV, Раздел Г от ЕЕДОП. За доказване на изискването по т.3.4, при условията на чл. 67 ал. 5 и чл. 112, ал. 1, т. 2 от ЗОП, се представя заверено копие на сертификат²⁹⁰.

Съгласно чл. 59, ал. 2 от ЗОП, възложителите могат да използват спрямо кандидатите или участниците само критериите за подбор по този закон, които са необходими за установяване на възможността им да изпълнят поръчката. Критериите за технически и професионални възможности са регламентирани в чл. 63 от ЗОП, а във връзка с конкретно поставеното условие - в чл. 63, ал. 1, т. 10 и т. 11 от ЗОП. Сертификатите по чл. 64, ал. 1, т. 10 от ЗОП са предвидени, като доказателство за преценка на техническите и професионални способности по чл. 63, ал. 1, т. 10 и 11 от ЗОП и касаят критериите за подбор. Съответствието на участниците с цитирания стандарт БДС EN ISO 27001 има отношение към изпълнението на дейностите, включени в предмета на обществената поръчка, а не към техническите и професионални им възможности, поради което, на основание чл. 52, ал. 1 от ЗОП, следва да се разглежда като критерий за изпълнение на поръчката към техническото предложение.

²⁹⁰ БДС EN ISO 27001 е сертификат за съответствие със системи за управление на сигурността на информацията и не се отнася до посочените в чл. 63, ал.1, т. 10 от ЗОП системи за управление на качеството, включително такива за достъп на хора с увреждания. Понятието „система за управление на качеството“ не обхваща всички видове системи за управление, а е един конкретен отделен вид система за управление. Сертификатът не може да бъде отнесен и към чл. 63, ал. 1, т. 11 от ЗОП, а именно системи или стандарти за опазване на околната среда.

В обявлението възложителят е поставил изискване участниците да прилагат система за управление на качеството БДС EN ISO 9001:2015 (или еквивалентен) с предмет „разработване и/или внедряване и поддръжка на софтуерни продукти и/или информационни системи“. Сертификат БДС EN ISO 9001, определя изискванията и принципите към системите за управление на качеството, като дадената организация трябва да демонстрира способността си да предоставя непрекъснато продукт/услуга, който да удовлетворява клиентските и приложимите нормативни изисквания и да се стреми към непрекъснато усъвършенстване на процесите. Стандарт ISO 27001 поставя изисквания към системите за управление на сигурността на информацията. Системата за управление на сигурността на информацията е подход, който има за цел управление на поверителността, целостта и наличността на информацията в дадена организация, да се осигури и гарантира непрекъсваемост на бизнес процесите в дадена организация, които имат отношение към управлението на сигурността, както и гарантиране в максимална степен сигурността на собствената си информация, така и на тази на своите клиенти.

Поставянето от възложителя на изискването като критерий за подбор, е нарушение на чл. 59, ал. 2 и ал. 3 от ЗОП, който регламентира, че възложителите нямат право да изискват от кандидатите или участниците други критерии за подбор и документи за доказването им освен регламентираните в закона;

б) в Раздел VI.3) „Допълнителна информация“ от обявлението е посочено, че при подаване на оферта участникът декларира липсата на основанията и обстоятелствата за отстраняване чрез представяне на подписана от представляващия/ите участника декларация по образец към документацията. Съгласно чл. 67, ал. 1 от ЗОП, при подаване на заявление за участие или оферта, кандидатът или участникът декларира липсата на основанията за отстраняване и съответствие с критериите за подбор, чрез представяне на единен европейски документ за обществени поръчки (ЕЕДОП). Представяне на други декларации, различни от ЕЕДОП по образец, одобрен от възложителя, във връзка с деклариране на основанията за отстраняване и критериите за подбор, при подаване на офертите, е недопустимо и е в нарушение на цитираната разпоредба от закона.

Възлагането на обществената поръчка е в частично несъответствие с приложимата първа рамка.

4.3. Договори за предоставяне на външни услуги, сключени по реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП

При одита е извършена проверка на следните договори за предоставяне на външни услуги, сключени от НФЦ по реда на чл. 20, ал. 4 от ЗОП (с директно възлагане):

Таблица № 6

№ по ред	Договор № и дата	Предмет	Сума по договора без ДДС
1	4	3	5
2021 г.			
1.	ДФ-1 от 05.01.2021 г.	Обслужване на работниците и служителите (служба по трудова медицина)	348 лв.
2.	ДФ-2 от 25.03.2021 г.	Предоставяне на телекомуникационни услуги	70,80 лв./мес.
3.	ДФ-3 от 20.04.2021 г.	доставка със заявки на бутилки трапезна вода „Савина“ от 19 литра	811,90 лв.
4.	ДФ-4 от 15.12.2021 г.	„Инсталиране, поддържане и обновяване на компютърни конфигурации и софтуера, наблюдение на сървърните и мрежови ресурси, с които работи Национален фонд „Култура“	6 000 лв.
5.	ДФ-5 от 15.12.2021 г.	Извършване на дизайн и предпечатни услуги, във връзка с дейностите и работната програма на Бюро Творческа Европа – България, Офис Култура за 2021-2022 г.“	735 лв.
6.	ДФ-6 от 20.12.2021 г.	„Консултантска помощ, във връзка с дейността на Национален фонд „Култура“,	2 000 лв.
7.	ДФ-7 от 21.12.2021 г.	създаване на авторски видеоматериал	2 000 лв.
8.	ДФ-8 от 17.12.2021 г.	Доставка на софтуер Archimed eDMS приложен сървър и 1 (един) брой софтуерен лиценз на модул Archimed eProcess.Net,	5 249,06 лв.

		като част от съществуващата софтуерна система за управление на документи и работни процеси Archimed eDMS; внедряване в редовна експлоатация на софтуерните лицензи по т. 1; абонаментно обновяване и техническа поддръжка на софтуерната система Archimed eDMS.	
2022 г.			
9.	ДФ-6 от 14.04.2022 г.	Годишни профилактични медицински прегледи и изследвания на 18 бр. служители	2 124 лв.,
10.	ДФ-8 от 23.05.2022 г.	Създаване на сценарий и цялостно изготвяне на авторски визуален обучителен материал - презентация	2 000 лв.
11.	ДФ-10 от 09.06.2022 г.	Доставка на 3 (три) броя софтуерни лицензи на модул софтуер Archimed eProcess, както и 2 (два) броя конкурентни софтуерни лицензи на модул Archimed eProcess.Net, като част от съществуващата софтуерна система за управление на документи и работни процеси Archimed eDMS; Доставка за управление на база данни Microsoft SQL Server Standard Edition 2019.	22 901,96 лв.
12.	ДФ-13 от 08.08.2022 г.	Дезинфекция срещу патогенни микроорганизми; Дезинсекция против вредни битови инсекти; Дератизация против вредни гризачи в затворени помещения	60 лв. /мес.
13.	ДФ-14 от 07.09.2022 г.	Освежителен ремонт на 4 (четири) офис стаи и коридор, и изработка на указателни табели	3 292 лв.,
14.	ДФ-15 от 17.10.2022 г.	Услуги по издаване и управление на квалифициран електронен подпис	207 лв.
15.	ДФ-16 от 17.10.2022 г.	Услуги по издаване и управление на квалифициран електронен подпис	207 лв.
16.	ДФ-17 от 21.11.2022 г.	Предоставяне на услуги, включени в Програма Multisport и Програма Multisport Kids, срещу възнаграждение	
17.	№ ДФ-18 от 24.11.2022 г.	Предоставяне на езиково обучение за служителите на НФК	9 720 лв.
18.	ДФ-19 от 29.11.2022 г.	Освежителен ремонт на 4 (четири) офис стаи и коридор, и изработка на указателни табели	3 292 лв.,
2023 г.			
19.	ДФ-1 от 01.03.2023 г.	Предоставяне на услугата „Тъмно влакно“, „Оптичен порт“, Корпоративен интернет, Бизнес интернет	1 632 лв.
20.	ДФ-2 от 30.06.2023 г.	Отстъпване на неизключително и непрехвърлимо право на ползване върху компютърна информационна система „Лакорда“	3 294 лв.

21.	ДФ-3 от 21.07.2023 г.	Предоставяне за временно и възмездно ползване на Аудитория № 255, находяща се в сградата на Ректорат, за провеждане на обучение на кандидати по програма „Дебюти“ на Национален фонд „Култура“	840 лв.
22.	4 от 10.08.2023 г.	Услуги по издаване и управление на квалифициран електронен подпис	366 лв.
23.	ДФ-6 от 25.09.2023 г.	Изготвяне на независим доклад за договорени процедури, относно проверка на 15 броя проекти, финансирани по Програма „Едногодишен грант 2022 на Национален фонд „Култура“	21 600 лв.

При проверката на договорите е установено²⁹¹:

а) плащането на сумите по договорите е извършено в рамките на уговореното между страните, по банков път, по банковата сметка на изпълнителя, посочена в договора;

б) за приемане на изпълнението по договорите са съставени приемо-предавателен протокол, подписани от стваните, с изключение на:

ба) изпълнението по Договор № ДФ-4 от 15.12.2021 г. е отчетено с четири броя протоколи за приемане на извършените дейности, които съдържат единствено подпис на представител на изпълнителя, без да са подписани от възложителя. В протоколите не се съдържа информация, достатъчна да се изрази разумна увереност, че изпълнението е в съответствие с договореното;

бб) по Договор № ДФ-5 от 15.12.2021 г. при одита не са представени месечните задания от възложителя към изпълнителя, чрез които се извършват договорените услуги и се остойностяват съгласно ценоразпис, приложен към договора, с което не е постигната увереност, че сумите по договора са основателно заплатени;

бв) по шест договора²⁹² липсва приемателен протокол, което не осигурява разумна увереност, че доставката на софтуерните лицензи е извършена в рамките на договорения срок, работата е извършена от този изпълнител и преведената на изпълнителя по договора сума от 5 249,06 лв. е изплатена основателно²⁹³;

бг) предоставеният приемо-предавателен протокол за извършени ремонтни дейности по Договор № ДФ-14 от 07.09.2022 г. не включва част от ремонтните дейности, описани в договора, в нарушение на чл. 2 от договора, което не осигурява учереност, че сумата от 3 519,89 лв. е основателно изплатена .

в) по Договор № ДФ-6 от 25.09.2023 г. е установено забавянето при изпълнението на договорените дейности от 14 дни, за което от възложителя не е предявена неустойка за забава, уговорена в чл. 16 от договора;

г) По Договор № ДФ-8 от 23.05.2022 г. на стойност 2 000 лв. между страните се водят съдебни спорове, които в одитирания период не са приключили²⁹⁴;

²⁹¹ Одитни доказателства №№ 47 и 48

²⁹² Договор № ДФ-8 от 17.12.2021 г., Договор № ДФ-15 от 17.10.2022 г.: Договор № ДФ-16 от 17.10.2022 г., Договор № 4 от 10.08.2023 г., Договор № ДФ-6 от 25.09.2023 г., Договор № ДФ-6 от 14.04.2022 г.

²⁹³ Одитно доказателство № 47 (т. 2, 3)

²⁹⁴ делото е върнато от Върховен административен съд на 19.02.2024 г., за разглеждане в Софийски районен съд

д) в 20²⁹⁵ от проверените договори не е определено лице, което да осъществява текущ контрол, във връзка с изпълнението на договорените дейности, в несъответствие с чл. 43, ал. 1 от ВПЩОП²⁹⁶;

е) преди поемане на задълженията по договорите, както и преди извършването на разходите по тях, е осъществен предварителен контрол за законосъобразност, документиран с контролни листове, с изключение на: три договора²⁹⁷, за които предоставените контролни листове за предварителен контрол за законосъобразност преди поемане на задължението са изготвени по образца на контролен лист за предварителен контрол за законосъобразност преди извършване на разход и съдържат проверките, относими към извършването на разход, което не осигурява увереност, че проверките, предвидени за този етап са извършени. Установеното е несъответствие с чл. 20, ал. 4 от ВПФУК²⁹⁸;

ж) изпълнени са контролни дейности, във връзка с прилагането на системата за двоен подпис при сключване на договора и при извършване на разходите по него, с изключение на три²⁹⁹ от проверените договори, които не са подписани от длъжностно лице, отговорно за счетоводните записвания в НФК.

Изследваните контролни дейности, във връзка с изпълнението на договора, не са изпълнявани в съответствие с определения в организацията ред, не са действали непрекъснато и не са прилагани последователно и ефективно.

Изпълнението на договорите за външни услуги е в частично несъответствие с вътрешните правила на НФК и с клаузите на договорите.

4.4. Споразумение от 28.06.2021 г.

На 28.06.2021 г., на основание Регламент (ЕС) 2021/818 на Европейския парламент и на Съвета от 20 май 2021 г. за създаване на програма „Творческа Европа“ (2021 г. – 2027 г.), както и на чл. 7, ал. 1 б. „г“ от същия, отнасящо се до функционирането на мрежата от бюра „Творческа Европа“ в страните-членки, е сключено Споразумение между Национален фонд „Култура“, в качеството на Координатор, и Изпълнителна агенция „Национален филмов център“ (ИА НФЦ), в качеството на Бенефициер, по смисъла на Грантово споразумение между НФК и Изпълнителна агенция „Образование, аудиовизия и култура“ на Европейската комисия³⁰⁰.

В изпълнение целите, темите и приоритетите по програма „Творческа Европа“ в областта на аудиовизията и филмопроизводството ИА НФЦ се задължава да осъществява определени дейности, в г.ч. да създаде и поддържа офис на програма „Творческа Европа“ и нейната подпрограма МЕДИА (офис МЕДИА); да участва в подходящи прояви за съответните сектори (конференции, фестивали, секторни прояви и др.) с цел осигуряване на видимост на програмата „Творческа Европа“, както и в организиране на семинари, работни срещи, информационни дни за достигане до потенциалните заинтересовани страни и улесняване на участието им в програмата „Творческа Европа“; да поддържа и актуализира уебсайт (в

²⁹⁵ Договор № ДФ-4 от 15.12.2021 г., Договор № ДФ-5 от 15.12.2021 г., Договор № ДФ-6 от 20.12.2021 г., Договор № ДФ-7 от 21.12.2021 г., Договор № ДФ-8 от 17.12.2021 г., Договор № ДФ-6 от 14.04.2022 г., Договор № ДФ-8 от 23.05.2022 г., Договор № ДФ-10 от 09.06.2022 г., Договор № ДФ-13 от 08.08.2022 г., Договор № ДФ-14 от 07.09.2022 г., Договор № ДФ-15 от 17.10.2022 г., Договор № ДФ-16 от 17.10.2022 г., Договор № ДФ-17 от 21.11.2022 г., Договор № ДФ-18 от 24.11.2022 г., Договор № ДФ-19 от 29.11.2022 г., Договор № ДФ-1 от 01.03.2023 г., Договор № ДФ-2 от 30.06.2023 г., Договор № ДФ-3 от 21.07.2023 г., Договор № 4 от 10.08.2023 г., Договор № ДФ-6 от 25.09.2023 г. ,

²⁹⁶ Одитно доказателство № 47 (т. 4)

²⁹⁷ Договор № ДФ-10 от 09.06.2022 г., Договор № ДФ-13 от 08.08.2022 г. Договор № ДФ-14 от 07.09.2022 г.,

²⁹⁸ Одитно доказателство № 47 (т. 4)

²⁹⁹ Договор № ДФ-15 от 17.10.2022 г., Договор № ДФ-16 от 17.10.2022 г., Договор № 4 от 10.08.2023 г.

³⁰⁰ Одитно доказателство № 46 (Изпълнение на Споразумение от 28.06.2021 г.)

съответствие с минималните критерии установени в Сборника за комуникация, предоставен от Агенция „Образование, аудиовизия и култура“ към Европейската комисия); да изготвя материали за популяризация на програмата и по-специално на подпрограма МЕДИА; да организира и администрира персонала на бюро, състоящ се от двама души - директор и асистент, работещи, съобразно работното време на НФЦ и поставените задачи от ръководството му и в изпълнение на годишната работна програма, съгласувана с ЕК и Изпълнителната агенция „Образование, аудиовизия и култура“ и Регламент за работа на Бюро „Творческа Европа - България - офис „КУЛТУРА“ и офис „МЕДИА“.

Срокът на Споразумението обхваща програмния период 2021 - 2027 г.³⁰¹, като ИА НФЦ се задължава да предоставя необходимата информация данни, справки и отчети на НФК в най-кратък срок от поискването им, а по отношение на годишния отчет на дейността на бюро - до 60 дни след изтичането на календарната година. НФК се задължава да предостави на ИА НФЦ сумите, предвидени в годишното финансово предложение за функциониране на офис МЕДИА, получени при условията на Грантово споразумение между НФК и Изпълнителна агенция „Образование, аудиовизия и култура“ на Европейската комисия.

Предвидената сума за получаване от НФК от страна на ЕК, за периода 2021-2022 г. е 131 305 евро (256 810,26 лв.), като според условията на Грантовото споразумение, от тази сума НФК следва да преведе на ИА НФЦ сумата от 65 480 евро (128 067,75 лв.).

Сумата от 131 305 евро е отпусната на два транша: на 28.02.2022 г. на НФК са преведени авансово 105 044 евро, а на 26.06.2023 г. - остатъкът в размер 26 261 евро.

От своя страна НФК, с две плащания - на 17.03.2022 г. и 12.07.2023 г., превежда на ИА НФЦ общо 78 919,79 евро (154 353,70 лв.) или с 13 439,79 евро (26 285,95 лв.) повече от определения от ЕК размер на грантовото плащане. Сумата е възстановена от ИА НФЦ с платежно нареждане от 27.10.2022 г.

Предвидената сума за получаване от НФК от страна на ЕК, за периода 2023-2024 г., е в размер 210 000 евро (409 500 лв.), като според условията на Грантовото споразумение за същия период, от тази сума НФК следва да преведе на ИА НФЦ сумата от 107 423 евро (209 474,85 лв.).

Сумата от 210 000 евро следва да се отпусне на два транша, като до изтичане на одитирания период на 16.01.2023 г. на НФК са преведени авансово 94 500 евро (184 275 лв.), съгласно Грантовото споразумение за периода 2023-2024 г. От своя страна, НФК на 16.02.2023 г. е превела на ИА НФЦ 94 264 лв. Останалата част от сумата по споразумението е преведена след одитирания период.

Преди поемане на задължението по договора, както и преди извършването на разходите по него, е осъществен предварителен контрол за законосъобразност от финансовия контролор, документиран с контролни листове.

Изпълнението на Споразумението е в съответствие с клаузите му и с Грантовото споразумение с ЕК.

4.5. Разходи за закупуване на карти за градски транспорт за служителите на НФК

През одитирания период, от НФК са извършени разходи за закупуване на едногодишни карти за градски транспорт, на обща стойност 15 811 лв. с ДДС³⁰².

Съгласно заповеди на изпълнителния директор на НФК, на служителите следва да бъдат закупени със средства от бюджета на фонда едногодишните карти. В заповедите е посочен броят на картите, без получателите да са посочени поименно. Съгласно заповедите картите следва да се използват от служителите, натоварени с функциите по мониторинг на

³⁰¹ считано от 01.07.2021 г. до 31.12.2027 г.

³⁰² Одитно доказателство № 49

изпълнението на проекти, подпомогнати финансово от НФК, заложен като изискване в договорите на Национален фонд „Култура“ с бенефициентите по програмите за финансово подпомагане на проекти.

4.5.1. През 2021 г. са закупени 18 бр. едногодишни карти за градски транспорт, *на обща стойност 5 712 лв. с ДДС*. Картите са закупени след издаване на 2 бр. заповеди от изпълнителния директор на НФК. При одита е установено:

а) на основание Заповед № 68 от 01.12.2020 г., са закупени 6 бр. едногодишни карти за 2021 г., на обща стойност 1 095 лв. с ДДС, платени на 05.02.2021 г.;

б) на основание Заповед № 3-308-2 от 14.12.2021 г., са закупени 12 бр. едногодишни карти за 2022 г., на обща стойност 4 617 лв. с ДДС, платени на 17.12.2021 г.

Преди извършване на разходите е осъществен предварителен контрол за законосъобразност, документиран с контролни листове, при който не е установена липсата на поименен или длъжностен списък към издадените заповеди. При извършването на разходите е приложена системата за двоен подпис, в съответствие с реда, определен във ВПФУК.

Съгласно чл. 37, ал. 1, т. 1 от ПМС № 408 от 23.12.2020 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2021 г., бюджетните организации могат да извършват разходи в полза на работниците и служителите за пътуване в границите на населеното място, когато това произтича от характера на трудовата им дейност. Във връзка с извършените разходи през 2021 г., по време на одита от одитираната организация не е предоставен списък на служителите, получили карти за градски транспорт³⁰³, което не осигурява разумна увереност че разходът 5 712 лв. с ДДС е законосъобразен и основателно изплатен.

4.5.2. През 2022 г. са закупени 16 бр. едногодишни карти за градски транспорт, *на обща стойност 6 084 лв. с ДДС*. Картите са закупени след издаване на 5 бр. заповеди от изпълнителния директор на НФК, в т.ч.:

а) на основание Заповед № 3-308-2-1 от 14.12.2021 г. е закупена една едногодишна карта на стойност 365 лв. с ДДС, платени в брой на 31.01.2022 г.;

б) на основание Заповед № 3-308-2 от 05.09.2022 г. са закупени две едногодишни карти на обща стойност 730 лв. с ДДС, платени на 08.09.2022 г.;

в) на основание Заповед № 3-308-4 от 24.10.2022 г. са закупени две едногодишни карти³⁰⁴ на обща стойност 965 лв. с ДДС, платени на 17.11.2022 г.;

г) на основание Заповед № 3-308-6 от 14.11.2022 г. са закупени 10 едногодишни карти, на обща стойност 3 650 лв. с ДДС, платени на 17.11.2022 г., като са фактурирани и още 9 лв. с ДДС за 3 бр. безконтактен носител;

д) на основание Заповед № 3-308-6#1 от 02.12.2022 г., е закупена една едногодишна карта на стойност 365 лв. с ДДС, платени на 08.12.2022 г..

Преди извършване на разходите е осъществен предварителен контрол за законосъобразност, документиран с контролни листове, при който не е установена липсата на поименен или длъжностен списък към издадените заповеди за неперсонализираните карти. При извършването на разходите е приложена системата за двоен подпис, в съответствие с реда, определен във ВПФУК.

Във връзка с извършените разходи през 2022 г., при проверката от одитираната организация не е предоставен списък на служителите, получили закупените през годината карти за градски транспорт³⁰⁵. В резултат, при одита не е постигната разумна увереност относно законосъобразността и основателността на изплатената за годината сума от 6 084 лв. с ДДС.

³⁰³ Одитно доказателство № 53 Приемо-предавателен протокол, изх. номер 100-87-61 от 21.06.2024 г. (т. 3)

³⁰⁴ една – персонализирана и една – неперсонализирана

³⁰⁵ Одитно доказателство № 53 Приемо-предавателен протокол, изх. номер 100-87-61 от 21.06.2024 г. (т. 3)

4.5.3. През 2023 г. са закупени 11 бр. едногодишни карти за градски транспорт, на обща стойност 4 015 лв. с ДДС. Картите са закупени след издаване на 2 бр. заповеди от изпълнителния директор на НФК, в т.ч.:

а) на основание Заповед № 3-308-1 от 26.09.2023 г. е закупена една едногодишна карта на стойност 365 лв. с ДДС, платени на 26.09.2023 г. По време на одита от одитираната организация не е предоставена информация за служителя, получил закупената карта за градски транспорт. В резултат, не е постигната разумна увереност за законосъобразността и основателността на изплатената сума (365 лв. с ДДС), тъй като няма писмени данни дали служителят е натоварен със задължението да осъществява мониторинг върху изпълнението на договорите на НФК с бенефициентите по програмите на фонда;

б) на основание Заповед № 3-308-2 от 19.12.2023 г., са закупени 10 бр. едногодишни карти на обща стойност 3 650 лв. с ДДС, платени на 21.12.2023 г. По време на одита от одитираната организация е предоставен списък на служителите, получили закупените през годината карти за градски транспорт, от който е видно, че шест от десетте служители, включени в списъка, са в трудови правоотношения с НФК, но в длъжностните им характеристики не е включено задължение да осъществяват мониторинг върху изпълнението на договорите на НФК с бенефициентите по програмите на фонда за финансово подпомагане на проекти, а останалите четири лица не са служители на НФК, като имат статут на изпълнители по договори за извънтрудови правоотношения, сключени с НФК. В договорите няма клауза за предоставяне на карта за градски транспорт. В резултат, сумата от 3 650 лв. с ДДС за 10 броя едногодишни карти за градски транспорт е изплатена неоснователно и незаконосъобразно.

Преди извършването на разходите е осъществен предварителен контрол за законосъобразност, документиран с контролни листове, при който не е установена липсата на поименен или длъжностен списък към издадените заповеди. При извършването на разходите е приложена системата за двоен подпис, в съответствие с реда, определен във ВПФУК.

Обобщеният анализ за одитирания период показва:

Съгласно правната рамка по чл. 37, ал. 1, т. 1 от ПМС № 408 от 23.12.2020 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2021 г., чл. 35, ал. 1, т. 1 от ПМС № 31 от 17.03.2022 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2022 г. и ПМС № 108 от 10.08.2023 г. за изпълнението на държавния бюджет на Република България за 2023 г., бюджетните организации **могат** да извършват разходи в полза на работниците и служителите за пътуване в границите на населеното място, **когато това произтича от характера на трудовата им дейност**. В резултат от липсата на надеждна писмена информация за законовото основание за извършването на разходите общо за 15 811 лв. с ДДС, при одита не е постигната разумна увереност, че средствата в размер 12 161 лв. с ДДС (в относителен дял 77 на сто от общо изплатените), са изразходени в съответствие с нормативната уредба, регламентираща дейността, а останалата част от 3 650 лв. с ДДС (23 на сто) са изплатени незаконосъобразно.

Дейността по закупуване и предоставяне на карти за градски транспорт на служители на НФК е осъществена в частично съществено несъответствие с нормативна уредба за дейността.

Част четвърта **ЗАКЛЮЧЕНИЕ**

Въз основа на резултатите от извършения одит за съответствие при управлението на публичните средства и дейности на Национален фонд „Култура“ за периода от 01.01.2021 г. до

31.12.2023 г., представени в одитния доклад и събраните одитни доказателства са налице основания за изразяване на следните заключения по области на изследване:

1. За Област „Разходи за финансиране на творчески проекти“

Дейността по финансиране на творчески проекти е осъществена в частично несъответствие с действащата правна рамка. От УС на фонда не е приета стратегия за развитие и структура на администрацията на фонда, а честите смени през одитирания период в съставите на УС, министрите на културата и техните заместници и на изпълнителните директори на НФК не са осигурили условия за ясна визия за развитие на фонда и последователното ѝ следване. Протоколите от заседанията на УС не съдържат изчерпателна и точна информация относно присъстващите членове на УС, начина на тяхното гласуване и са подписани само от председателя на УС и лицето, което ги е изготвило. Документите, внесени за обсъждане на заседанията не са приложени към съответните протоколи, както и одобрените с решенията варианти, с което не е осигурена адекватна одитна пътека за проследимост и наблюдение. Провеждани са неприсъствени заседания чрез технически средства за връзка след отпадане на ограниченията³⁰⁶ във връзка с извънредните епидемични мерки за „Ковид-19“, в несъответствие с нормативните изисквания.

Дейността по финансиране на творчески проекти по регулярни и извънредни конкурсни програми е осъществена в частично несъответствие с действащата правна рамка. При проверката на девет програми за 2021 г., 2022 г. и 2023 г. и 63 договора към тях, са установени съществени по характер несъответствия с изискванията на правната рамка, в т.ч.: не са документирани решения на УС на НФК за обявяване на конкурси за три от програмите за 2021 г.³⁰⁷, за които са взети решения за приемане на условията за конкурсите. Програмите „Подкрепа за частни организации в областта на любителското изкуство“ 2021 г. („Любителско изкуство“ 2021 г.) и „Музикални инициативи“ не са включени в публикуваната на интернет страницата на НФК Индикативна програма за същата година. Не е осигурена адекватна одитна пътека за приетите с решения на УС на НФК условия, конкурсна документация, промени в експертни комисии за конкурсите по програмите на фонда. В условията за конкурсите по проверените програми не са включени (когато е приложимо) изисквания към кандидатите за доказване на собствен принос при финансиране на проекти с очаквана финансова подкрепа над 15 000 лв.

Въведената електронна система за подаване на заявления за финансиране и организацията на работа с нея не са надлежно регламентирани във вътрешните правила на фонда, което не осигурява прозрачност на процеса и възможност на последващ контрол на действията на участниците в процеса. Не са въведени контролни дейности, осигуряващи съответствие на изготвените в системата документи с утвърдените образци за тях, вкл. и задължителното им съдържание.

При провеждане на конкурсите не е осигурена публичност, прозрачност и адекватна одитна пътека за приложените алгоритми, методики и системи за оценяване при формирането на индивидуалните и крайните оценки по обявените критерии. Приложената система от допълнителни критерии за оценяване от експертните комисии не осигурява достатъчна тежест на културното съдържание на предложените за финансиране конкурсни проектни предложения по програмите. В НФК няма утвърдена вътрешна процедура относно проверката за допустимост на кандидатите и не са определени вида и обхвата на проверките, които следва да се извършат от експертите.

Предварителният контрол за законосъобразност преди сключването на договорите не е осъществявана непрекъснато през одитирания период, а по отношение на съдържанието на

³⁰⁶ от 01.07.2022 г.

³⁰⁷ Програмите „Едногодишен грант“, „Любителско изкуство“ и „Музикални инициативи“)

договорите не са въведени съответните проверки. Не са извършени проверки в НАП и Агенция „Митници“ за наличие на задължения към бюджета, при изплащане на средства с размер над 30 000 лв. по договорите, в несъответствие с решенията на Министерски съвет.

Последващият контрол от страна на НФК на финансовите и съдържателните отчети за изпълнението на договорите не е осъществен непрекъснато и последователно, поради липсата на административен капацитет през одитирания период в НФК.

Въведените във вътрешните актове на НФК контролни дейности са недостатъчни по съдържание и обхват, не е определен редът за извършването на проверките на финансовите и съдържателно отчети и сроковете, в които следва да бъде извършен пълен преглед и проверка на всички отчетни документи по съответната програма. Не са одобрени образци за документиране на проверките и в тази връзка няма разумна увереност, че са проверени всички съществени аспекти по изпълнението на договорите по програмите на НФК.

Дейността във връзка с изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България е осъществена в частично съответствие с действащата правна рамка. С решение от УС на НФК от 2021 г. е приет „План за действие по реформата, предвидена в рамките на изпълнение на проект „Култура и творчески индустрии в България: изграждане на приобщаваща, международно конкурентна и устойчива екосистема“ в рамките на Националния план за възстановяване и устойчивост, а през 2023 г. на заседания на УС на НФК са обсъдени забавянето във връзка с Проект 42 по ПВУ, и компетентностите и отговорностите по управление на дейностите по ПВУ. През одитирания период от УС на НФК не са взети решения в рамките на компетентността му във връзка с ПВУ и изпълнението на дейностите по плана е забавено.

II. За Област „Разходи за дейността“

Дейността по определяне и извършване на разходите за персонал и за външни услуги през одитирания период е в частично несъответствие с правната рамка.

През одитирания период от УС не е приета структура на администрацията на НФК, не е извършен анализ с цел оптимизиране на длъжностната структура и адекватно разпределение между длъжностите на функциите и дейностите на НФК. Извършените разходи за персонал за 2021 г. и 2023 г. са над утвърдените от първостепенния разпоредител с бюджет, в несъответствие със ЗПФ. Вътрешните правила за регламентиране на дейностите в процеса по определяне и изплащане на възнагражденията са непълни и не въвеждат адекватни и ефективни контролни дейности в процеса, както и ред за осигуряване на адекватна одитна пътека. Изготвянето и връчването на длъжностните характеристики е в частично несъответствие с КТ и ЗФУКРС. Допълнителни възнаграждения и награди, средствата за безплатно работно облекло и разходите за карти за градски транспорт са извършени в несъответствие с нормативните актове и вътрешните правилата на НФК.

Вътрешните правила за управление на цикъла на обществените поръчки в Национален фонд „Култура“ са в частично несъответствие с правната рамка в областта на обществените поръчки, тъй като са непълни. За всички проверени договори за външни услуги не е определено длъжностно лице, което да осъществява текущ контрол по изпълнението им, което е довело до липса или непълно документиране на изпълнението по договори, извършване и заплащане на недоговорени дейности; плащане на неустойка за забавено плащане от страна на фонда; както и непредявена и несбрана неустойка от страна на фонда при наличие на основания за това. При проведените процедури по ЗОП към участниците в една от обществените поръчки са приложени критерии за подбор и документи за доказването им, извън регламентираните в ЗОП, от участниците в обществена поръчка е изискано представяне на декларации, различни от ЕЕДОП по образец, одобрен от възложителя.

В Риск-регистрите, утвърдени от изпълнителния директор, не са идентифицирани рискове в областта на обществените поръчки. Въведените контролни дейности по осъществяване на предварителен контрол за законосъобразност преди поемане на задължения и извършване на разходи, не са действали непрекъснато и последователно, в три от проверените случаи са неподходящо документирани. Системата за двоен подпис не е приложена при сключване на три договор за външни услуги, един трудов договор и четири допълнителни споразумения между работодателя и служители, в несъответствие със ЗФУКПС и Вътрешните правила за финансово управление и контрол в НФК.

Установени са съществени по стойност и характер несъответствия с правната рамка, които са количествено измерими в общ размер 6 294 лв., в т.ч.: 302 лв. - неизплатени неустойки за забавяне в изпълнението на сключен договор за външна услуга; 2 342 лв. - изплатена неустойка за забавяне, от страна на одитираната организация, във връзка с договор за възлагане на обществена поръчка; 3 650 лв. - незаконосъобразно и неоснователно извършени разходи за закупуване на карти за градски транспорт.

Установени са разходи в общ размер на 24 959 лв., за които не може да бъде изразена разумна увереност, относно законосъобразността им, както и дали са били и действително извършени, и дали са разходени при спазване на принципа на „икономичност“, които включват: 6 000 лв. по договор за инсталиране, поддържане и обновяване на компютърни конфигурации и софтуера, наблюдение на сървърните и мрежови ресурси, с които работи Национален фонд „Култура“, изплатени за 200 работни часа по приемо-предавателни протоколи, които не са подписани от одитираната организация и не включват броя работни часове за съответния период; 6 798 лв., във връзка с два сключени договора за предоставяне на услуги, за които не са налични приемо-предавателни протоколи; 12 161 лв., във връзка с извършени разходи за закупуване на карти на служители на НФК, като в одитираната организация няма информация относно лицата, на които са предоставени картите.

Всички останали несъответствия са съществени по естество (характер) и по смисъл (контекст). СФУК в областта не е била достатъчно ефективна.

Част пета ПРЕПОРЪКИ

В резултат на извършения одит, на изпълнителния директор на Национален фонд „Култура“ се дават следните препоръки:

1. Да се въведат правила за работа, достъп и съхранение/архивиране на документите, които се приемат и създават във фонда, включително и на тези, свързани със заседанията на Управителния съвет на НФК и електронните документи.³⁰⁸

2. Да се идентифицират и оценят рисковете, свързани със сключването на договори за външни услуги, чрез обществени поръчки и директно възлагане в Национален фонд „Култура“, и да се въведат адекватни контролни дейности, които да гарантират законосъобразното осъществяване на дейността.³⁰⁹

Част шеста ОТГОВОРИ НА ОДИТИРАНАТА ОРГАНИЗАЦИЯ

Фактите и обстоятелствата, установени при одита са съгласувани с ръководните длъжностни лица от Националния фонд „Култура“³¹⁰. Представените по време на одита отговори на въпроси и обяснения са взети предвид при оценката на одитираните области.

³⁰⁸ Част III раздел I т. 2, т.

³⁰⁹ Част III раздел II т.

³¹⁰ Одитни доказателства №№ 1.2/7 и 32

В подкрепа на констатациите от одитния доклад са събрани 53 броя одитни доказателства, които заедно с работните документи, отразяващи отделните етапи на одитния процес, се намират в Сметната палата.

На основание чл. 50, ал. 2 от Закона за Сметната палата, в срок до 30.10.2026 г., изпълнителният директор на Национален фонд „Култура“ следва да предприеме мерки за изпълнение на препоръките и да уведоми писмено за това председателя на Сметната палата.

Настоящият одитен доклад е приет на основание чл. 48, ал. 1 от Закона за Сметната палата с Решение № 196 от 07.07.2026 г. на Сметната палата.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Димитър Главчев)

ОПИС НА ОДИТНИТЕ ДОКАЗАТЕЛСТВА КЪМ ОДИТЕН ДОКЛАД № 0500100224

№	ОДИТНИ ДОКАЗАТЕЛСТВА	брой стр.
1.	Справка за отговорните длъжностни лица	1
2.	Заповеди на министъра на културата за определяне на членове на Управителния съвет на НФК и Констативен протокол № 100-87-55/14.06.2024 г. относно заповеди за назначаване на членовете на УС на НФК с приложение	24
3.	Декларация за идентичност на информацията, предоставена на електронен носител и опис на приложените и документи относно Бюджетна процедура, утвърден бюджет и Отчети за касовото изпълнение на бюджета на НФК за 2021 г., 2022 г. и 2023 г.	10 стр. и флаш-памет № 1
4.	Декларация за идентичност на информацията, предоставена на електронен носител и опис на приложените вътрешни правила и документи Правила за организацията на работата на Управителния съвет на НФК, Правила за организацията на работата на Управителния съвет и устройството и дейността на НФК Правила за организацията на работата на Национален фонд „Култура“ по обявяване на конкурси за предоставяне на средствата по фонда, провеждането им, сключването на договори за финансово подпомагане на проекти в областта на културата и тяхното отчитане, Указания за прилагане на правила за видимост и комуникация на подкрепата от НФК, Вътрешни правила за финансово управление и контрол в НФК, Правила за организиране на работните заплати, Правила за отчитане и изплащане на суми по граждански договори, Етичен кодекс, Правилник за вътрешния трудов ред, Вътрешни правила за възлагане на обществени поръчки, Стратегия за управление на риска, Риск-регистри за одитирания период, Вътрешни правила за организацията и управлението на бюджетния процес, Правилата за информационно-деловодната дейност и работата с документите в Национален фонд „Култура“ и за дейността на учредения архив, Инструкция за информационно-деловодната дейност и работата с документи в НФК и за дейността на учредения архив, Вътрешни правила за предоставяне на обществена информация, ВП за приемане и обработка на сигнали за нередности, нарушения и корупция, Политика за защита на личните данни, Указания за изпълнение и отчитане на проекти по програми, финансирани от НФК, Паметна записка във връзка с канализиране на комуникацията с държавната администрация, бенефициенти и кандидати по програмите на НФК, Методически указания за комисиите при разглеждането на проектите по програмите на НФК, ВП за предоставяне на обществена информация, Инструкция за прилагане на системата за двойния подпис в НФК, Вътрешни правила за заплатите в Национален фонд „Култура“, Вътрешни правила за управление на човешките ресурси и организационното развитие на Национален фонд „Култура“, Правила за включване на експерти за участие в Структурата за наблюдение и докладване на НФК, Правила за номиниране на	3 стр. и флаш-памет № 1

	експерти за участие в експертните комисии, конкурси за предоставяне на средства от НФК	
5.	Писмо изх. № 100-87-4/28.02.2024 г., Протокол № 2/31.03.2021 г. за приемане на Годишния отчет за дейността на НФК за 2021 г., Годишен отчет за дейността на НФК за 2021 г., и за 2023 г., Индикативна програма на НФК за 2021 г., Протокол № 5/15.03.2023 г. за приемане на Годишния отчет за дейността на НФК за 2022 г., Годишен отчет за дейността на НФК за 2022 г., Индикативна програма на НФК за 2022 г. и Индикативна програма на НФК за 2023 г.	223
6.	Декларация за идентичност на информацията, предоставена на електронен носител № 100-87#50 от 11.05.2024 г. и Протоколи от заседания на УС на НФК за 2021 г., Допълнение – приложения към протоколи към досиетата от одитната извадка, опис и 2 бр. декларации с № 100-87#82 от 09.08.2024 г. и № 100-87#83 от 09.08.2024 г. и заверено копие на Протокол № 7 от заседание на УС на НФК от 17-18.05.2022 г.	75 стр. и CD № 1 и № 2
7	Констативен протокол № 100-87#86/14.08.2024 г. относно заседания на УС и протоколи и Приемо-предавателен протокол от 22.10.2024 г.	9
8	Справка за съдебните дела през одитирания период с Писмо–отговор с рег. № 100-87#105/17.09.2024 г. и Писмо, рег. № 100-87#104 от 13.09.2024 г.	28
9	Писмо, изх. № 100-87#116 от 04.10.2024 г. за представяне на електронен носител на справка сключените допълнителни споразумения за измененията на договорите. Писмо-отговор, рег. № 100-87#103 от 13.09.2024 г. с приложение – справка	15 стр. и CD № 3
10	Протокол за съгласуване на установените факти и обстоятелства за област 1, с рег. № 100-87#121 от 14.10.2024 г. с приложения – Декларация за идентичност на данните, рег. № 100-87#128 от 22.10.2024 г.	55 стр. и CD № 4
11	Протокол от 25.04.2024 г. за документиране на установени факти и обстоятелства относно приключили и отчетени проекти и налични анекси към тях по списък и Писмо, рег. № 100-87#33 от 22.04.2024 г. относно смяна на единици в одитната извадка	8
12	Декларация за идентичност на данните с рег. № 100-87#42 от 14.05.2024 г.; Представени документи по програмите от одитните извадки Декларация за идентичност на данните с рег. № 100-87#18 от 01.04.2024 г. относно предоставени справки по програми; Декларация за идентичност на данните с рег. № 100-87#51 от 04.06.2024 г.; Писмо рег. № 100-87#57 от 18.06.2024 г.; Декларация за идентичност на данните – от 20.06.2024 г., и Писмо, рег. № 100-87-54 от 13.06.2024 г.; Досиетата за конкурсите по програмите и договорите от одитните извадки за 2021 г., 2022 г., 2023 г., Писмо-отговор с рег. № 100-87#60 от 19.06.2024 г. за предоставяне на досиетата от одитната извадка (на електронен носител). Досиета на проверени проекти, както следва:	25 стр. и CD № 5, № 6, № 7 и № 8
12.1	Програма „Едногодишен грант“ 2021 г. 1. Досие на договор № ORG2021-19 2. Досие на договор № ORG2021-27 3. Досие на договор № ORG2021-100	CD № 6 и № 7

	4. Досие на договор № ORG2021-103 5. Досие на договор № ORG2021-109 6. Досие на договор № ORG2021-111 7. Досие на договор № ORG2021-122 8. Заповед № 3-301-50/30.11.2021 г.	
12.2.	Програма „Подкрепа за организации в областта на любителското изкуство“ 2021 1. Досие на договор № LI159-3 2. Досие на договор № LI159-4 3. Досие на договор № LI159-15 4. Досие на договор № LI159-87 5. Досие на договор № LI159-94 6. Досие на договор № LI159-103 7. Досие на договор № LI159-138 8. Заповед № 3-301-48/23.11.2021 г.	CD № 6 и № 7
12.3.	Програма „Подкрепа за организации в областта на цирковото изкуство“ 2021 г. 1. Досие на договор № CR-2021-TC-1 2. Досие на договор № CR-2021-TC-7 3. Досие на договор № CR-2021-CC-3 4. Досие на договор № CR-2021-TC-4 5. Досие на договор № CR-2021-TC-5 6. Досие на договор № CR-2021-CC-4 7. Досие на договор № CR-2021-CC-5 8. Заповеди 9. Протоколи на УС 10. Протоколи, таблици, декларации и договори на техническата и експертната комисии	CD № 6 и № 7
12.4.	Програма „Музикални инициативи“ 2021 г. 1. Досие на Договор № MI2-2021-G-5 / 2021г., 2. Досие на Договор № MI2-2021-G-7 / 2021г., 3. Досие на Договор № MI2-2021-G-10 / 2021г., 4. Досие на Договор № MI1-2021-G-7 / 2021г., 5. Досие на Договор № MI1-2021-G-20 / 2021г., 6. Досие на Договор № MI1-2021-G-25 / 2021г., 7. Досие на Договор № MI1-2021-G-53 / 2021 г.	CD № 6 и № 7
12.5.	Програмата Социално ангажирани изкуства 2022 1. Досие на договор № SAI-2022-K-34 2. Досие на Договор № SAI-2022-K-26, 3. Досие на Договор № SAI-2022-K-40 4. Досие на Договор № SAI-2022-RG-1 5. Досие на договор № SAI-2022-RG-4 6. Досие на Договор № SAI-2022-RG-18 7. Досие на Договор № SAI-2022-RG-28	CD № 5 и № 8

12.6.	Програмата Творческо развитие 2022 1. Досие на Договор № TR1-O-2022-1/03.12.22 г. 2. Досие на Договор № TR1-O-2022-24/ 06.12.22 г.- 3. Досие на Договор № TR1-O-2022-27/20.12.22 г. 4. Досие на Договор № TR1-O-2022-5 /30.11.22 г. 5. Досие на Договор № TR1-O-2022-9/ 02.12.22 г. 6. Досие на Договор № TR1-O-2022-16/01.12.22 г. 7. Досие на Договор № TR1-O-2022-19/30.11.22 г.	CD № 5 и № 8
12.7.	Програма „Програма за възстановяване и развитие на организации в областта на любителското творчество“ 2022 г. 1. Досие на Договор № LI-2022-23 2. Досие на Договор № LI-2022-29 3. Досие на Договор № LI-2022-58 4. Досие на Договор № LI-2022-61 5. Досие на Договор № LI-2022-118 6 . Досие на Договор № LI-2022-152 7. Досие на Договор № LI-2022-157	CD № 5 и № 8
12.8.	Програма „Творчески стипендии“ 2022 г. 1. Досие на Договор SP-2022-289 от 02.08.2022 г.; 2. Досие на Договор SP-2022-512 от 03.08.2022 г.; 3. Досие на Договор SP-2022-709 от 03.08.2022 г.; 4. Досие на Договор SP-2022-936 от 12.10.2022 г. 5. Досие на Договор SP-2022-1155 от 02.08.2022 г.; 6. Досие на Договор SP-2022-1372 от 02.08.2022 г.; 7. Досие на Договор № SP-2022-1595 07/08/2022 г.	CD № 5 и № 8
12.9.	Програма „Мобилност и развитие“ 2023 – Първа сесия, Модул „Чужбина“ 1.Досие на договор № MIR-1-AB-2023-12 2.Досие на договор № MIR-1-AB-2023-18 3.Досие на договор № MIR-1-AB-2023-20 4.Досие на договор № MIR-1-AB-2023-21 5.Досие на договор № MIR-1-AB-2023-27 6.Досие на договор № MIR-1-AB-2023-32 7.Досие на договор № MIR-1-AB-2023-39	CD № 5 и № 8
13.	Писмо-отговор, рег. № 100-87#62 от 21.06.2024 г. – с приложение попълнен въпросник, и Писмо, рег. № 100-87#56 от 17.06.2024 г.	11
14.	Работен документ за проведено интервю от 12.08.2024 г. – с оперативен счетоводител, осъществяващ проверките на финансовите отчети по договорите по програмите на НФК	2
15.	Декларация за идентичност на данните с рег. № 100-87#127 от 22.10.2024 г.; Констативен протокол, рег. № 100-87#125 от 18.10.2024 г. и Становище рег. № 100-87#127 от 22.10.2024 г. от НФК с предоставени документи на ел. носител за Програма „Музикални инициативи“ и „Творчески стипендии“	11 стр. и CD № 9

16.	Контролни листове и платежни нареждания към договори по Програма Социално ангажирани изкуства 2022 КЛ по Договор № SAI-2022-RG-4/25.11.2022 и пл. н-не КЛ по Договор № SAI-2022-RG-18/28.11.2022 г. и пл. н-не от 10.12.2022 г. КЛ по Договор № SAI-2022-RG-28/20.12.2022 г. и пл. н-не от 21.12.2022 г. КЛ по Договор № SAI-2022-K-26/25.11.2022 г. и пл. н-не от 10.12.2022 г. КЛ по Договор № SAI-2022-K-34/28.11.2022 г. и пл. н-не от 10.12.2022 г. КЛ по Договор № SAI-2022-K-40/28.11.2022 г. и пл. н-не от 10.12.2022 г. КЛ по Договор № SAI-2022-RG-11/02.12.2022 г. и пл. н-не от 11.12.2022 г.	14
17.	Протокол от проведено текущо обсъждане на факти и обстоятелства с рег. № 100-87#85 от 14.08.2024 г. за програми през 2022 г. „Социално ангажирани изкуства 2022“, Творческо развитие, Програма за възстановяване и развитие на организации в областта на любителското творчество“ и Декларация за идентичност на данните с рег. № 100-87#84 от 14.08.2024 г.;	22 и CD № 10
18	Допълнително представени документи по Програма „Творчески стипендии“ 2022 г. - Декларация, рег. № 100-87#92 от 23.08.2024 г. за идентичност на данните – кореспонденция с НАП за проверка за доходите; Декларация, рег. № 100-87#90 от 21.08.2024 г. за идентичност на данните – контролни листове за извършен предварителен контрол за законосъобразност; Декларация, рег. № 100-87#98 от 28.08.2024 г. за идентичност на данните – ведомости за изплатени хонорари; Писмо, рег. № 100-87#97 от 28.08.2024 г. за предоставяне на ведомостите за изплатени хонорари; Заповеди №№ 3-301-16/21.07.2022 г., 3-301-21/13.09.2022 г. и 3-301-5/10.06.2022 г.	7 стр. и CD № 11, № 12 и № 13
19.	Допълнително представени документи по Програма „Мобилност“ 2023 г.: Декларация за идентичност на данните с рег. № 100-87#68 от 09.07.2024 г.; Писмо рег. № 100-87#67 от 03.07.2024 г.	23 стр. и CD № 14
20.	Констативен протокол № 2.33-1.2 от 30.09.2024 г., рег. № 100-87#114 от 30.09.2024 г. за документиране (текущо) на факти и обстоятелства във връзка с изпълнение на договори по програми „Едногодишен грант“ и „Мобилност и развитие“; Работен документ за резултати от проведено текущо обсъждане с одитирания обект във връзка с изпълнение на договори по програми „Едногодишен грант“ и „Мобилност и развитие“; Писмо с рег. № 100-87#113 от 30.09.2024 г. - отговор на констативен протокол	45
21.	Протокол за документиране на установени факти и обстоятелства при одит за съответствие за област „Разходи за финансиране на творчески проекти“ – под-област „Творчески проекти, финансирани по регулярни и извънредни конкурсни програми“ – договори по чл. 33, ал. 3 от ЗЗРК от 10.10.2024 г. (програми „Цирково изкуство 2021“ и „Любителско творчество 2022“ Предоставено становище от НФК във връзка с протокола	10 стр. и CD № 15
22.	Писма, рег. № 100-87#74/22.07.2024 г.; Декларация за идентичност на данните; договори с лица, ангажирани с дейности във връзка с ПВУ, разшифровки и кореспонденция с МФ, № 100-87#47/22.05.2024 г.	5 стр. и CD № 16 и № 17

23.	Писмо № 100-87-16 от 29.03.2024 г.	3
24.	Длъжностни и поименни щатни разписания за периода 2021-2023 г., контролни листове	133
25.	Граждански договори (гл. счетоводител и юрист)	9 стр. и Флаш памет № 2
26.	Докладна записка, изх. № 200-25 от 01.03.2023 г. на изп. директор	2
27.	Длъжностна характеристика на длъжността „оперативен счетоводител“	3
28.	Споразумения, трудови договори, заповеди, Протоколи на УС № 13 от 09.08.2021 г., 9/01.07.2022 г., 10/06.07.2022 г.	104
29.	Отговор на писмо № 100-87-91 от 22.08.2024 г. относно длъжностна характеристика на изпълнителния директор	2
30.	Отговор на писмо № 100-87-89 от 19.08.2024 г. относно процедура за избор на изпълнителен директор на НФК	5
31.	Справка за назначени служители	1
32.	Трудови досиета на служителите	305
33.	Дневник на издадените трудови книжки	3
34.	Ведомости за заплати, рекапитулации, контролни листа, платежни	155
35.	Писмо, изх. № 100-87-22 от 05.04.2024 г.; заповеди № 3-300-1 от 06.12.2021 г. № 3-571 от 06.12.2021 г., Заповед № 3-303-2 от 13.04.2022 г. и Заповед № 3-300-3 от 10.12.2022 г., ведомости, пл. нареждания, контролни листове	33
36.	Декларация за идентичност на данните. Справка на гражданските договори – лица и Справка за гражданските договори - комисии, Граждански договори –лица и Граждански договори – комисии, договори, ведомости, отчети, декларации, контролни листове и др.	144 стр.и флаш- памет № 2
37.	Писмо, изх. № 100-87-45 от 17.05.2024 г. (вх. № 100-87-40 от 10.05.2024 г.), декларация за идентичност на данни	4 и CD № 18
38.	Заповед № 3-308-3 от 14.12.2021 г. на изпълнителния директор, РКО № 25 от 31.12.2021 г., Списък на служители, получили средства за работно облекло, фактури за закупено облекло	12
39.	Заповеди № № 3-308-1 от 06.06.2022 г. и № 3-308-3 от 19.09.2022 г., № 3-308-5 от 14.11.2022 г. на изпълнителния директор, 4 бр. трудови договори	19
40.	Ведомост за РЗ за м. ноември 2022 г., фактури за закупено облекло	76
41.	Заповеди № 3-308-5-1 от 12.06.2023 г. и № 3-308-3 от 19.12.2023 г. на изпълнителния директор, платежни нареждания, фактури за закупено облекло	27
42.	Платежни нареждания, трудови договори- 2 бр. и фактури за закупено облекло	19
43.	Справка за проведени обществени поръчки от Национален фонд „Култура“, за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2023 г.	1
44.	Справка от деловодната система за сключени граждански договори-фирми на Национален фонд „Култура“, за периода от 01.01.2021 г. до 31.12.2021г.; Справка от деловодната система за сключени граждански договори-фирми	6

	на Национален фонд „Култура“, за периода от 01.01.2022 г. до 31.12.2022 г.; Справка от деловодната система за сключени граждански договори-фирми на Национален фонд „Култура“, за периода от 01.01.2023 г. до 31.12.2023г.	
45	Протокол рег. № 100-87#120/11.10.2024 г. за съгласуване на факти и обстоятелства относно област 2	28
46	Писмо, изх. номер 100-87-41/13.05.2024 г. Относно Проект „Творческа Европа“ и НПВУ – Проект 42	13
47	Констативен протокол № 2.2 от 16.09.2024 г. относно проверки договори	2
48	Декларации за идентичност (2 бр.) Договори №№ ДО-1 от 05.01.2021 г., ДФ-2 от 25.03.2021 г., ДФ-3 от 20.04.2021 г., ДФ-4 от 15.12.2021 г., ДФ-5 от 15.12.2021 г., ДФ-6 от 20.12.2021 г., ДФ-7 от 21.12.2021 г., ДФ-8 от 17.12.2021 г., ДФ-9 от 17.06.2021 г., ДФ-6 от 14.04.2022 г., ДФ-8 от 23.05.2022 г., ДФ-10 от 09.06.2022 г., ДФ-В от 08.08.2022 г., ДФ-14 от 07.09.2022 г., ДФ-15 от 17.10.2022 г., ДФ-16 от 17.10.2022 г., ДФ-17 от 21.10.2022 г., ДФ-18 от 24.11.2022 г., ДФ-19 от 29.11.2022 г., ДФ-1 от 01.03.2023 г., ДФ-2 от 30.06.2023 г., ДФ-з от 21.07.2023 г., ДФ-4 от 10.08.2023 г., ДФ-6 от 25.09.2023 г.	3 стр.и CD №18
49.	Документи, във връзка с предоставяне на карти за градски транспорт на служителите на НФК	CD № 18
50.	Документи към обществена поръчка, УНП 026772022-0001 (Консултантски услуги)	CD № 18
51.	Документи към обществена поръчка, УНП 026772023-0001 (Електронна система)	CD № 18
52.	Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки на Национален фонд „Култура“	CD № 18
53.	Приемо-предавателен протокол № 100-87-61/2024	CD № 18